

ELINKEINOELÄMÄN ODOTUKSET
YHTEISTYÖLLE
AMMATTIKORKEAKOULUN KANSSA

Case: Kymenlaakson ammattikorkeakoulu

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketaloudenala
Yrittäjyyden ja liiketoimintaosaamisen
koulutusohjelma
YAMK
Opinnäytetyö
Syksy 2011
Heta Vilèn

Lahden ammattikorkeakoulu
Yrittäjyyden ja liiketoimintaosaamisen koulutusohjelma

VILÈN HETA MAARIT: Elinkeinoelämän odotukset yhteistyölle
ammattikorkeakoulun kanssa
Case: Kymenlaakson
ammattikorkeakoulu

Opinnäytetyö 100 sivua, 19 liitesivua

Syksy 2011

TIIVISTELMÄ

Tämän tutkimuksellisen kehittämishankkeen tavoitteena on selvittää Kymenlaakson ammattikorkeakoulun yritys yhteistyön nykytilaa, yritysten odotusten ja ammattikorkeakoulun yrityksille tuotetun yhteistyön tulosten vastaavuutta sekä kehittää toimintamallia laadukkaammalle ja paremmin koordinoitulle yhteistyölle.

Tällä tutkimuksellisella kehittämishankkeella haettiin vastausta miten ammattikorkeakoulu on onnistunut yhteistyössä, mitkä ovat yhteistyön haasteet ja mikä ovat elinkeinoelämän odotukset ammattikorkeakoulu yhteistyölle. Tutkimus rajattiin koskemaan elinkeinoelämän näkemystä asiasta.

Teoreettisessa viitekehysessä aihetta tarkasteltiin aiemmista tutkimuksista, joiden pohjalta toteutettiin tutkimuksen mittaristo.

Tutkimus on tapaustutkimus, jossa tiedonkeruumenetelmänä on sekä kysely että teemahaastattelu. Kysely toteutettiin niille yrityksille, jotka ovat olleet mukana Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialan opetukseen liitettyissä opiskelijaprojekteissa. Kyselyn lisäksi toteutettiin teemahaastattelu alueen asiantuntijoille, joita olivat yrittäjäjärjestöjen ja alueen elinkeinoyhtiöiden edustajat. Tältä haastattelujen joukolta haettiin kokonaisnäkemystä alueen ammattikorkeakoulun yritys yhteistyölle ja sen koordinoinnille.

Yksittäinen yritys hakee korkeakouluyhteistyöstä uutta osaamista, konkreetista apua yritystoimintaan ja verkostoja mahdollisiin tuleviin työntekijöihin. Alueen kehittäjät, tämän tutkimuksen haastateltavat, näkevät elinkeinoelämän ja oppilaitos yhteistyön tärkeimpänä roolina käytännön työelämän tuntevan ja osaavan työvoiman kouluttamisen alueelle. Jotta näitä työelämän jo tuntevia korkeasti koulutettuja käytännön osaajia on mahdollista tuottaa, oppilaitoksessa tarvitaan tiivistä yhteistoimintaa alueen muiden toimijoiden kanssa. Yritykset ovat tässä keskiössä, mutta myös elinkeinoyhtiöiden ja seudun muiden kehittäjien rooli on suuri. Tahtotila yhteistyölle koettiin hyvinkin vahvana ja uusia mahdollisuuksia luovana.

Tutkimustulosten perusteella toteutettiin kehittämistoimenpiteitä ja kehittämissuunnitelma ammattikorkeakoulun elinkeinoelämäyhteistyölle.

Avainsanat: ammattikorkeakoulu, elinkeinoelämä, opetuksen projektit, LCCE, yhteistyö, yritys yhteistyö

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Entrepreneurship and Business Management

VILÉN HETA MAARIT

Business Lives' expectation to cooperation with University of Applied Sciences
Case: Kymenlaakso University of Applied Sciences

Master's Thesis

100 pages, 19 appendices

Autumn 2011

ABSTRACT

This research-development project aims to identify the current state of business cooperation and business expectations between Kymenlaakso University of Applied Sciences and companies. Also to find out how to achieve the results of correlation and to develop the operational model with higher quality and better coordinated cooperation.

This development project seeks to answer the question to what extent the professional and academic collaboration has been successful, what are the challenges of cooperation and what are the business expectations of scientific cooperation. The study was limited to the business view on the matter.

The theoretical part of the thesis deals with cooperation between higher education and Business Lives. The questionnaire is based on the theoretical part.

The research method used is qualitative case study. The empirical evidence is based on questionnaire and interviews. The survey was carried out with companies that have been involved in cooperation projects with Kymenlaakso University of Applied Sciences, Department of International Business and Culture. The interviewees are the experts in the area, including business associations and companies representative of the business in the area. The interviews sought the overall view of the area of co-operation between higher education and Business Lives.

Companies are seeking new knowledge, practical assistance to business networks, and potential future employees in cooperation with higher education. The developers of the region, who were interviewed, think that the most important role of cooperation is to improve the knowledge of students about working life. There is need for close cooperation with Business Lives if those highly trained experts are possible to produce in practice. Companies have critical role, but also development organizations and other interest groups in the region are important. Desired state of cooperation was seen as very strong prone to new possibilities and creativity.

Key words: University of Applied Sciences, business, education projects, LCCE, cooperation, business cooperation

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
1.1	Kehittämishankkeen tausta	6
1.2	Tutkimuksellisen kehittämishankkeen tavoitteet	8
1.3	Tietoperusta	9
1.4	Tutkimusstrategia	10
1.5	Tutkimuksellisen kehittämishankkeen rakenne	11
2	KORKEAKOULUJEN JA YRITYSTEN VÄLINEN YHTEISTYÖ	13
2.1	Ammattikorkeakoulujen ja yritysten välinen yhteistyö ja sen tehtävät	13
2.2	Yhteistyön onnistumisen edellytykset	16
2.3	Yhteistyöstä tiedottaminen	19
2.4	Yritysten odotukset ja tarpeet	21
2.5	Yhteistyön haasteet	23
2.6	Toimintamallit	31
3	TUTKIMUSKONTEKSTI JA MENETELMÄT	37
3.1	Ammattikorkeakoulu	37
3.2	Kymenlaakson ammattikorkeakoulu	38
3.3	Kymidesign & Business	39
3.4	Yritysyhteistyön koordinointi kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialalla	42
3.5	Tutkimusmenetelmät	45
3.6	Tutkimuksen pätevyys ja luotettavuus	47
4	TUTKIMUSTULOKSET	48
4.1	Sidosryhmäkysely	48
4.2	Haastattelut	52
4.3	Yritysyhteistyön nykytila Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialalla, kyselytutkimuksen tulokset	53
4.4	Ammattikorkeakoulujen ja yritysten välinen yhteistyöhaastattelututkimus	70
4.4.1	Yhteistyön onnistumisen edellytykset	73
4.5	Toimintamallit	82
5	TOIMINTAMALLEIHIN LIITTYVÄT KEHITETTÄVÄT ASIAT JA TOIMENPITEET	89

5.1	Kehittämistoimenpiteet Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialalla	89
5.2	Kehittämistoimet Kymenlaakson ammattikorkeakoulun elinkeinoelämäyhteistyössä	96
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO	98
	LÄHTEET	101
	LIITTEET	107

1 JOHDANTO

Ammattikorkeakoulujen vahvuus on niiden vuorovaikutus yritysten ja muiden tiedon soveltajien ja kehittäjien kanssa. Ammattikorkeakoulujen perustehtävä on sellaisten osaajien koulutus, jotka kykenevät uudistamaan osaamistaan ja soveltamaan tietoaan käytännössä. (Tutkimus ja innovaationeuvosto, 2010.) Ammattikorkeakoulut toimivat sen kaltaisella rakenteella, että ne voivat varmistaa aluekehitys- ja työelämälähtöisyystehtävänsä. Erityisesti PK-sektorin näkökulmasta fyysinen ja maantieteellinen läheisyys on tärkeä tekijä yhteistyössä (Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2010,8.)

Ammattikorkeakoulut kehittävät tekniikkaa, johtamista, markkinointia, palveluita ja muita tiedon alueita, joilla on välitön ja suora merkitys elinkeinoelämälle ja julkiselle sektorille. Ammattikorkeakouluissa tehtävä tutkimus on luonteeltaan soveltavaa. Ammattikorkeakoulut ovat merkittäviä toimijoita muun muassa alueidensa elinkeinoelämän ja julkisen sektorin toimialarakenteen muutoksessa ja kansainvälistämisessä (Tutkimus ja innovaationeuvosto, 2010.)

Ammattikorkeakouluissa tutkimus- ja kehitystyön tulee toimia tiiviissä yhteistyössä opetuksen kanssa. Tällä yhteistyöllä varmistetaan, että uudet innovaatiot, tutkimustulokset, kehitetyt toimintamallit ja muut tutkimus- ja kehityshankkeiden tuotokset siirtyvät suoraan opiskelijoiden hyödyksi. Tutkimus- ja kehityshankkeille saadaan jatkuvuutta ja uudet innovaatiot siirtyvät opiskelijoiden myötä laajasti työelämään ja sen uudistamiseen. (Peltokangas & Palomäki 2009, 3038.) Osaamisen kehittämisen edellytyksenä alueella on organisaatioiden rajojen ja roolien lähentyminen. Aktiivinen yhteistyö tekee mahdolliseksi sekä yritys- että koulutusorganisaatioiden vahvuuksien hyödyntämisen. Erilaisten toimintakulttuurien yhteistyössä on omat vaikeutensa, mutta onnistuessaan pyrkimykset tuottavat mitä parhaimpia seudullisen kasvun elementtejä (Hakala 2009, 25.)

Tässä tutkimuksellisessa kehittämishankkeessa tulivat esille elinkeinoelämän odotukset ammattikorkeakouluyhteistyölle alueella. Merkityksellisenä pidettiin yhteistyön kautta saavutettavia konkreettisia kehittämishankkeita ja niiden tuloksia yksittäisille organisaati-

oille ja niiden kautta uuden osaamisen siirtymisen sekä korkeakoululle että koko alueen hyödynnettäväksi.

Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialalla on toteutettu ja otettu käyttöön Oppimisen ja osaamisen tuottamisen ekosysteemimallin eli LCCE yhteistyömalli (Learning and Competence Creating Ecosystem), jossa lähes kaikkiin opetuskokonaisuuksiin kuuluu autenttinen työelämälähtöinen kehittämishanke. Toimintamallin kautta ammattikorkeakoulu pyrkii yhdistämään sille annetut kolme tehtävää: opetus, aluekehitys ja tutkimus- ja kehitystoiminta. Toimintamalli on otettu käyttöön kaikilla Kymenlaakson ammattikorkeakoulun toimialoilla. Toimintamalli vahvistaa ammattikorkeakoulun mahdollisuutta kehittää alueen elinkeinoelämää ja tätä kautta tuottaa uutta osaamista alueelle.

Tämän tutkimuksellisen kehittämishankkeen aiheena on Kymenlaakson ammattikorkeakoulun yritys yhteistyön toimintamallien kehittäminen palvelemaan paremmin alueen elinkeinoelämän tarpeita.

1.1 Kehittämishankkeen tausta

Yritysten kilpailukyvyn ehtoja ovat nyky-yhteiskunnassa osaava henkilökunta sekä innovatiiviset tuotteet ja palvelut. Tämän vuoksi, alueellisina kilpailutekijöinä on korostettu yhä vahvemmin alueen ei materiaalisia voimavaroja eli inhimillistä ja sosiaalista pääomaa. Näiden verkostosuhteiden luomisen tärkeiksi toimijoiksi ovat muodostuneet korkeakoulut ja niiden asiantuntijat (Koski 2011,1.)

Opetusministeriön Koulutus ja kehittämissuunnitelmassa 2007–2012 (OPM 2007) korostetaan korkeakoulujen ja työelämän vuorovaikutuksen vahvistamista. Tavoitteena on, että opiskelijat jo opintojensa aikana voivat saada työelämäosaamista tuleviin työtehtäviinsä ja että koulutuksen sisällöissä voidaan riittävästi ennakoida työelämän tulevia osaamistarpeita, joille luodaan edellytyksiä korkeakoulujen ja työelämän välisissä tutkimus- ja kehityshankkeissa.

Ammattikorkeakoulut ovat laatineet tutkimus- ja kehitystyön strategiat, joiden pohjalta t & k-toimintaa suunnataan mahdollisimman tehokkaasti ja organisoidusti. Samalla ammattikorkeakoulut ovat täsmentäneet t & k-toimintansa painotuksia, aluepoliittista vaikuttamista ja yhteistoimintaa elinkeinoelämän kanssa.

Ammattikorkeakoulujen t & k-työn määrä on kasvanut voimakkaasti viime vuosien aikana. Haasteina ovat kuitenkin muun muassa t & k-työn niveltäminen ammattikorkeakoulun opetukseen ja yritysten tarpeiden sovittaminen ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehitystyöhön opetuksessa (Opetusministeriö 2007.)

”Ammattikorkeakoulut vahvistavat työelämään, taiteelliseen toimintaan ja alueellisiin tarpeisiin kytkeytyvää opetusta, yrittäjyyttä sekä erityisesti tuotekehitykseen sekä yritysten, työyhteisöjen ja kolmannen sektorin kehittämiseen liittyvää tutkimus- ja kehitystyötä.”

(Haapamäki, Kumpulainen, Piironen & Halonen 2011, 21.)

Yhteistyötoimintaa ja sen nivoutumista opetukseen on kiteytetty Kymenlaakson ammattikorkeakoulun rekisteröityyn tavaramerkkiin LCCE:n mukaiseen ideologiaan. LCCE (**L**earning and **C**ompetence **C**reating **E**cosystem) eli oppimisen ja osaamisen ekosysteemi pyrkii antamaan ammattikorkeakoululle entistäkin vahvemmat yhteydet opetuksen, aluekehityksen ja tutkimustoiminnan yhdistymiseksi. Toimintamallissa oppiminen tapahtuu opetuksen moduuleihin sidotuissa yrityselämää palvelevissa hankkeissa ja projekteissa.

Uuden toimintamallin lanseeraamisen myötä yritys yhteistyön koordinoinnille, suunnittelulle ja myös laadunvarmistukselle ja niiden edelleen kehittämiseksi tulee uusia vaatimuksia. Tässä tutkimuksellisessa kehittämishankkeessa keskityn yritys yhteistyön kehittämiseen opetukseen nivoutuneissa yritysten kehittämishankkeissa. Käsittelen työssäni yhteistyötä ja sen kehittämistä yrityksille saavutettavan hyödyn näkökulmasta.

1.2 Tutkimuksellisen kehittämishankkeen tavoitteet

Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kokonaisstrategiassa määritellään kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialan profiiliksi innovaatiot ja kansainvälinen liiketoiminta. Tehtävänä on olla innovatiivisten ammattilaisten kouluttaja ja alueen dynaaminen kehittäjä yhteistyössä alueellisten, kansallisten ja kansainvälisten yhteistyökumppaneiden ja kehittäjäorganisaatioiden kanssa. Opetus on nivottu alueen organisaatioille toteutettaviin opiskelijoiden kehittämishankkeisiin. (Lundqvist 2009.)

Yhteistyötoiminnalla yritysten kanssa on saatu jo mittavia tuloksia, yhteistyökumppanien ja yhteistyöprojektien määrä on kasvanut merkittävästi sekä lähes koko opetushenkilöstö osallistuu opetukseen liittyvään projektitoimintaan. Kuitenkin monet toiminnalle strategisesti tärkeät kriittiset tekijät, kuten esimerkiksi prosessien läpivientiajat ja ajoitus, tasainen laatu ja yhtenäiset menettelytavat, ovat hioutumatta. Yhteistyöprojektit ovat lisääntyvästi monialaisia, laajempia kokonaisuuksia, joiden koordinointi ja mahdollisemman hyvän tuloksen saavuttaminen vaatii enemmän toteuttajilta, ohjaajilta sekä hallinnollisesti. Toiminta tarvitsee tuekseen systemaattista toimintamallien yhtenäistämistä ja kehittämistä sekä laadunvarmistuksen näkökantaa.

Tämän tutkimuksellisen kehittämishankkeen tavoitteena on selvittää ammattikorkeakoulun kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialan yritysyhteistyön nykytilaa, yritysten odotusten ja ammattikorkeakoulun yrityksille tuotetun yhteistyön tulosten vastaavuutta sekä kehittää toimintamallia laadukkaammalle ja paremmin koordinoitulle yhteistyölle. Tutkimus rajattiin koskemaan elinkeinoelämälle suunnattuja korkeakoulujen opetusprojekteja ja niiden tuomaa mahdollista hyötyä elinkeinoelämälle. Tutkimuksesta rajataan pois harjoitteluyhteistyö sekä ammattikorkeakoulun asettamat pedagogiset näkökulmat.

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, miten Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimiala voi palvella paremmin alueen elinkeinoelämän tarpeita opiskelijaprojekteissa.

Tutkimuksessa haetaan vastausta seuraavaan tutkimuskysymykseen:

Millainen on elinkeinoelämän näkemys hyvästä yhteistyöstä yritysten ja korkeakoulun välillä?

Tutkimuksen pääkysymyksen vastaamisen tueksi tutkija hakee vastausta seuraaviin alakysymyksiin:

- Millainen on yritysyhteistyön nykytila Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialalla?
- Mitkä ovat toiminnan haasteita?
- Millä tavoin toimintaa tulisi kehittää?

Näiden kysymysten avulla haetaan elinkeinoelämän näkemystä hyvästä yhteistyöstä ammattikorkeakoulun kanssa.

1.3 Tietoperusta

Tutkimuksen viitekehystenä on korkeakoulujen ja yritysten välinen yhteistyö. Käsitteet määritellään käyttämällä apuna näistä aiheista kirjoitettu kansallisia että kansainvälisiä artikkeleja, tutkimusjulkaisuja ja kirjallisuutta sekä opetusministeriön aiheeseen liittyviä tavoitteita ammattikorkeakouluille. Teoriaosuus jakautuu näiden perusteella: korkeakoulujen ja elinkeinoelämän välisiin yhteistyöhaasteisiin, erilaisiin toimintamalleihin ja yritysten odotuksiin yhteistyölle.

Korkeakoulujen ja yritysten välisestä yhteistyöstä on julkaistu useita kansallisia ja kansainvälisiä tutkimuksia. Eri korkeakoulut julkaisevat hyvistä käytänteistä tutkimusjulkaisuja. Knowledge Loves Company (Gögl & Shedler 2009) julkaisussa kerrotaan muun muassa hyvistä yhteistyömalleista yliopistojen ja yritysten välillä Euroopassa.

Ammattikorkeakoulun ja yritysten välistä yhteistyötä ovat Suomessa tutkineet muun muassa Lapin yliopiston kasvatustieteen professori Esa Poikela esimerkiksi

väitöstutkimuksessaan *Kontekstuaalinen oppiminen. Oppimisen organisoituminen ja vaikuttava koulutus*. Poikela on tutkimuksissaan keskittynyt oppimisentilojen paradigmaan (Poikela 1999.) Helsingin yliopiston emeritaprofessori Pirkko Anttila on tutkinut projektioppimista ja muun muassa tuloksellista kehittämistyötä kirjassaan *Realistinen evaluaatio ja tuloksellinen kehittäminen* (Anttila 2007).

Edellä mainitsemani lähteet käsittelevät ilmiötä pääosin korkeakoulujen näkökulmasta. Muun muassa Suomen Yrittäjät, Finnvera Oyj sekä työ- ja elinkeinoministeriö tekevät yhteistyössä pienten ja keskisuurten yritysten toimintaa ja taloudellista toimintaympäristöä kuvaavan Pk-yritysbarometrin kaksi kertaa vuodessa. Barometri julkaistaan sekä valtakunnallisena että alueellisina raportteina. Barometrissä yhtenä aihealueena on korkeakoulujen ja yritysten välinen yhteistyö. Yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat tutkineet aiheita, joista on julkaistu tutkimuksia sekä muuta kirjallisuutta, esimerkiksi Pirkko Vesterisen Projektiopiskelu ja – oppiminen ammattikorkeakoulussa (2001) ja Ari Kosken Vuorovaikutuksen keinojen kehittäminen edistää korkeakoulujen ja yritysten välistä yhteistyötä (2011).

1.4 Tutkimusstrategia

Tutkimuksessa kehitetään Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialan opiskelijaprojektitoimintaa vastaamaan paremmin yritysten tarpeita. Tutkimus on tapaustutkimus, jossa tiedonkeruumenetelmänä on sekä kysely että teemahaastattelu. Kysely toteutetaan niille yrityksille, jotka ovat olleet mukana toimialan opetukseen liitetyissä opiskelijaprojekteissa vuosina 2009 ja 2010. Aineistolla saadaan tietoa yritysten kokonaistyytyväisyydestä ja yritysyhteistyön tähänastisesta onnistumisesta sekä yritysten toiveista yhteistyöhön liittyen.

Kyselyn lisäksi toteutettiin teemahaastattelu valituille asiantuntijoille. Haastateltavat valikoituvat joukosta alueen asiantuntijoita, joita ovat yrittäjäjärjestöjen ja alueen elinkeinoyhtiöiden edustajat. Tältä haastattelujoukolta haetaan kokonaisvaltaista näkemystä alueen ammattikorkeakoulun yritysyhteistyölle ja sen koor-

dinoinnille. Teemat muodostuvat tämän tutkimuksellisen kehittämishankkeen viitekehyksessä esille tulleista aiheista.

1.5 Tutkimuksellisen kehittämishankkeen rakenne

Opinnäytetyön rakenne jakautuu kuuteen osaan. Ensimmäinen luku on johdanto, jossa on tämän tutkimuksellisen kehittämishankkeen taustaa ja esitetty tutkimuksen tavoitteet, tutkimuskysymykset ja rajaukset.

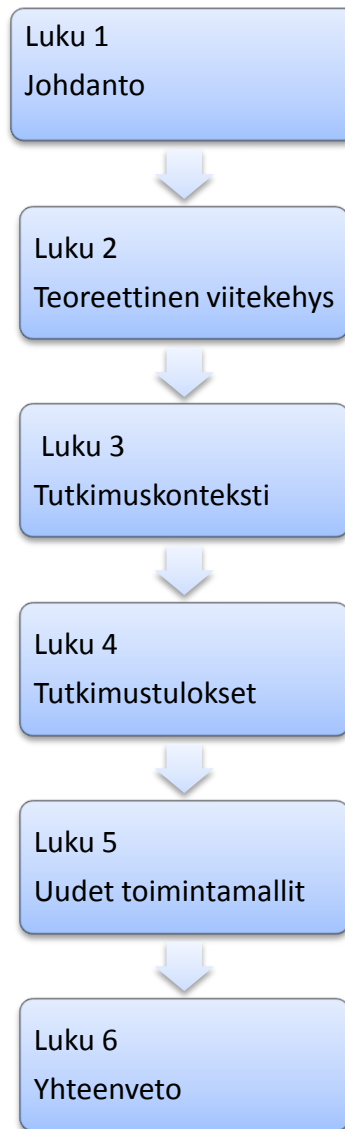
Toisessa luvussa kuvataan tutkimuksen käsitteitä korkeakoulujen ja yritysten väliseen yhteistyöhön liittyvistä aiemmista tutkimuksista ja julkaisuista sekä opetusministeriön asettamista tavoitteista yhteistyölle.

Kolmannessa luvussa kuvataan tutkimuskontekstia, ammattikorkeakoulujärjestelmää, Kymenlaakson ammattikorkeakoulua ja edelleen Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialaa ja sen yritysyhteistyötoiminnan muotoja sekä LCCE toimintamallia.

Neljännessä luvussa kuvaataan menetelmiä ja niiden valintoja sekä tutkimuksen toteutusta ja siitä saatuja tuloksia.

Viidennessä luvussa käsitellään kehittämishanketta ja toimintamallia.

Kuudennessa luvussa on yhteenveto tutkimuksellisesta kehittämishankkeesta ja jatkotutkimusehdotukset.

Kuvio 1. Opinnäytetyön rakenne

2 KORKEAKOULUJEN JA YRITYSTEN VÄLINEN YHTEISTYÖ

Tämän tutkimuksellisen kehityshankkeen viitekehys muodostuu korkeakoulujen ja yrityksen välisen yhteistyön mahdollisuuksista, haasteista, toimintamalleista ja tavoitteista, joita kuvataan tässä luvussa.

Viitekehukseen on valittu lähteitä, joissa aihetta käsitellään yritysten näkökulmasta ja käytännön esimerkkien valossa. Salosen (2010) Työelämäyhteistyö Framille! Näkökulmia ammattikorkeakoulujen ja työelämän välisen yhteistyön rakentamiseen ja toiminnan arviointiin on melko tuore tutkimusjulkaisu liittyen yhteistyöhön ja myös sen haasteisiin. Tämän julkaisu valittiin keskeiseksi lähteeksi, koska julkaisussa aihetta oli käsitelty samansuuntaisesta lähtökohdasta kuin tässä tutkimuksessa aihetta käsitellään.

Tutkimusta varten on tutustuttu myös useisiin kansainvälisiin artikkeleihin, joissa monien sisältö oli innovaatioiden tuottamisesta ja tehty pitkälti teollisuuden ja korkeakoulujen yhteistyössä. Muutamia näistä on kuitenkin valittu viitekehukseen. Tässä työssä käsitellään aihetta liiketalouden ja kulttuurin yhteistyön kautta. Jotkut viitekehysten lähteet eivät ole aivan uusia, mutta niissä on käsitelty tätä tutkittavaa aihetta monipuolisesti ja niiden sisältöä voidaan pitää edelleen ajankohtaisena.

2.1 Ammattikorkeakoulujen ja yritysten välinen yhteistyö ja sen tehtävät

Ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehittämistyö on suuntautunut erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä aluekehitystyöhön. Ammattikorkeakoulujen syntyhistorian vuoksi niiden yhteys työelämään on esimerkiksi verrattuna yliopistoihin huomattavasti kiinteämpi ja suurempi työelämä kontaktien ja kehittämisen kautta. Ammattikorkeakoulut rakennettiin 90-luvulla lähtökohtaisesti vastaamaan työelämän tarpeita käytännön läheisenä korkeakouluna. (Marttila, Kauttonen, Niemonen & von Bell 2004, 18–25.) Ammattikorkeakouluopintojen tehtäväksi on määritelty antaa valmiudet ammatillisissa asiantuntijatehtävissä toimimiseen. Opinnot jakautuvat sekä teoreettisen opiskeluun että sitä soveltavaan praktiseen työhön. Tämän tarkoituksena on tukea opis-

kelijoiden työelämän kehittämisen edellyttämiä valmiuksia erityisesti alueellisessa ja pk- sekä hyvinvointipalvelujen kehittämisessä (Huttu 2002, 32.)

Ammattikorkeakouluilla on ammattikorkeakoululainsäädännön mukaan kolme tehtävää: koulutustehtävä, tutkimus- ja kehitystehtävä sekä aluekehitystehtävä. Ammattikorkeakouluissa toteutettava tutkimus- ja kehitystyö on luonteeltaan soveltavaa, pitkälti alueellista sekä käytännönläheistä. Tutkimus- ja kehitystyön tulisi kytkeytyä ammattikorkeakoulujen koulutustehtävään muun muassa opetuksen projekteissa ja opinnäytetöiden avulla. Näiden toimintojen kautta ammattikorkeakoulut toteuttavat aluekehitystehtäviään ja osallistuvat siten uusien parempien tuotteiden, käytäntöjen ja työyhteisöjen innovointiin ja kehittämiseen. Tehtävien onnistumisen kannalta on tärkeää rakentaa vastavuoroista ja pitkäjänteistä yhteistyötä työelämän ja tutkimuslaitosten kanssa. (Marttila & al. 2004, 19 – 21.)

Osallistuminen työelämän innovatiivisiin kehittämishankkeisiin tuo ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehittämistoiminnalle sekä paljon mahdollisuuksia että uusia haasteita (Huttula 2002.) Haasteena on, miten rakentaa korkeakouluopetusta vastaamaan koulutuksella työelämän tarpeeseen ja myös miten siirtää työelämän tarpeet opetukselliseen muotoon korkeakouluissa. (Välimaa, Tynälä & Boulton-Lewis 2006, 2.)

Yrityksen ja ammattikorkeakoulun väliseen tutkimus- ja kehittämistoimintaan liittyvä yhteistyösuhde voidaan nähdä vaihe vaiheelta tapahtuvana keskinäisenä oppimisen prosessina ja niiden tuloksena. Jos suhde kehittyy myönteisesti, niin ajan kuluessa keskinäisten oppimisprosessien kautta tapahtuu keskinäistä yhteisymmärrystä ja yhteistä sitoutumista, jotka näkyvät yhteistyön vakiintuneiden käytäntöjen ja rutiinien muotoutumisena. Näiden käytäntöjen ja rutiinien syntyminen puolestaan tekee mahdolliseksi keskittyä syvällisemmin varsinaisiin yhteistyön kohteena oleviin asioihin (Marttila & al. 2004, 101-106.) Vuorovaikutussuhde ammattikorkeakoulun ja työnantajan kanssa kehittyy pidemmällä aikavälillä. Liikkeelle lähdetään usein pienistä asioista. Niitä voivat esimerkiksi olla yksittäinen asiantuntija-apu, opinnäytetyö tai työelämän kehittämisprojekti. Suhde voi jatkua ja kehittyä opiskelijoiden työharjoitteluksi ja suuremmiksi projekteiksi ja kehittämishankkeiksi. Voi myös tapahtua niin, että suhteen syvetessä osa ammattikorkeakoulun oppimisesta tapahtuu suoraan

työelämässä ja työpaikoilla myös mahdollisesti sieltä saatavan ohjauksen turvin (Huttula 2002, 53-54.) Ammattikorkeakoulujen kanssa yhteistyötä tekeville yrityksille tärkein kumppani on usein paikallinen ammattikorkeakoulu. Yritysten ja ammattikorkeakoulujen yhteistyö jakaantuu tutkimus- ja kehittämissyhteistyöhön sekä opetuksen työelämäyhteyksiin, ammattikorkeakoulun maksulliseen palvelutoimintaan ja muuhun yhteiseen toimintaan. (Marttila & al. 2004, 101-106.)

Ammattikorkeakouluopiskelijoiden kautta sidosryhmät katsoivat saavansa tuoretta tietoa ja osaavaa työvoimaa. Tärkeitä tekijöitä ovat opiskelijaprojektit ja opiskelijoiden opinnäytetyöt ammattikorkeakoulujen ja työelämän välisessä vuorovaikutuksessa. Projekteja pidetään tärkeänä vaiheena ammatillaiseksi kasvamisessa ja niiden kautta myös opettajat voivat päivittää työelämä tietouttaan. (Huttula 2002, 52.)

Yritysten ja ammattikorkeakoulujen yhteistyö opinnäytetöiden parissa on yleistä. Usein yritykset maksavat opinnäytetyöntekijöille palkkaa ja opiskelijat voivat myös tehdä työnantajan laitteilla osan opinnäytetyöstään ja suuri osa opinnäytetöistä tehdään työnantajan tiloissa. (Marttila & al. 2004, 103.)

Ammattikorkeakoulujen sidosryhmät pitävät ammattikorkeakoulujen toimintaa merkitykselläänä alueidensa kannalta. Huttulan (2002, 50-51) mukaan keskeistä sidosryhmien suhtautumisessa on korkeakoulujen merkityksen korostaminen kehittämissyössä. Korkeakoulut nähtiin toivon ja mahdollisuuksien tuojina alueille. Ammattikorkeakoulujen osalta korostuu niiden suora vuorovaikutus työelämän kanssa ja sitä kautta hyvin käytännönläheisenä koettu toiminta. Ammattikorkeakoululle on erittäin tärkeää, että se ymmärtää alueensa voimavarat ja erityispiirteet. Jos ammattikorkeakoulu kykenee rakentamaan toimintaansa näistä lähtökohdista, sillä on mahdollisuus saada myös alueensa sidosryhmien tuki puolelleen.

Rikas ja monipuolinen työelämä olisikin ammattikorkeakoulun kannalta paras toimintaympäristö. Koska ammattikorkeakoululla ei ole mahdollisuutta valita toimintaympäristöään, sen tulee pyrkiä kehittämään sitä. (Huttula 2002, 55.) Kaupungeissa joissa ei ole yliopistoa ammattikorkeakoulujen rooli aluekehittäjänä on vielä laajempi ja tärkeämpi kuin yliopistokaupungeissa. Ammattikorkeakoulut toimivat näillä paikkakunnilla näkyvinä magneetteina houkutellen opiskelijoita myös alueen ulkopuolelta.

Ammattikorkeakoulujen henkilöstössä voi olla merkittäviä aloitteentekijöitä, kehittäjiä, kannustajia ja tukijoita erilaisille uusille toimintatavoille ja liiketoiminnalle. (Marttila & al. 2004, 108)

2.2 Yhteistyön onnistumisen edellytykset

Julkaisussa Knowledge Loves Company (2009, 8) professori Peter Heintel toteaa, että korkeakoulut toimivat tieteenalaorientoituneesti, jotka tästä lähtökohdasta sijoittuvat myös erillisiin aikajaksoihin. Yritysten tarpeet eivät välttämättä kohdennu näihin samoihin ajanjaksoihin ja ne ovat myös vaikeasti hahmotettavissa yksittäisen tieteenalan kehittämistyöhön. Yritykset taas toisaalta usein keskittyvät vain ja ainoastaan vahvistamaan nopealla aikataululla taloudellista asemaansa. Kun nämä kaksi kulttuuria kohtaavat, aiheutuu usein kitkaa. Siksi Heintel on sitä mieltä, että tarvitaan välittäjää tai välikättä yhteistyöprojekteissa sekä organisoitua ja neuvontamuotoja, mikäli halutaan rakentaa keskustelua erilaisen ja ristiriitaisen ajattelutavan välillä. Toiminnan tukemiseen tarvitaan sekä projekti- että viestintäsuunnittelua yhteistyön rakentamiseksi. Tulevaisuudessa tämä suunnittelutyö on avainasemassa yrityksen menestymisessä yleisesti, mutta myös yhteistyössä korkeakoulujen kanssa. (Gögl & al. 2009, 8.)

Monelle pienelle yritykselle on haasteellista tarjota yksin kehittämishanketta korkeakouluille, siksi pienille ja keskisuurille yrityksille olisi suositeltavaa lähestyä korkeakouluja yhdessä. Erityisesti alueellisissa kehitysprojekteissa lisääntyvä yhteistyö korkeakoulujen ja useimpien paikallisten yritysten kesken on hedelmällistä ja ne usein menestyvätkin hyvin. Usein kuitenkin pienten ja keskisuurten yritysten on vaikeaa tunnistaa kannattavia yhteistyömahdollisuuksia. Tarvitaan kokemusta siitä, että pystytään kannustamaan yhteistyöhön ja eri toimijoiden yhdessä tekemiseen. (Gögl & al. 2009, 12–13.) Yksittäisten yritysten tutkimus- ja kehittämishankkeiden lisäksi ammattikorkeakouluille olisi tärkeää keskittyä painopistealueillaan myös suurempien, alueellisten ja alueiden välisten sekä kansainvälisten hankkeiden luomiseen. Tämä on erityisen tärkeää yliopistokaupunkien ulkopuolella.

Ammattikorkeakouluissa pitäisi myös katsoa työelämän ja teollisuuden asioita entistä laajemmin, eri toimialojen välillä, sillä työssä ja liiketoiminnassa ratkaistavat ongelmat ovat yhä useammin eri toimialojen rajapinnassa. Tällaisiin laajempiin hankkeisiin voidaan laskea esimerkiksi erilaiset toimialakeskittymä-, klusterihankkeet alueen kannalta tärkeiden toimialojen kehittämiseksi. Tämän lisäksi näihin voidaan laskea myös erilaiset poikkitoimialaiset, kuten laatu- tai ympäristöjohtamiseen, organisaatioiden kehittämiseen ja liiketoimintaosaamisen kehittämiseen liittyvät kokonaisuudet. Kohdistessaan kehittämisen laajempaan joukkoon yrityksiä ammattikorkeakoulut voisivat hyödyntää sitä niiden ominaispiirrettään, että ammattikorkeakouluissa on paljon opiskelijoita, joiden osaamista ja opiskeluihin liittyvää työpanosta voidaan eri tavoin hyödyntää laajemmissakin hankkeissa. Tämä vaatii, että toiminta suunnitellaan ja organisoidaan hyvin. (Marttila 2004, 108.)

Ammattikorkeakoulujen voi olla haastavaa saada työelämän organisaatioita mukaan opetuksen ja muuhun toimintansa kehittämiseen, jos ammattikorkeakoulussa ei tunneta työelämän organisaatioiden toimintaympäristöä ja liiketoiminnan logiikkaa. Työelämä hakee mahdollisuuksia pysyvään kilpailuetuun ja kannattavaan liiketoimintaan. Ammattikorkeakoulujen olisi ymmärrettävä yhteistyön mahdollisuudet ja toimintaa koskevat odotukset työelämän, yksittäisen yrityksen tai yhteisön näkökulmasta. Toiminnan tulisi olla joustavaa ja päätökset yhteistyöprojekteista pitäisi toteuttaa nopeasti. Ammattikorkeakoulun ja yrityksen välillä tulisi olla hyvä keskinäinen viestintä ja henkilötason verkostoituminen sekä rohkeutta lähestyä yrityksiä ja yhteisöjä. Yhteistyössä pitää lähteä liikkeelle sillä asenteella, että mitä korkeakoulut voivat tehdä työelämän hyväksi. (Salonen 2010, 32.)

Luontevia työelämäyhteyksien ylläpitäjiä Huttulan (2002, 54) mukaan ovat rehtorien lisäksi koulutusalojen ja koulutusyksiköiden johtajat ja koulutusohjelmavastaaavat. Joissakin tapauksissa, kuten Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulussa, on kehitetty erityinen yrittäjä–opettaja parimenettely, jota kautta yrityksellä on yksi selkeä yhteyshenkilö ammattikorkeakoulussa. Monet ammattikorkeakoulut ovat kehittäneet myös erilaisia organisaatioita, joiden avulla ne pitävät yhteyksiä työelämään ja kartoittavat niiden tarpeita, mukaan lukien Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Tällaisia elimiä ovat muun muassa neuvottelukunnat ja työryhmät, joiden kautta työelämän näkemyksiä kerätään. Näissä toiminnoissa ovat mukana

usein myös muut aluekehityksen toimijatahot, kuten maakuntaliitot, kunnat, kehittämissyhtiöt ja ELY-keskukset.

Yhteistyökumppanit pitävät tärkeänä yhteydenpitoa ammattikorkeakouluun, mutta erityisesti PK-sektorin työnantajille osallistuminen organisoituun, ja usein hallinnollisesti paljon aikaa vieväksi koettuun toimintaan koetaan usein hankalaksi tai jopa turhaksi. Pienten työnantajien osalta on suoraan ja selkeästi omaan toimintaan kiinteästi liittyvä yhteydenpito tärkeämpää ja arvokkaampaa, sillä pienissä organisaatioissa valmiudet ja osaaminen yhteistoiminnan ylläpitämiseen on usein keskittynyt vain muutamille henkilöille ja on myös usein ajallisesti vaikea järjestää. (Huttula 2002, 54–55.)

Koulutetun työvoiman saatavuuden ja pysyvyyden turvaaminen nähtiin keskeisempänä alueen kehittämisen edellytyksenä. Huttula (2002, 51–55) painottaa, että korkeakoulun sidosryhmien edustajat arvostivat ammattikorkeakoulujen pyrkimyksiä uuden yritystoiminnan luomiseksi, työelämän kehittämiseksi. Sidosryhmät lähtivät myös mielellään mukaan ammattikorkeakoulun hankkeisiin. Yrityspuolella työnantajan kannalta olennainen ehto on kuitenkin se, että hänen tulee nähdä miten yhteistyö hyödyttää nyt tai ainakin keskipitkällä aikavälillä suoraan hänen oman organisaationsa toimintaa. Julkisen sektorin työnantajat puolestaan näkivät erityisen merkittävänä yhteistyösuhteen pitkäjänteisyyden, siksi myös sen kehittämishaasteisiin voidaan hakea ratkaisuja pitkäaikaisella suunnittelulla.

Ammattikorkeakoulun ja työelämän organisaation suhde syvimmillään kehittyy hyvin luottamukselliseksi ja organisaation kehittämisen kannalta tärkeäksi. Tällöin liikutaan jo tilanteessa, jossa ammattikorkeakoulu on kehittämässä yrityksen tai organisaation ydinosaa. Pystyäkseen näissä tilanteissa auttamaan organisaatiota myös ammattikorkeakoulun täytyy panostaa vahvasti kyseisen työelämän osa-alueen vaatimaan osaamiseen. Useimmiten tämä tarkoittaa suurta koulutuksellista panostusta ammattikorkeakoulun henkilöstöön. Tämän kaltaisessa suhteessa molemminpuolisen luottamuksellisuuden säilyttäminen on ensiarvoista, sitä kautta molemmat osapuolet voivat nähdä hyödyn suhteesta. Monesti ammattikorkeakoulujen ja työelämän suhteita voidaan kuvata sanalla läheiset. Toimivimmillaan ammattikorkeakoulun kynnys on työnantajalle hyvin alhainen, helposti lähestyttävä. Tähän päästäkseen ammattikorkeakoulun on kuitenkin pitänyt tehdä jo paljon työtä. (Huttula 2002, 54.)

2.3 Yhteistyöstä tiedottaminen

Tiedon välityksen rakenteiden kehittämisen ohella korkeakoulujen sisäisen rakenteellisen ja toiminnallisen kehittämisen kautta voidaan parantaa tiedon saavutettavuutta. Ammattikorkeakouluissa keskeisiä kehittämisen kohteita ovat muun muassa yritys yhteistyömahdollisuuksia koskevan tiedon nostaminen esille, keskeisten yhteys henkilöiden tunnettavuuden edistäminen sekä sisäisten vuorovaikutus- ja tiedonhallinnan kanavien kehittäminen ja edelleen rakentaminen. (Koski 2011, 6.)

Ammattikorkeakoulututkintojen sisältöjä, niiden tuottamia palveluita, toimintatapoja tai henkilöitä ei tunneta riittävästi elinkeinoelämän puolella. Heikko tunnetuus johtuu ammattikorkeakoulujen vielä suhteellisen lyhyestä historiasta. Työelämässä oleva suuri massa ei tunne ammattikorkeakoulujen toimintaa kovin hyvin, koska työelämään ei ole vielä ennättänyt riittävän paljon ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita. Tilanne on muuttumassa kun tutkinnon suorittaneita alkaa olla yhä enemmän työelämässä, niin tietoisuus toiminnasta lisääntyy automaattisesti. (Salonen 2010, 33.)

Yrityksille tarjottavat palvelut ovat usein sirpaloituneet lukuisten tieteenala-, tutkimuslaboratorioiden ja erillislaitosten taakse. Tietoa etsivän tulisi näin ollen tuntea hyvin organisaatiorakenne ja tietää melko tarkkaan mistä yksiköstä tai keneltä henkilöltä haluttua tietoa tulisi etsiä. (Koski 2011,7.)

Keskeisimpiä syitä yhteistyön aloittamiselle ovat ammattikorkeakoulun aktiivinen suhtautuminen yritysten kanssa tehtävään yhteistyöhön, henkilökohtaiset kontaktit opettajiin, ammattikorkeakoulun toiminnan soveltuminen yrityksen kannalta oikeille osa-alueille sekä läheinen sijainti ja yhteistyön helppo saavutettavuus. Yhteistyön aloittamisessa korostuu ensisijaisesti ammattikorkeakoulun oma aktiivisuus. Alkususäys yhteistyölle on usein lähtenyt nimenomaan ammattikorkeakoulun yhteydenotosta ja aktivoinnista yrityksen suuntaan. (Marttila & al. 2004, 69.)

Haasteena nähdään se kuinka saada laajennettua yksittäisen yrityksen yksittäisen työntekijän näkemystä yhteistyön mahdollisuuksista ammattikorkeakoulun kans-

sa. Kun päästään siihen, että käsitys on niin laaja, että henkilöt alkavat pohtia yhteistyötä ammattikorkeakoulun kanssa yksittäisten projektien tai muiden vastaavien yksittäisten toimintojen sijaan kokonaisuutena, miten organisaatio voi hyödyntää ammattikorkeakoulun toimintaa parhaalla mahdollisella tavalla, ollaan asian ytimessä. (Salonen 2010, 34.)

Korkeakouluilla tulisi olla helposti lähestyttävä kanava, jonka kautta yrittäjä saa sujuvasti kattavan kuvan korkeakoulun tarjonnasta ja osaamisesta. Ongelmaansa ratkaisua hakevan yrityksen tai julkisyhteisön edustajan olisi kyettävä yhden puhelun tai kanavan kautta löytämään oikea väylä yhteistyön aloittamiseen, koskipa yhteistyön tarve sitten täydennyskoulutusta, opiskelijaharjoittelijan palkkaamista tai tuotekehityshankkeen käynnistämistä. Selkeät yhteydenottokanavat ovat erityisen tärkeitä pienille ja keskisuurille yrityksille ja ne voidaan varsin yksinkertaisesti rakentaa muun muassa korkeakoulun kotisivuille. (Koski 2011,7.)

Ammattikorkeakoulujen tiedottaminen toiminnasta sekä palvelujen tuotteistus ja aktiivinen markkinointi kaipaavat kehittämistä. Verkostoituminen lähtee helpoimmin ammattikorkeakoulun aktiivisesta toiminnasta ja useissa yrityksissä toivotaan sellaisia ammattikorkeakoulujen järjestämiä tilaisuuksia, joissa yritysten ja ammattikorkeakoulujen edustajat pääsisivät konkreettisesti tutustumaan toistensa toimintaan ja osaamisalueisiin. Tällaisten tilaisuuksien katsotaan edesauttavan kynnyksen madaltamista yritysten ottaa yhteyttä ammattikorkeakouluun. (Marttila & al. 2004, 110.)

Yksi tärkeistä tiedottamisen ja yhteydenoton kanavista on organisaation kotisivut, joiden kautta tieto on saatavilla kokoaikaisesti. Tiedon saavutettavuuden ja löytämisen näkökulmasta korkeakoulujen kotisivujen keskeinen ongelma on usein siinä, että tieto on jäsennetty sivuille samojen rakenteiden mukaan kuin itse toiminta on organisoitu. Haastetta lisää myös se asia, että harjoittelu, opinnäytetyöt, tutkimus ja tuotekehitystoimintaa sekä aikuiskoulutusta koskeva tieto löytyy kotisivuilta eri polkuja pitkin. (Koski 2011, 7.)

Yritysyhteistyön näkökulmasta korkeakoulujen tulisi siis viestiä konkreettisemmin eri alojen osaamisestaan kuin yksittäisistä kursseista tai hankkeista. Yrittäjät etsivät ensisijaisesti ratkaisua tiettyyn kehittämishaasteeseen tai yhteistyökump-

pania kehittämiseksi. Täydennyskoulutus, tuotekehitys ja opiskelijoiden toteuttama selvitystoiminta tai työharjoittelu ovat niitä työkaluja, joiden avulla ratkaisu haasteeseen voidaan löytää. Yrittäjille on tärkeintä löytää kotisivuilta vaivatta henkilö, johon hän voi olla yhteydessä mistä tahansa korkeakouluun liittyvästä asiasta tai yhteistyöstä. Tarvitaan kasvot, joita yrittäjän on helppo lähestyä ja jotka auttavat häntä eteenpäin korkeakouluviidakossa. Korkeakoulujen yhteyshenkilöiden keskeisin tehtävä on toimia tiedon välittäjinä ja tulkkeina yrittäjän ja korkeakoulun asiantuntijan välillä yhteistyön käynnistysvaiheessa, silloin kun aiempaa yhteistyösuhdetta ei ole vielä olemassa. (Koski 2011, 7–8.)

Aktiivisten yhteyshenkilöiden ja informatiivisten hyvin rakennettujen kotisivujen lisäksi korkeakoulujen ja yritysten välinen yhteistyö edellyttää korkeakouluissa sisäistä toimintamallia, joka tukee tiedon hallittavuutta. Ilman tällaista toimintamallia yhteistyötä koordinoivien henkilöiden on haasteellista hallita koko korkeakoulun osaamista ja palveluvalikoimaa ja välittää siitä tietoa eteenpäin yrittäjille. Näiden toimintamallien merkitys vain korostuu, jos puhutaan usean korkeakoulun verkostoissa. Korkeakoulu ja sen palvelut voivat olla sekavia sidosryhmille, mutta lukuisine yksiköineen ja palveluineen se saattaa olla sitä myös omalle henkilökunnalle. (Koski 2011, 8.)

2.4 Yritysten odotukset ja tarpeet

Tärkeimpiä yritysten asettamista tavoitteista yhteistyölle ovat osaavan koulutetun työvoiman rekrytointi, yhteistyössä syntyvän osaamisen kaupallinen hyödyntäminen, yrityksen henkilökunnan osaamisen kehittäminen sekä uuden tiedon saaminen.

Kehittämiskohteina yhteistyössä nähdään hanketoiminnan aktivoiminen, koulutuksen työelämäpainotteisuuden vahvistaminen, opinnäytetyöprosessein tehostaminen, koulutusyhteistyön lisääminen ja sekä yritysten puolelta tiukempi sitoutuminen yhteistyöhön. (Marttila & all. 2004, Saapunki & Leskinen 2004.)

Yhteistoiminnan ja yhteistyön kautta yritykset haluavat varmistaa osaavan työvoiman saatavuuden ja varsinkin monille Pk-yrityksille muut tavoitteet ammattikorkeakoulujen suhteen eivät ole niin tärkeitä. Yhteistyön kautta toivotaan löytyvän hyviä potentiaalisia työntekijöitä, joita pyritään sitouttamaan yritysten toimintaan jo harjoitteluvaiheesta lähtien. Tällöin myös ammattikorkeakoulun kanssa tehtävät pienimuotoiset tutkimus- ja kehittämisprojektit tähtäävät paitsi yrityksen toiminnan myös opiskelijan työtaitojen kehittämiseen. (Marttila & al. 2004, Saapunki & Leskinen 2004.)

Yrityksissä ammattikorkeakouluja arvostetaan erityisesti koulutusorganisaatioina. Tutkimus- ja kehittämissyhteistyön osalta ammattikorkeakouluilta toivotaan erityisesti toiminnan tiedottamisen ja markkinoinnin tehostamista, opettajien työelämäharjoittelun lisäämistä ja yhteisten palaverien, neuvotteluiden sekä tapaamisten järjestämistä. Tämän lisäksi tärkeänä pidetään hanke- ja projektitoiminnan aktivoimista sekä opinnäytetyöprosessin tehostamista. Ammattikorkeakoulut ovat sidosryhmien mielestä omilla alueillaan ensisijaisesti osaavien työntekijöiden kouluttajina, mutta erityisesti pienemmillä paikkakunnilla ja kypsillä toimialoilla ne ovat myös tärkeitä alueellisia vaikuttajia ja yritysten toiminnan kehittäjäkumppaneita. Ammattikorkeakoulut nähdään alueellisen kehityksen vetureina, jotka edistävät yritysten toimintaedellytyksiä sekä lisäävät alueen houkuttelevuutta ja generoivat edelleen innovatiivisuutta. (Marttila & al. 2004, Saapunki & Leskinen 2004.)

Työnantajan kannalta on tärkeää, että hän voi yhteistyön kautta vähentää riskinottoaan. Ammattikorkeakoulujen hankkeet tarjoavatkin mahdollisuuden yrityksille ja työyhteisöille testata uusia toimintamalleja tai yritysideoita. Ammattikorkeakoulujen sidosryhmät ovat pitäneet tärkeänä, että ammattikorkeakoulut tuovat hankkeisiin niiden toteutuksen kannalta tärkeän projektiosaamisen. Ammattikorkeakoulut toimivat usein myös hankkeiden toteuttajina ja mahdollisesti myös hankerahoituksen kanavoijana alueelle. Sidosryhmien edustajat pitävät tätä luonnollisena ja tärkeänä roolina ammattikorkeakoululle. (Huttula 2002, 52–53.)

Työelämä näkee usein ammattikorkeakouluyhteistyöstä yleensä helposti välittömän hyödyn, kuten täydennyskoulutus-, harjoittelu- tai opinnäyteyhteistyössä.

Yhteistyö tuottaa yritykselle jotain konkreettista ja liiketoiminnan kannalta olennaista hyötyä, kuten uutta osaamista, menetelmiä, työvoimaa tai ratkaisun johonkin tiettyyn ongelmaan. Vaikeampaa työelämän on kuitenkin nähdä, miten he hyötyvät esimerkiksi opetussuunnitelmatyöskentelystä. Yritykset haluavat hyödyn välittömästi ja näin eivät välttämättä näe pidemmällä aikataululla tapahtuvaa hyötyä, kuten uusien työntekijöiden parempaa osaamista ja koulutuksen parempaa kohdentumista työelämän, heidän tarpeisiinsa. Tämän vuoksi yritykset eivät usein priorisoi tällaista yhteistyötä kovin korkealle, jos vaihtoehtona on saada nopeaa ratkaisua ja hyötyä heidän sen hetkiseen tarpeeseensa. (Salonen 2010, 34.)

2.5 Yhteistyön haasteet

Kun korkeakouluissa toteutetaan yhä enemmän erilaisia työelämälähtöisiä kehittämisprojekteja ja hankkeita, ne tuovat mukanaan myös haasteita toimijoille, työelämälle ja korkeakouluille. Yrityksille ne saattavat aiheuttaa sitoutumispaineita ja haasteita ohjauksen puolella. Opettajilta vaaditaan hyvää projektinhallintaa ja asiantuntijuutta ja myös kokonaan uudenlaisen roolin omaksumista. Opiskelijat ovat puolestaan ehkä motivoituneempia osallistumaan työelämälähtöiseen työskentelyyn, mutta samalla ne tarvitsevat usein monipuolisempaa ja henkilökohtaisempaa tukea kuin perinteisissä luokkaopetustilanteissa. (Salonen 2010, Huttula 2002.) Erilaiset kiinnostukset ja asenteet tuottavat pelkoa yritysten ja korkeakoulujen välillä. Molempien tulee tuntea toistensa tavoitteet ja ongelmat, jotta voidaan saada erilaiset kulttuurit lähentymään. (Arvanitis & al. 2006.)

Ammattikorkeakouluissa ei ole useinkaan strategisella tasolla riittävästi mietitty työelämäyhteyksiä ja niiden merkitystä. Tämän vuoksi työelämäyhteydet näyttävät operatiivisella tasolla myös sattumanvaraisilta ja huonosti koordinoituilta. Yhteistyötä tehdään usein monin tavoin sekä moneen eri suuntaan miettimättä tarkemmin kokonaisuutta, sitä mitä työelämä tarvitsee tai sitä mitä ammattikorkeakoulut tarvitsevat ja miten ne hyötyvät yhteistyöstä. Jossain mielessä työelämää voidaan myös palvella liian hyvin tai sitten palvella jopa huonosti. Tästä syystä ammattikorkeakoulut voivat hyötyä yhteistyöstä joko paljon tai vain tuhlata turhaan resurssejaan ja energiaansa. Tuloksena on siis usein hyvin eritasoista ja -

laatuista toimintaa. Yksittäisen työelämäkumppanin näkökulmasta yhtenäisempi kuva toimintamalleista tarjoaisi paremman käsityksen yhteistyön mahdollisuuksista ja yhteistyön eri osa-alueiden niveltymisestä toisiinsa. Ammattikorkeakoulussa tulisi olla koko organisaation kattava kokonaisnäkemys työelämäkumppanuuksista: Mitä asioita tehdään, kenen kanssa, millä tavoin, milloin ja miksi? Nämä asiat tulisi myös osata viestiä riittävän hyvin ja tehokkaasti työelämälle. (Salonen 2010, 30–31.) Ammattikorkeakouluissa kuva tärkeimmistä yritys yhteistyökumppaneista saattaa olla hajanainen jopa saman toimialan sisällä. Yhteistyötoimintaan osallistuminen on usein kiinni opettajien ja opiskelijoiden omasta aktiivisuudesta sekä henkilökohtaisista kontakteista. Myöskään yritys yhteistyöstä ei ammattikorkeakouluissa ole kerätty palautetta systemaattisesti. (Marttila 2004, 104.)

Korkeakoulujen lähtökohdista arvoperustaisena haasteina nähdään, että jollekin tilaajalle toteutettu, heidän tarpeitaan varten tilattu tutkimus ei aina ole yleistettävissä. Voi tapahtua esimerkiksi niin, että tieteen tekeminen tarvitsee pitkän tähtäimen tutkimusta, mutta ulkopuolisen paineen takia annetaan tarkistamattomia tuloksia ulos. Ja soveltavassa tieteessä tutkija ei usein löydä riittävästi aikaa teoriapainotteiseen tutkimukseen, koska paine saada ulkopuolista rahoitusta on liian vahvassa asemassa. (Gögl & al. 2009, Arvanitis & al. 2006.) Yritysten partnerina toimimiseen ja maksulliseen palvelutoimintaan voi liittyä myös sellaisia uhkia, että ammattikorkeakoulun rooli kehittyä aluetasolla kilpailua vääristäväksi sekä liian paljon yksittäisen yrityksen ulkoiseksi kapasiteetin tarjoajaksi. Ammattikorkeakouluissa tutkimus- ja kehittämistoiminnan tulisi aina olla kytkettynä opetukseen ja siinä tulisi aina huomioida ammattikorkeakoulujen alkuperäinen ja keskeisin tehtävä, osaavien ammattilaisten koulutus. Opetushenkilöstössä olisi kuitenkin hyvä olla myös henkilöitä, joiden työnkuvaan kuuluu osittain myös tutkimus- ja kehittämissyhteistyö. (Marttila & al. 2004, 112-113.) Joskus ammattikorkeakoulun ja työelämän suhteessa voivat myös yhteistyö ja kumppanuus liukua liian kiinteäksi tai syväksi. Tiiviistä yhteistoiminnasta voi syntyä vaara, että ammattikorkeakoulusta tulee yksittäisen yrityksen alihankkija tai kehittämissyksikkö. Yhteistoiminnan tiivistyessä ja muun muassa yhteisten toimitilojen ja projektien lisääntyessä voi syntyä tämän tapaisia tilanteita. Ammattikorkeakoululle on erityisesti oman itsenäisyyden ja uskottavuuden takia tärkeää, että se keskittyy omaan roolinsa alueensa työvoiman kouluttajana ja itsenäisenä kehittäjänä. (Huttula 2002, 52.)

Ammattikorkeakoulut voisivat toimia alueilla niillä alueilla, joissa ei ole kilpailua. Ammattikorkeakoulu toteuttaisi sellaisia palvelutehtäviä, jotka ovat esimerkiksi ainutkertaisia uusia avauksia: sellaisia, joilla yksityinen sektori ei ainakaan samalla alueella tai yleensä Suomessa toimi ja joilla on havaittavissa selvä puute markkinoiden toiminnassa. Jos taas ammattikorkeakoulu synnyttää uutta palvelutoimintaa, jolla on tuoteluonne ja jatkuvuus, on arvioitava, voisiko palvelun ulkoistaa yksityisen yrityksen hoidettavaksi esimerkiksi ammattikorkeakoulun spin-off-toimintana. Toimintamalli kuitenkin veisi ammattikorkeakouluilta yhden merkittävän tulolähteen pois, joten sitä pitäisi kompensoida ja siihen tulisi luoda positiivisia kannustimia. (Marttila & al. 2004, 113.)

Käytännön haasteina ovat muun muassa aikataululliset eroavaisuudet. Oppilaitosmaailman ja elinkeinoelämän rytmit ovat hyvin erilaisia. Ongelmia nousee esille esimerkiksi keväisin, jolloin opiskelijat tekevät päättöitään ja tarvitsisivat yrityksen resursseja työnsä loppuun saattamiseksi. Kevät on usein myös yrityksille kiireistä aikaa. Aikataulut aiheuttavat ongelmia myös siinä vaiheessa, jos aihe liittyy tärkeänä osana yrityksen monesti kiireelliseen kehitysprosessiin. On vaikeaa löytää sopivaa opiskelijaa, jonka kiinnostus ja aikataulu osuisivat tähän samaan ketjuun. Usein käy niin, että yrityksessä ongelma on jo ratkaistu käyttäen muita menetelmiä ja kanavia. (Peltokangas & Palomäki 2009, 30–38.)

Usein voi tapahtua niin, että kun yritys pyytää nopeaa ratkaisua rajattuun ongelmaan, he saavatkin vastaukseksi paksun, yksityiskohtaisen huolellisesti kootun tutkimusraportin. Nopean ratkaisun sijaan saadaan laaja ja tarkka tutkimus, joka ei vastaa yrityksen odotuksia. Eduksi voidaan kuitenkin nähdä, että kun kaksi erilaista näkemystä yhdistyy, asiaan nähdään erilaisia lähestymistapoja. (Barner 2009, 13–15.) Artikkelissa Barner (Barner 2009, 102) kuvaa yrityselämän ja korkeakoulumaailman eroa seuraavasti: Tiede ei koskaan usko tutkimatta mihinkään ja haluaa selvittää kaikki ongelmat sataprosenttisesti oikein. Ajatus olla vaan tarpeeksi hyvä ei sovi tieteeseen. Joten kaikki selvitetään uudelleen ja uudelleen. Liike-elämässä ei istuta keskustelemassa ja väittelemässä asiasta, joka on jo päätetty.

Toinen asia on ongelmien selvitys. Businessmaailmassa yhdelle ongelmalle halutaan yksi ratkaisu, kun taas tieteessä katsotaan kaikkia mahdollisia ratkaisuja. Tieteessä aloitetaan yhdellä kysymyksellä ja päätytään useisiin.

Peter Sinden UCL:sta näkee, että kärkierilaisuutena ovat businessmaailman ja akateemisen maailman välillä aikakäsitteet. Aikajänne businessmaailmassa on kehittää nyt ja myydä viimeistään vuoden sisällä. Jos tuotteen pitää olla markkinoilla kolme viikkoa ennen joulua ja tutkija tarvitsee neljä viikkoa lisäaikaa marraskuun loppuun, tällöin yhteistyö epäonnistuu. Heidän ajatuksenaan on, että maailmassa on monia asioita, joita ei ymmärretä, ja menee ikuisuus niiden ymmärtämiseen. (Sinden 2009, 104.)

Tiedon välittäminen ja jakaminen ovat yksi suurimmista yritysten ja korkeakoulujen välistä yhteistyötä ehkäisevistä syistä. Yrittäjien näkökulmasta tiedottamisen ongelmana on yksinkertaisesti yhteistyön mahdollisuuksista kertovan tiedon puute. Yrittäjillä ei ole useinkaan tarpeeksi tai lähes yhtään tietoa siitä, miten korkeakoulut voivat heitä auttaa. Tarjontaa on usein runsaasti, mutta sen kohtaavuutta yritysten tarpeiden suhteen on haasteellista hahmottaa, koska selkeät palvelukonseptien tai tuotteiden kuvaukset puuttuvat. Toiseksi tarjonnan hyödyntäminen voi olla yritykselle ongelmallista, koska yritysten tulisi paikallistaa ja tunnistaa isosta ja monimutkaisesta organisaatiosta palvelun todellinen lopputuottaja ennen kuin voidaan aloittaa yhteistyötä. Ongelmana on myös usein se, että yhteistyömahdollisuuksista kertova tieto ei kohtaa yrittäjiä. Paikat, joissa korkeakoulut viestittävät palveluistaan eivät aina kuulu yrittäjien omaan luontevaan toimintaympäristöön ja näistä yrittäjät eivät osaa palveluja yleensä etsiä. (Koski 2011, 5–6.) Työmarkkinoilta on pitkään puuttunut selkeä kuva ammattikorkeakoulujen toiminnasta, tutkinnoista sekä valmistuvien opiskelijoiden koulutustasosta. Lisäksi työelämäsuhteiden järjestäminen on ollut pitkälti kiinni yksittäisten henkilöiden aktiivisuudesta ja siihen suhtaudutaan jokseenkin vähätellen, eikä sitä kaikilta osalta nähdä menestystekijänä ammattikorkeakouluille. (Korhonen 2007, Saapunki & Leskinen 2004.)

Korkeakouluissa on vielä hyvin pitkä matka tilanteeseen, jossa työelämäsuhteita hoidetaan kuten liikekumppanuuksia yleensäkin: yhteyksiä hoidetaan ammatti-

maisesti, kontaktit, sopimukset ja yhteistyön jälkihoito tapahtuu molempia osapuolia hyödyttävällä ja tyydyttävällä tavalla.

Tämä edellyttää valmiuksia siirtyä aivan uudenaikaiseen toimintakulttuuriin ja toimintamalleihin. Toisaalta korkeakoulun toiminta asettaa työelämäsuhteiden hoitamiseen haasteita, joita oikeassa työelämässä ei ole: työntekijät, korkeakoulun opiskelijat vaihtuvat säännöllisesti, työntekijät eivät ole asiantuntijoita ja viime kädessä opettaja/projektihenkilöstö vastaa työn tuloksesta. (Korhonen 2000, 71.)

Pk-yrityksellä voi olla ongelmia tunnistaa ja hyödyntää toiminnan tuloksia yrityksensä kannaltaan mielekkäällä tavalla. Tiedon hyödyntämisen mahdollisuutta saattavat heikentää monet organisaation sisäiseen rakenteeseen sekä organisaation ja sen ympäristön vuorovaikutukseen liittyvät tekijät. Tällaisia tekijöitä voivat olla: yhteisen kielen puuttuminen, tiedon voimakas eriytyminen ja erikoistuminen sekä tiedonvälityksen puutteelliset rakenteet. Työelämä ei voi myöskään lisätä kapasiteettiaan yksinkertaisesti palkkaamalla uutta henkilöstöä tai ostamalla konsulttipalveluja, koska tiedon muuttaminen käyttökelpoisiksi, työelämää hyödyntäviksi käytänteiksi vaatii suuren määrän organisaatiokohtaista ja hiljaista tietoa. (Saapunki & Leskinen 2004, 79.)

Vuorovaikutukseen liittyvät haasteet koskevat sekä työelämää että ammattikorkeakoulua. Yhteistyön lähtökohtana on toimiva vuorovaikutus. Vuorovaikutus toimii ihmiseltä ihmiselle, ei organisaatiosta organisaatioon – ammattikorkeakoulusta työelämään ja päinvastoin.

Elinkeino- ja työelämä ei tunne hyvin ammattikorkeakoulujen tarjoamia palveluita. Ammattikorkeakoulun tulisi tuoda näkyväksi ne tavat, joilla yhteistyötä voidaan rakentaa pitkäjänteisesti. Mahdollisuuksia löytyy todella paljon opetukseen sisältyvien harjoittelujen, opinnäytetöiden ja opetussuunnitelmatyön lisäksi esimerkiksi tutkimus- kehitys- ja innovaatiotyössä, täydennyskoulutuksessa ja työvoiman rekrytoinnissa. (Salonen 2010, 32–35.)

Kumppanuudet rakentuvat henkilökohtaisten suhteiden ja kontaktien kautta ja myös niiden varaan. Tämän vuoksi yhteistyö onkin varsin haavoittuvaa: mikäli henkilö vaihtaa työpaikkaa, kontaktit lähtevät usein tämän henkilön mukana.

Yksikkö ja henkilötasolla yhteistyö eri sidosryhmien kanssa sujuu usein erittäin hyvin. Elinkeinoelämän edustaja, jolla on tuttu henkilö korkeakoulussa, voi kokea yhteistyön ja yhteydenoton jopa erittäinkin helpoksi. Ongelmat tulevat esiin tilanteissa, jossa korkeakoulua lähestyy yrittäjä, jolla ei ole tuttua henkilöä korkeakoulussa ja joka ei ole tehnyt aiemmin yhteistyötä korkeakoulun kanssa. Ensimmäinen ongelma tällöin on usein se, että yrittäjä ei tiedä keneen hänen tulisi olla yhteydessä, eikä tunne sitä foorumia mistä tieto löytyisi. (Koski 2011, Salonen 2010.)

Vahva henkilösidonaisuus tuo ongelmia tiedon saavutettavuuden ja välityksen kannalta, koska yritys yhteistyö on toteutusvaiheessa usein henkilöiden välistä kanssakäymistä. Viesti kulkee yksittäisten toimijoiden välillä, mutta strukturoitua ja toimijoiden tarpeista lähtevää tiedonhallintajärjestelmää tai rakennetta ei vielä toistaiseksi monissakaan korkeakouluissa ole olemassa. Tarvitaan tiedonhallintajärjestelmä, jossa tietotekniikalla on osuutensa, mutta keskeisessä roolissa ovat kuitenkin työtä tekevät ihmiset. Työpareina korkeakoulutason yhteyshenkilöille ja välittäjille tarvitaan yksikötason yhteyshenkilöitä, jotka pystyvät suoraan kertomaan voiko kyseinen yksikkö tarjota yrittäjälle apua vai ei. (Koski 2011, 8–9.)

Elinkeinoelämäyhteistyötä koordinoivan henkilön tulee tuntea yksikössä tehtävä työ riittävän hyvin ja olla motivoitunut kertomaan siitä muille. Tämä henkilö kantaa vastuun siitä, että elinkeinoelämän ja muidenkin sidosryhmien yhteydenottoihin reagoidaan ja yhteistyön edistymistä seurataan systemaattisesti. Ei ole kysymys uudesta hallinnollisesta portaasta vaan konkreetista työnjaosta korkeakoulussa, jossa töitä pyritään jakamaan henkilöiden omien intressien ja resurssien mukaan. Yhteyshenkilöverkosto tehostaa ja systematisoi yritys yhteistyötä yksikkö ja korkeakoulutasolla, vahvistaa paitsi tiedon niin myös hyvien yhteistyökäytäntöjen siirtymistä yksiköstä toiseen ja helpottaa yritys yhteistyötä koskevan tiedon koamista, seurantaa ja raportointia. (Koski 2011, 9.)

Onnistuneen vuorovaikutuksen yhtenä esteenä on siis yhteisen kielen puuttuminen. Usein ammattikorkeakoulujen henkilöstö puhuu käsitteillä, joita yritysten ihmiset eivät välttämättä ymmärrä. Koska yhteinen kieli puuttuu, toisen ymmärtäminen ja tarpeiden havaitseminen voi jäädä kokonaan huomaamatta. Ammattikorkeakoulun tulee ymmärtää yhteistyön mahdollisuudet ja toimintaa koskevat odotukset työelämän ja yksittäisen yrityksen, yhteistyökumppanin näkökulmasta. Tämä tarkoittaa nopeaa päätöksentekoa, jatkuvaa mutta ei liiallista yhteydenpitoa, henkilötason verkostoitumista, joustavuutta ja ennen kaikkea rohkeutta lähestyä yrityksiä ja yhteisöjä. Yhteistyön rakentamisessa on tärkeää lähteä liikkeelle palveluvalla asenteella selvittää yhdessä elinkeinoelämän kanssa, mitä korkeakoulu-yhteistyö voi tehdä työelämän ja tämän tietyn organisaation hyväksi. (Salonen 2010, 30–34.)

Yhteydenpito työelämään korkeakouluista on usein melko passiivista ja usein myös hyvin satunnaista. Ammattikorkeakouluissa ei ole riittävästi toimintamalleja siitä, miten, kenen kanssa ja milloin yhteistyötä tehdään ja kenen vastuulle suhteiden rakentaminen miltäkin osin kuuluu. (Salonen 2010, 35.) Yhteistyön tiiviys vaihtelee yritysten ja niiden tarpeiden mukaan ja se organisoidaan yleensä tapaus-, projekti ja hankekohtaisesti. Vaikka opettajien rooli usein korostuu korkeakoulun yhteyshenkilönä, on käytännön tutkimus- ja kehittämistoiminta usein pitkälti opiskelijan ja yrityksen välistä. Yritysten ja ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehittämissyhteistyön alkamisessa ja jatkumisessa ammattikorkeakoulun edustajien aktiivisuus on merkittävässä asemassa. Siihen, keiden kanssa yhteistyötä elinkeinoelämässä aletaan tehdä, vaikuttavat korkeakoulun henkilöstön omat henkilökohtaiset verkostot oppilaitos- ja tiedemaailmaan. (Marttila & al. 2004, Huttula & Katajamäki 2002.)

Myös yritysten omaa aktiivisuutta tulisi lisätä yhteistyön synnyttämisessä tai syventämisessä. Useinkaan yhteistyötä ei ole yrityksissä tai korkeakoulussa strategisella tasolla täsmennetty tai suunniteltu. Yhteistyö muotoutunut vähitellen joidenkin avainhenkilöiden kontaktien kautta ja se on luonteeltaan usein hetkittäisistä tarpeista nousevaa ja paljolti organisaatioiden yksittäisiin ongelmiin liittyvää. Usein myös aikaresurssin puute nousee yritysten puolelta merkittäväksi yhteistyötä haittaavaksi tekijäksi. (Marttila & al. 2004, 106.)

Ongelmana on usein, että elinkeinoelämän ja korkeakoulun väliseen vuorovaikutukseen ei ole olemassa yhteisiä foorumeja. Vuorovaikutus hoidetaan usein henkilökohtaisina tapaamisina. Tapaamiset sitovat paljon aikaa. Myös sähköpostia käytetään yleisesti. Tällöin ongelmana voi olla, että tieto ei leviä riittävästi organisaatioiden sisällä. Vuorovaikutuksen tueksi tarvittaisiin aivan uudenlaisia foorumeita, jotka toimisivat yhteisöjen muistina ja joiden avulla saataisiin hiljainen tieto näkyväksi tiedoksi. (Salonen 2010, 36.) Elinkeinoelämä haluaa tietoa muun muassa ammattikorkeakoulujen toiminnasta, opintosuunnitelmista, tutkimuksista, palveluista ja yhteistyömahdollisuuksista. Yritysten mielestä ammattikorkeakoulun kannattaisi myös panostaa palveluidensa tuotteistamiseen ja aktiiviseen markkinointiin. (Marttila & al. 2004, 82.)

Ensimmäinen edellytys tutkimus- ja kehittämissyhteistyölle on, että yritys ja ammattikorkeakoulu löytävät toisensa sekä oikeat henkilöt, jotta yhteydenpidon muodot syntyvät. Tämä on yksi haaste varsinkin, jotta ammattikorkeakouluista muotoutuisi Pk-yritysten kumppaneita. Tämä liittyy viestintään, mutta ennen muuta kysymys on strategisista valinnoista, siitä mitä aloja ja minkä tyyppisiä yrityksiä pyritään lähentymään uusina potentiaalisina yhteistyökumppaneina. Jos kumppanivalinnoissa onnistutaan noudattamaan selkeää linjaa ja luomaan uutta yhteistyöverkostoa keskenään samantyyppisten yritysten kanssa, on viestintääkin helpompi kohdentaa valitun tyyppisiä yrityksiä kiinnostavaksi. Yrityssuhteiden hallinta on ammattikorkeakoulujen suurimpia haasteita ja vaatii systemaattista ja suunniteltua johtamista. (Marttila & al. 2004, 106.)

Alueellisen kilpailukyvyn ja hyvinvoinnin kannalta avainasemassa ovat erilaisissa organisaatioissa toimivien henkilöiden ja yksiköiden välinen yhteistyö ja verkostoituminen. Verkoston toiminnan kannalta on tärkeää, että verkoston tarkoitus ja visiot on määritelty hyvin ja että verkoston kaikki toimijat ovat niistä selvillä. Hyvin toimivan verkoston edellytyksenä on laaja omistajuus. Oppilaitosten kehittyminen seudullisiksi verkostoiksi on pitkä ja vaativa prosessi. Verkostomaista toimintaa joudutaan pohtimaan monelta kannalta ja perustelemaan monella tavalla. Verkostoituminen merkitsee monille yksiköille suurta muutosta. Voidaan kuitenkin nähdä, että hyvin toimiva verkosto tuottaa alueelle sosiaalista pääomaa. Tällä

kertyneellä sosiaalisella pääomalla saattaa olla paljon merkitystä, kun selitetään eroja menestyvien ja taantuvien yhteisöjen tai alueiden välillä. (Koski 2011,11.)

2.6 Toimintamallit

Toimivan yritys yhteistyön luominen elinkeinoelämän kanssa edellyttää yrittäjämäisen asenneilmapiirin ja toimintamotivaation kehittämistä, mikä helpottaa kommunikointia yritys elämän edustajien kanssa sekä kannustaa innovatiiviseen toimintaan (Saapunki & Leskinen 2004, 108.)

Tohtori Geraint Jewell (Gögl & al. 2009, 162 - 181) kuvaa artikkelissaan, että avaimet menestykseen ovat jatkuvuus, joustavuus ja kumppanuus. Tärkeitä ovat pitkäaikaiset sitoumukset sekä henkilöstön että rahoituksen osalta. Jatkuvuus rakentaa luottamusta ja lojaalisuutta, joka vahvistaa koheesiota kumppaneiden kesken. Joustavuudesta hän mainitsee tahtotilan sopeutua toistensa työskentelytapoihin. Kumppanuudella hän tarkoittaa säännöllistä yhteydenpitoa korkeakoulun ja yrityksen välillä, joka luo jatkuvan yhteistyön kohti yhteistä tavoitetta.

Kun Peter Heintel (Gögl & al. 2009, 14) aloittaa yritysprojektin, hän ottaa huomioon seuraavia asioita: Hanke aloitetaan määrittelemällä se yksityiskohtaisesti. Aluksi se tapahtuu suullisesti. Kirjoitettu muistio tehdään vasta sitten kun asia on selkeä ja keskusteltu. Jos osapuolet eivät saavuta sanallista yhteisymmärrystä, on vaarana, että jo ennen kuin projekti on alkanut, osapuolilla on erilainen oletamus asiasta. Tämän jälkeen aikataulusta sopiminen on tärkeintä. Jos yritys haluaa työskennellä tutkijoiden kanssa, yritys tarvitsee hankkeen toteuttamiseen erilaisen aikakäsityksen ja erityisen organisaatiomuodon kuin yrityksen omassa toiminnassa. Yrityksellä tulee olla resursseja; varattua aikaa ja henkilöstöä tiivistä yhteydenpitoa varten. Heintel kehottaa myös olemaan huolellinen jotta kaikki osapuolet ovat tietoisia yhteistyön hyödyistä ja haitoista. Ei tule koskaan väheksyä myöskään haittoja.

Perkmann, King ja Pavelin kirjoittavat, että yhteistyö teollisuuden ja yliopistojen välillä perustuu kolmeen kärkiasiaan:

Yhteistyö on tietoisesti harkittua ja täydentää korkeakoulututkimusta. Tutkimusyhteistyössä isossa roolissa on rahoitus, joka täydentää yliopiston saamaa julkista rahoitusta. Yritykset ovat halukkaita tekemään työtä tutkijoiden kanssa, koska he haluavat päästä lähelle opiskelijoita, sekä voivat tätä kautta avata ikkunan uuteen teknologiaan, jolla lisätään heidän omaa osaamistaan ja menestymistään.

Yhteistyötä voidaan sanoa yhteenliittymäksi, jossa tiede haluaa sovittuja tutkimushankkeita ja yritykset etsivät osaamista ja päteviä kumppaneita. (Perkmann & al. 2011.)

Ammattikorkeakoulut tekevät monenlaista yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa, muun muassa yhteistyöprojekteja, koulutukset, konsultointi-, kehittämis- ja tutkimuspalveluja, henkilöstön kehittämisohjelmia ja pk-yritysten kansainvälistymis- palveluja. (Saapunki & Leskinen 2004, 76.)

Ammattikorkeakoulussa yritys yhteistyölle yleisesti toteutettavia toimintatapoja ja malleja ovat:

- Työelämälle tehtävät projektit opintojaksojen sisällä, kuten erilaiset oppimistehtävät, joissa tehdään selvityksiä työelämän käytännöistä ja kehittämistarpeista.
- Työelämälle tehtävät oppinäytteet, jotka voivat olla osana myös laajempia tutkimus- ja kehittämishakkeita.
- Harjoittelu projekteissa, joka voi olla esimerkiksi tutkimusaineiston keräämistä johonkin laajempaan tutkimushankkeeseen tai opiskelijan omaan oppinäytetyöhön. Aineistojen pohjalta voidaan löytää työelämän kehittämiskohteita tai hyviä toimintamalleja siirrettäväksi laajempaan käyttöön.
- Ongelmaperustaiseen oppimiseen ja yhteistoiminnalliseen oppimiseen perustuvat oppimiskokeilut uusissa oppimisympäristöissä, joissa toimitaan yhtä aikaa kehittäen, mitaten ja arvioiden.
- Tutkimus- ja kehitystoimintaan integroitu opetus, jossa opiskelijat oppivat opintojakson oppisisällön kokemuksellisesti hankkeessa toimiessaan. Sa-

malla he voivat olla mukana esimerkiksi kehittämässä uudenlaisia toimintamalleja ja edesauttamassa näin hankkeen tavoitteiden saavuttamista.

Projektityöskentely on yksi näkyvästi ja laajasti käytetty pedagoginen ratkaisu koulutuksen ja työelämän yhteistyölle. Tällä toiminnalla pyritään vastaamaan työelämän kehittämistarpeisiin ja esimerkiksi ammattikorkeakouluissa projektiopinnot ovat usein myös osa pakollisia opintoja. Projektiopiskelua voi luonnehtia samanaikaisesti opetusmenetelmäksi, opiskelumenetelmäksi, opiskelun sekä työelämän ja työyhteisöjen kehittämisen välineeksi. (Vesterinen 2001,12.)

Sitran järjestämissä asiantuntijaseminaareissa on esitetty myös ajatus eri tasojen toisiaan tukevasta yhteistyöstä. Tämän vetoketjumalliksi nimetyn mallin ajatus on, että onnistuneessa korkeakoulun ja yrityksen elinkeinoelämän välisessä koulutus- ja tutkimusyhteistyössä tulee samanaikaisesti luoda monelle eri tasolle yhteistyösopimukset ja yhteistyösuhteet sekä foorumit ja käytänteet. Mallissa yhteistyösopimukset tulisi sopia organisaation johdon tasolla ja varmistaa näille tarvittava formaali tuki. Toisaalta yhteistyöstä tulisi myös sopia keskijohdon tasolla, sillä heidän kauttaan luodaan yhteistyön tekemiselle käytännön puitteet ja tarvittavat resurssit. Näillä henkilöillä tarkoitetaan tutkimusjohtajia, yliopettajia sekä osastopäälliköitä tai muita vastaavia keskitason johtajia. Yhteistyösuhteet tulee solmia myös työn varsinaisten tekijöiden kesken, siis tutkijoiden/toteuttajien ja yrityksen sekä yhteisön työntekijöiden välillä. Tällainen malli auttaisi takaamaan sen, että yhteistyöllä on sekä viralliset puitteet ja jatkuvuutta että toimivat käytännön suhteet tekijöiden ja työn ohjaajien välillä. Kaikki nämä tasot ovat tärkeitä siksi, että käytännön yhteistyö perustuu aina henkilökohtaisiin suhteisiin. Henkilökohtaiset suhteet taas perustuvat luottamukseen, joka on yhteistyön perusedellytys.

(Saapunki & Leskinen 2004, 76.)

Jos yhteistyö elinkeinoelämän kanssa toimii hyvin, voivat ammattikorkeakoulut hyödyntää työelämää omassa toiminnassaan esimerkiksi koulutuksen ennakointiin ja kehittämiseen, opintojen työelämäläheisyyteen, tutkimus- ja kehityshankkeisiin sekä rahoituksen saamiseen. Myös yritykset kokevat saavansa lisäarvoa toimintaansa silloin, kun yhteistyö on hyvää molemmin puolin. Elinkeinoelämän saama lisäarvo voi olla esimerkiksi uutta osaamista, tietoa, uusia näkökulmia, työnteki-

jöiden osaamisen laajentamista, uutta työvoimaa, tukea kansainvälistymiseen tai tutkimuspalveluita. (Salonen 2010, 39.)

Elinkeinoelämä yhteistyön päämääränä on tukea alueen yritysten kasvua, kilpailukyvyä ja liiketoiminnan kehittymistä. Ammattikorkeakoulun sisäisenä tavoitteena on opetuksen kehittäminen. Yritysyhteistyöllä pyritään lisäämään ammattikorkeakoulun työelämäyhteyksien määrää ja luomaan pohjaa elinkeinoelämän kanssa tehtävään yhteistyöhön. Toiminnan tulee tukea opettajien ja tutkimus- kehitys ja innovaatio-henkilöstön osaamisen kehittymistä ja vahvistaa henkilökunnan yrityselämän tuntemusta sekä mahdollistaa opiskelijoiden osallistuminen yritysten kehittämishankkeisiin. Tämän lisäksi tavoitteena on hautomoiden kautta lisätä opiskelijoiden yrittäjyysvalmiuksia. Myös innovaatiotoiminnan edistäminen on yksi toiminnan tavoite yhdessä innovaatioverkoston toimijoiden, kehittämisorganisaatioiden, yritysten ja kuntien kanssa. Tätä pyritään lisäämään ja vahvistamaan kehittämällä yhteistyössä kaupallisesti menestyviä palveluita ja tuotteita.

(Saapunki & Leskinen 2004, 67.)

Edellytyksiä onnistuneelle ja toimivalle ammattikorkeakoulujen ja elinkeinoelämän väliselle kumppanuudelle ovat Salosen mukaan seuraavat asiat (Salonen 2010, 39):

- Työelämäyhteydet ja työelämäyhteistyö tulee olla strategisesti jäsennetty kokonaisuus, jossa ammattikorkeakoulun tulisi määritellä se mitä asioista tehdään, kenen kanssa, millä tavoin, milloin ja miksi.
- Tulee olla yhteinen ymmärrys siitä, kuka on asiakas, jotta voidaan rakentaa työelämäyhteistyötä ja sitä kautta kehittää laajasti koko ammattikorkeakoulukentän toiminnan edellytyksiä, tuotteita ja palveluja.
- Ammattikorkeakoulujen tulisi tuntea paremmin elinkeino- ja työelämän toimintaa ja liiketoiminnan logiikkaa.
- Ammattikorkeakoulujen tulisi tuotteistaa palvelunsa entistä paremmin.
- Yrittäjyys- ja palveluhenkisyys tulee tehdä osaksi ammattikorkeakoulu-toimintakulttuuria.
- Yhteistyön hyödyt tulee tehdä työelämälle selkeiksi ja näkyväksi.

- Yhteydenpidon työelämään tulee olla aktiivista, säännöllistä ja koordinoitua.
- Yhteistyön kehittämistä ja yksilöiden vuorovaikutusta varten tarvitaan yhteisöllistä foorumia.

Yritysten ja ammattikorkeakoulun tulee molempien kokea hyötyvänsä yhteistyöstä, jotta se saadaan kehittymään, tiivistymään ja jatkumaan. Sen tulee olla molemmille osapuolille win-win-tilanne. Win-win-tilanteen syntymistä edesauttaa se, että ammattikorkeakoulu osaan nähdä elinkeinoelämän tarpeet ja tuotteistaa toimintaansa ja viestiä siitä työelämää parhaiten palvelevalla tavalla. Työelämäkumppanuuden kentällä on ammattikorkeakoulujen lisäksi monia muita palveluntarjoajia, jotka tarjoavat samoja palveluja, tutkimusta, mittauspalveluita, henkilöstön kehittämistä ja uusia työntekijöitä elinkeino- ja työelämälle. Organisaatioille on kuitenkin harvoin merkityksellistä se, kuka palvelun tuottaa vaan tärkeintä on, että organisaatio saa sille soveltuvan parhaan mahdollisen palvelun ja mahdollisemman sopivilla resursseilla. Mikäli ammattikorkeakoulut tekevät palveluidensa hankkimisen vaikeaksi, niin asiakas hankkii ne muualta. (Salonen 2010, 33- 39.)

Tavoitteen asenannassa korostetaan helppoa saavutettavuuden sijaan ammattikorkeakoulun omaa aktiivisuutta yritysten suuntaan. Oleellista on kuka, millä valtuuksilla ja osaamisella kontakti asiakaskuntaa sekä kuinka palvelutoiminta koordinoitua sisäisesti asiakkaan kannalta mahdollisemman vaivattomaksi. Asian tekee monesti hankalaksi se, että yritysasiakkaiden hankintaa ei tyypillisesti ole yksiselitteisesti vastustettu ammattikorkeakouluissa. Hankinnoista vastaavat tavallisesti useat eri tahot, kuten koulutusohjelmat ja niiden johto, samoin kuin yksittäiset opettajat ja ammattikorkeakoulun yhteinen palveluyksikkö yhtenä osana työnkuvaa. (Saapunki & Leskinen 2004,71.)

Yhteistyön perusedellytyksenä ovat vakiintuneet toimintamallit, rakenteet ja selkeät asiakasvastuut, jotta palvelujärjestelmän saavuttaminen yrityksen näkökulmasta olisi riittävän vaivatonta. Organisaation näkökannalta joustavinkin projektitoiminta saattaa yrityksen näkökulmasta näyttää ailahtelulta ja lisätä epävarmuutta ammattikorkeakoulun palvelun toimitusvarmuutta kohtaan. Yhteistyön helpottamiseksi yrityksille tulisi viestiä yksiselitteisesti palvelutarjonnasta, jotta syntyy

oikeanlainen palveluodotus, osoittaa konkreettisesti yhteistyön toimintamalli sekä odotettavissa olevat hyödyt ja resurssivaatimukset. Yhden luukun periaatteen toteuttaminen ammattikorkeakoulun yrityspalvelujen organisoinnissa saattaisi helpottaa markkinoilta tulevan kysynnän kohtaamista ammattikorkeakoulun monipuoliseen ja laaja-alaiseen palvelutarjontaan.

Toimivan yritysyhteistyön luominen ammattikorkeakoulussa edellyttää koko organisaatiolta yrittäjämäisen asenneilmapiirin ja toimintamotivaation kehittämistä, mikä helpottaa kommunikointia yrityselämän edustajien kanssa, sekä kannustaa innovatiiviseen toimintaan. (Saapunki & Leskinen 2004, 108.)

3 TUTKIMUSKONTEKSTI JA MENETELMÄT

Tässä luvussa kuvataan ammattikorkeakoulua sen tehtäviä, organisointia ja rahoitusmallia sekä Kymenlaakson ammattikorkeakoulua ja sen elinkeinoelämäyhteistyön rakennetta. Luvussa kuvataan myös tutkimusmenetelmiä ja niiden valintaa sekä tarkastellaan tutkimusasetelman pätevyyttä ja luotettavuutta.

3.1 Ammattikorkeakoulu

Lainsäädännöllisen pohjan ammattikorkeakoulujen toiminnalle antavat laki ammattikorkeakouluista 351/2003 sekä asetus ammattikorkeakouluista 352/2003.

”Ammattikorkeakoulujen tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin, tukea yksilön ammatillista kasvua ja harjoittaa ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa sekä työelämää ja aluekehitystä tukevaa ja alueen elinkeinorakenteen huomioon ottavaa soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä sekä taiteellista toimintaa. Tehtäviään hoitaessaan ammattikorkeakoulujen tulee edistää elinikäistä oppimista. (24.7.2009/564.) Ammattikorkeakoulun tulee tehtäviään suorittaessaan olla erityisesti omalla alueellaan yhteistyössä elinkeino- ja muun työelämän sekä suomalaisten ja ulkomaiden korkeakoulujen samoin kuin muiden oppilaitosten kanssa.”

(Ammattikorkeakoululaki 9.5.2003/351.)

Ammattikorkeakoulujen tehtävänä on kouluttaa ammatillisesti päteviä ja laadukasta opetusta saaneita osaajia käytännön työelämän nopeasti muuttuviin tarpeisiin ja huolehtia siten osaltaan suomalaisesta kilpailukyvyistä tuottamalla eri aloille niiden tarvitsemia osaajia. Opetusministeriön ammattikorkeakouluille myöntämä rahoitus koostuu perusrahoituksesta, hanke- ja tuloksellisuusrahoituksesta sekä ammattikorkeakoulujen yhteisten menojen rahoituksesta. Valtion osuus opetusministeriön hallinnonalalla toimivien ammattikorkeakoulujen perusrahoituksesta on 57 % ja kuntien 43 %. Ammattikorkeakoulujen valtionosuus vuoden 2009 talousarviossa on yhteensä yli 395 miljoonaa euroa.

Rahoitusmallin muuttamisesta on tehty esitys, jossa perusrahoitus siirretään kokonaan valtiolle, ammattikorkeakoulut ja niiden ylläpitäjäorganisaatiot yhdistyvät yhdeksi oikeushenkilöksi ja kaikkien ammattikorkeakoulujen oikeudelliseksi muodoksi tulee osakeyhtiö.

Samalla siirrytään nykyistä selkeästi enemmän tuloksellisuutta painottavaan rahoitusjärjestelmään sekä selkeytetään hallintomallia niin, että ammattikorkeakoululla on vain yksi hallitus. (Salminen & Ylä-Anttila, 2010.)

Ammattikorkeakoulutuksen laadun ja sisällön vastaavuudella osaamistarpeisiin on suuri yhteiskuntataloudellinen merkitys, sillä koulutetun työvoiman saatavuus ja laatu vaikuttavat olennaisesti koko kansantalouden kehitykseen. Työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaanto ja työvoiman osaamistaso ovat Suomen kilpailukyvyn ja hyvinvoinnin vahvistamisen kannalta keskeisiä kysymyksiä. Ammattikorkeakoulutuksen sisällön tulisi vastata työ- ja elinkeinoelämän tarpeita.

3.2 Kymenlaakson ammattikorkeakoulu

Kymenlaakson ammattikorkeakoulu aloitti toimintansa 1996 ja vakinaistettiin vuonna 1998. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun ylläpitäjä on osakeyhtiö, jonka omistavat Kotkan ja Kouvola kaupungit sekä Iitin kunta. Osakeyhtiön hallituksen lisäksi ammattikorkeakoululla on sisäinen hallitus, jonka tehtävänä on kehittää korkeakoulun toimintaa ja hoitaa AMK:n sisäistä hallintoa yhdessä rehtorin/toimitusjohtajan kanssa.

Opetuksen kehittäminen on vararehtorin/varatoimitusjohtajan vastuulla. Kehitysjohtaja vastaa AMK:n yhteisistä kehittämistoiminnoista ja strategisesta kehittämisestä sekä T & K & I -toiminnan koordinaatiosta ja Oppimisteknologiakeskus Kymiedun toiminnasta.

Opetus, T & K & I -toiminta ja aluekehitys kuuluvat tulosalueiden vastuualueeseen. Tulosalueita on neljä: kolme toimialaa (kansainvälinen liiketoiminta ja kulttuuri, sosiaali- ja terveysala sekä tekniikka, metsä ja liikenne) ja koulutus- ja työelämäpalvelut. Jokaisella toimialalla on oma T & K -osaamiskeskittymänsä: KymiCare, Kymidesign & Business ja KymiTechnology.

Kymenlaakson ammattikorkeakoulu korostaa tehtävässään maakunnan teollisen rakennemuutoksen myönteistä kehitystä ja innovatiivisen ja vastuullisen yritystoiminnan kehittämistä alueelle, maakunnan logistisen aseman vahvistamista sekä yhteiskunnallisen palvelu- ja väestörakenteen muutosten hallintaa.

Maakunnan ainoana itsenäisenä korkeakouluna ammattikorkeakoulu kohdentaa voimavaroja laadukkaana koulutuksen ohella tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio-toimintaan. Ammattikorkeakoulun strateginen kumppani korkeakouluverkostossa on Mikkelin ammattikorkeakoulu.

TKI-toimintaa toteutetaan Kymenlaakson ammattikorkeakoulun (KyAMK:n) kolmen toimialan yhteydessä toimivissa TKI-osaamiskeskitymissä, joiden toimijat palvelevat monialaisesti koko Kymenlaakson elinkeinoelämää kooten elinkeinoelämän edustajat, KyAMK:n TKI-henkilöstön, opettajat ja opiskelijat yhteisiin tutkimus- ja tuotekehityshankkeisiin. Toiminnan tavoitteena on palvella opiskelijoiden kasvua ammatillisiin asiantuntijatehtäviin sekä opetus- ja TKI-henkilöstön tietämyksen pysymistä ajantasaisena.

3.3 Kymidesign & Business

Kymidesign & Business on Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialan oppimis- ja innovaatioyksikkö, joka toiminnassaan suuntautuu maakunnan yritysten toiminnan konkreettiseen tukemiseen ja uuden yritystoiminnan synnyttämiseen. Kymidesign & Business -yksikön palveluiden vahvuus on korkeakoulutuksen ja elinkeinoelämän toimintojen saumaton toisiinsa kiinnittäminen sekä toimialojen prosessien hyvä tuntemus, innovatiivisuus ja tutkimustoiminnan linkittäminen palvelutoimintaan.

Kymidesign & Business on perustettu luomaan ja kehittämään yhteyksiä korkeakoulutuksen, tutkimuksen ja yritysmaailman välillä. Muotoilu- ja viestintäpalvelut antavat konkreettisia, monipuolisia ja helposti lähestyttäviä muotoilu-, viestintä-, tutkimus- ja tuotekehityspalveluita yrityksille. Liike-elämän palvelut tukevat yritysten jokapäiväistä toimintaa ja edistävät muun muassa tutkimus- ja kehitystoiminnassa syntyneiden ideoiden kaupallistamista.

Näillä toimintatavoilla Kymidesign & Business pyrkii vastaamaan nykyaikaiselle tuotekehitys- ja liiketoiminnalle asetettuihin vaatimuksiin, jotka ovat yhä monialaisempia sekä tutkimus- ja strategiapainotteisempia.

Vuonna 2009 lanseeratun uuden toimintamallin, LCCE- konseptin myötä suurin osa yhteistyöprojekteista toteutetaan vahvasti opetukseen sidottuna ja opetukseen liittyvinä projekteina. (Kuvio 1.)

Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialalla toteutettiin vuonna 2009 noin 300 toimeksiantoa yrityksille ja muille yhteistyöorganisaatioille. Toimialalla oli yli 150 yhteistyökumppania, joista vajaa neljäkymmentä pysyviä kupanneita niin sanottuja puitesopimuskumppaneita. Sekä yhteistyövolyymin kasvaminen että yritysprojektien toteuttaminen osana opetusta antaa haasteita toiminnalle. Hyvä ja laadukas yhteistyö on toiminnan edellytys, molempien osapuolien tulee saada yhteistyöstä tavoittamaansa lisäarvoa.

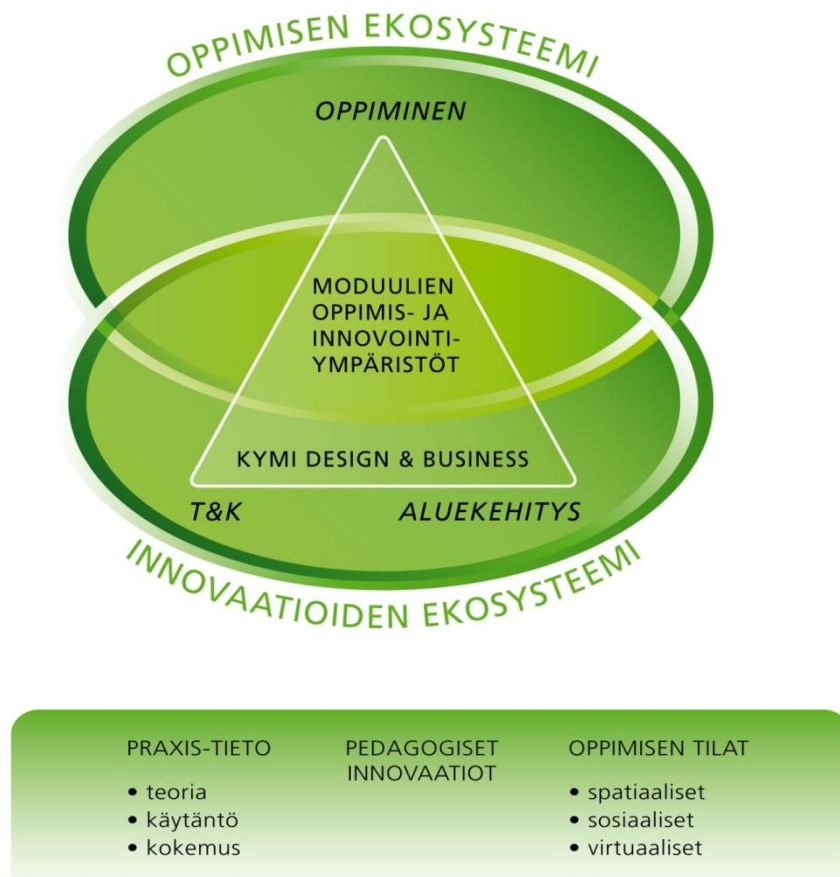
Yhteistyötoimintaa ja sen nivoutumista opetukseen on kiteytetty Kymenlaakson ammattikorkeakoulun rekisteröityyn tavaramerkkiin LCCE:hen. Toimintatavassa opetus suunnitelmien on avattu yritysten toimeksiannosta tehtäville projekteille. Käytännössä tietyt ammatilliset opetuskokonaisuudet sisältävät teoreettisten opintojaksojen lisäksi praktisen opintojakson, yleensä projektin. Tarkoituksena on rakentaa yritysten ja korkeakoulun välille välitön yhteistyö, jonka puitteissa opiskelijat voivat soveltaa tietojaan ja kehittää taitojaan samalla kun myös opettajilla ja yritysten henkilöstöllä on mahdollisuus päivittää tietojaan. Toimintatavan vahvuutena pidetään sitä, että sen puitteissa ammattikorkeakoululla on mahdollisuus toteuttaa kaikkia kolmelle sille annettua tehtävää, opetusta, tutkimus- kehitys- ja innovaatio toimintaa sekä aluekehitystä.

Kuvio 1. LCCE – toimintamalli opetuksessa. Oppimisen ja osaamisen tuottamisen ekosysteemi - Learning and Competence Creating Ecosystem – LCCE. (Pelli 2009, 99.)

Ammattikorkeakoulujen tulee opetukselle asetettujen tavoitteiden mukaan kouluttaa opiskelijoista työelämän arvaamattomissa ongelmatilanteissa ja projekteissa selviäviä ammattilaisia. LCCE® toimintatavassa opettajat siirtyvät yhä enemmän tiedon jakajista opiskelijan valmentajiksi. (Kuvio 2.)

LCCE® -konsepti tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden osallistua työelämälähtöisiin projekteihin ja oppia niissä sellaisia taitoja, joita ei perinteisessä luokkaopetuksessa ole mahdollisuus saavuttaa. Opiskelijan verkostot kasvavat ja tavoitteena on, että he solmivat myös kontakteja alansa yrityksiin ja parhaissa tapauksissa työllistyvät johonkin niistä.

Kuvio 2.

LCCE-toimintamalli: Oppimisen ja osaamisen tuottamisen ekosysteemi - Learning and Competence Creating Ecosystem – LCCE

(Pelli 2009, 91.)

3.4 Yritysyhteistyön koordinointi kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialalla

Toimintamallissa yritysten ja ammattikorkeakoulun välillä on linjattu seuraavaa: Pyrkimyksenä on siirtyä niin sanotuista projektikohtaisista yhteistöistä, pysyvimpiin yhteistyökumppanuuksiin. Kaikkien ulkoisten asiakkaiden kanssa tehtävästä yhteistyöstä tehdään sopimukset. Yhteistyö koordinoidaan niin sanotusti yhdenluukun periaatteella.

Sopimukset jaotellaan yhteistyömuodon mukaan seuraavasti:

Jatkuvasta yhteistyöstä sovitaan puitesopimuksella. Lukuvuosittain sovitaan yhteistyöstä lukuvuosisopimuksilla, jossa sovitaan lukukausitasolla toteutuvista yhteistyöhankkeista. Yksittäisten projektien kohdalla sovitaan projektisopimuksilla. Opinnäytetyöstä opiskelija ja yritys sopivat opinnäytetyösopimuksella, joka on opiskelijan ja yrityksen välinen sopimus.

Sopimuksen sisällön suunnittelee yritys yhteistyösuunnittelija yhdessä projektipäälliköiden, ohjaavan opettajan ja tilaajan/asiakkaan kanssa. Sopimuksen allekirjoittavat Kymenlaakson ammattikorkeakoulun puolesta osaamisalapäälliköt ja toimialajohtaja. Asiakastieto kerätään KymiDesign & Business-yksikössä sopimusten pohjalta tietokantaan. Talletettu tieto on yksikön kaikkien henkilöiden käytössä. Tietoa hyödynnetään vuotuisissa tulos ja tavoiteneuvotteluissa (TATU). Organisaation johto käyttää tietoa lähinnä määrällisinä mittareina. Määrällisesti tarkastellaan kuitenkin myös asiakkuuksien syvyyttä, kuinka suuri osuus asiakkaista on niin sanottuja pysyviä kumppaneita, puitesopimuskumppaneita. Koska toiminnalla ei tavoitella taloudellista voittoa vaan toiminta perustuu oppimisprojekteihin, joista asiakkaat maksavat vain normaalitoiminnan yli menevistä kuluista ja hallinnon kustannuksista, asiakkuuksien arvoa ei tarkastella taloudellisilla mittareilla.

Kymidesign & Business-yksikössä asiakkuuksista ja niiden hoidosta vastaa yritys yhteistyösuunnittelija. Opettajat, projektipäälliköt ja yritys yhteistyösuunnittelija ja sopivat yhdessä mahdollisista toteutettavista yhteistyöprojekteista. Pääsääntöisesti kaikki hankkeet tulevat yritys yhteistyösuunnittelijan kautta tai tulevat hänelle ennen sopimusvaihetta. (Kuvio 3.)

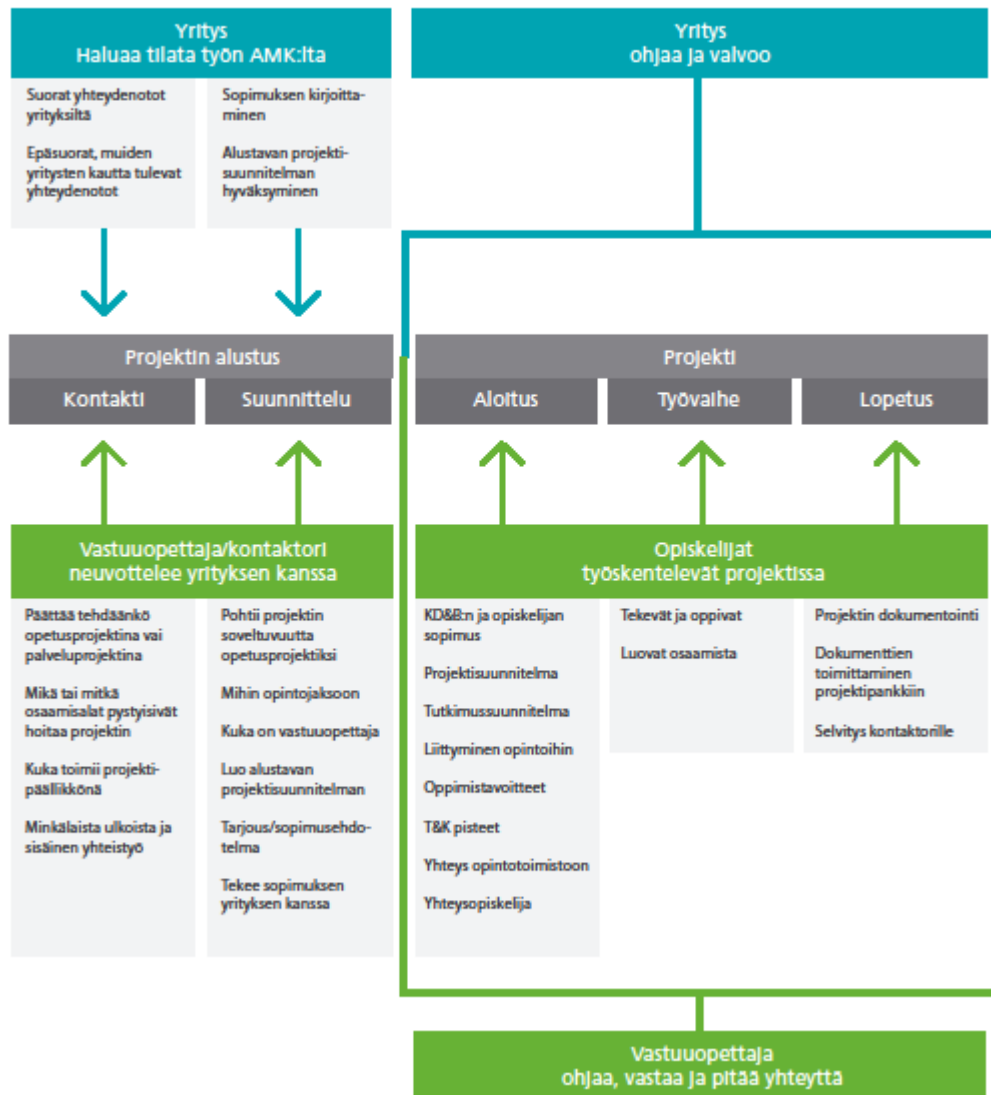
Yksittäisintien projektien ohjauksesta vastaavat nimetyt vastuuhenkilöt, yleensä opettajat. Asiakasvastaava/tiimi osallistuu kokouksiin projektien aloituksessa ja niiden päätyttyä. Pysyvien puitesopimuskumppaneiden osalta asiakasvastaava eli yritys yhteistyösuunnittelija sopii säännöllisistä kokousmenettelyistä. Keskeisien kumppanien osalta suunnittelupalavereja pidetään kuukausittain.

Asiakkuustiimiin kuuluu projektihenkilöiden yritysyhteistyösunnittelijan ja projektipäälliköiden lisäksi toimialan opettajat.

Asiakkuuksien menestyksellä johtaminen edellyttää hyviä ilmisuhdetaitoja ja korostetusti oikeaa ja todellista asiakaslähtöisyyttä. Asiantuntija- ja koulutusorganisaatioissa tiimityöskentely on keskeinen toimintatapa. Ilman luottamusta ja sitoutuneisuutta tiimi ei voi toimia, ongelmana on usein yhteistyössäkin se, että luottamuksen ja sitoutumisen tasoja on erilaisia eri henkilöistä riippuen. Tiimin joustavuus ja yhteinen tavoitemäärittely auttavat näiden ongelmien ratkaisussa, joita kohdataan monesti yritysyhteistyössä.

KymiDesign & Business-yksikössä yhteistyöprojektien päätyttyä toteutetaan kysely yhteistyön onnistumisesta. Projektiassistentti lähettää linkin sähköiseen palautejärjestelmään, jossa projektin onnistumista mitataan kaikkien osapuolien näkökulmasta. Kysely lähetetään toteuttajille eli opiskelijoille, ohjaajille ja tilaajalle. Järjestelmän heikkoutena on, että yksittäistä asiakasta tai projektia ei pysty tunnistamaan. Tietoa saadaan vaan kokonaisuonnistumisesta. Asiakkuuksia seurataan myös vuositasolla toistuvilla asiakastytyväisyystutkimuksilla.

LCCE-Prosessikuvaus - opetusprojektin yhteydet ja tekijät

Kuvio 3. Yhteistyöprosessi

3.5 Tutkimusmenetelmät

Laadullisen tutkimuksen yleisemmin käytetyt aineistonkeruumenetelmät ovat haastattelut, kyselyt, havainnointi ja erilaisiin dokumentteihin perustuva tieto. Niitä voidaan käyttää vaihtoehtoisesti, rinnakkain tai erilailla yhdisteltynä. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 71.)

Tässä tutkimuksellisessa kehittämishankkeessa tutkimusaineiston keruu jakautui kahteen erilliseen osioon, jotka tukivat toisiaan. Aineiston keruu tapahtui sekä kyselytutkimuksella että teemahaastattelulla.

Kyselytutkimusaineistolla saadaan kuvaa laajojen joukkojen käsityksiä, mielipiteitä ja asenteita kuvaavaa aineistoa. Usein sillä haetaan tietoa, joka kertoo, millä tavalla eri taustatekijöiden mukaan jakautuneet ryhmät suhtautuvat kyseessä olevaan asiaan. Analysoituna tietoa voidaan käyttää yksityiskohtaisempiin ja tarkempiin tutkimuksiin johtavana taustatietona ja kuvaamaan, mitä johonkin ilmiöön sisältyy, missä määrin sitä ilmenee ja missä yhteydessä sitä esiintyy. Menetelmää voidaan käyttää paitsi suuriin yleiskartoituksiin, myös esitutkimuksena tarkemmille tutkimuskysymyksille. (Anttila 1996, 237.)

Lomaketutkimus toteutettiin sähköisenäkyselynä Zef-järjestelmällä. Kysely toteutettiin sähköisenä, koska näin toteutettuna kyselytutkimuksen tulokset saatiin nopeammin ja edullisemmin. Tutkimus toteutettiin kokonaistutkimuksena kaikille yhteistyötä tehneille organisaatioille ajalla 2009 – 2010. Tutkimus asetelmana on poikittaistutkimus, joka lähetettiin tutkimusjoukolle 14.6.2011, kahdellesadallekuudelle yhteistyökumppanille. Uusintalähetys suoritettiin maanantaina 20.6.2011 niille, jotka eivät olleet siihen mennessä vastanneet kyselyyn. Aineistoa käytettiin pohjatietona tarkempaan haastattelututkimukseen.

Haastattelun etuna pidetään joustavuutta. Haastattelijä voi täydentää kysymystä, korjata väärinymmärryksiä, edetä haastattelussa siinä järjestyksessä kuin kullekin tilanteelle on luonteenomaisinta. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 73.)

Teemahaastattelussa haastateltavat valikoituvat joukosta alueen asiantuntijoita: he ovat yrittäjäjärjestöjen ja alueen elinkeinoyhtiöiden edustajia. Tältä haastattelijoukolta haetaan strategista näkemystä alueen ammattikorkeakoulun yritysyrityksille ja sen koordinoinnille. Teemat muodostuvat tämän tutkimuksellisen kehittämishankkeen viitekehyksessä esille tulleista aiheista. Haastattelut toteutettiin kesäkuussa 2011. Haastattelumenetelmänä käytettiin teemahaastattelua. Kolme haastatelluista pyysi lähettämään haastatteluteemat etukäteen nähtäväkseen.

3.6 Tutkimuksen pätevyys ja luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuutta arvioidaan reliabeliteetin ja validiteetin näkökulmasta. Tutkimuksen reliabeliteetti tarkoittaa mittaustulosten toistettavuutta. Mittauksen tai tutkimuksen reliabeliteetti tarkoittaa sen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Esimerkiksi jos kaksi arvioijaa päätyy samaan tulokseen, voidaan tulosta pitää reliabelina. (Metsämuuronen 2000, 50–51.)

Validiteetti voidaan jakaa sekä sisäiseen että ulkoiseen validiteettiin. Sisäisellä validiteetillä tarkoitetaan mittarin tai tutkimusmenetelmän kykyä mitata sitä, mitä on tarkoituskin mitata, eli vastaako aineisto tutkimuskysymykseen. Ulkoinen validiteetti tarkastelee sitä, kuinka yleistettävä tutkimus on. (Hirsjärvi ym. 2009.)

Kyselytutkimuksen avulla haettiin tietoa Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialan yritys yhteistyön nykytilasta toimialan yhteistyökupanneilta. Vastausprosentti oli 26 %, jota voidaan pitää vähintäänkin tyydyttävänä. Kyselytutkimuksesta saatiin haettu tieto tutkimuskysymykseen, toimialan yritys yhteistyön nykytilaan, jolloin tutkimusta voidaan pitää validina. Realiabiliteetin suhteen, jos tutkimus toistettaisiin, vastaukset olisivat todennäköisesti samansuuntaiset.

Teoreettisen viitekehyksen muodostamista kokonaisuuksista nousi haastattelujen teemat, jossa tarkasteltiin aiemista tutkimuksista nousseita asioita. Haastateltavat toivat oman sen hetkisen näkemyksensä korkeakoulujen ja elinkeinoelämän yhteistyöhön.

Tutkimusta voidaan pitää validina, koska tutkimuksen käsitteet ovat teorian mukaisia ja käsittelevät aiheita riittävän laajasti. Tutkimustulokset ovat samansuuntaisia kuin viitekehyksessä esitellyt tulokset aiemmista tutkimuksista.

4 TUTKIMUSTULOKSET

Tässä luvussa kuvataan tutkimuksen tuloksia. Ensimmäisenä kuvataan lomaketutkimuksen toteutusta ja taustatietoja sekä haastattelututkimuksen toteutusta. Tämän jälkeen kuvataan lomaketutkimuksen tulokset, eli yritys yhteistyön nykytilaa Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialalla sekä yritysten odotuksia yhteistyölle. Viimeiseksi kuvataan haastattelututkimuksen tulokset, eli mitä elinekeinoelämä odottaa ammattikorkeakoulu yhteistyöltä Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kanssa, mitkä ovat sen haasteet ja mitä kehitettävää yhteistyössä on.

4.1 Sidosryhmäkysely

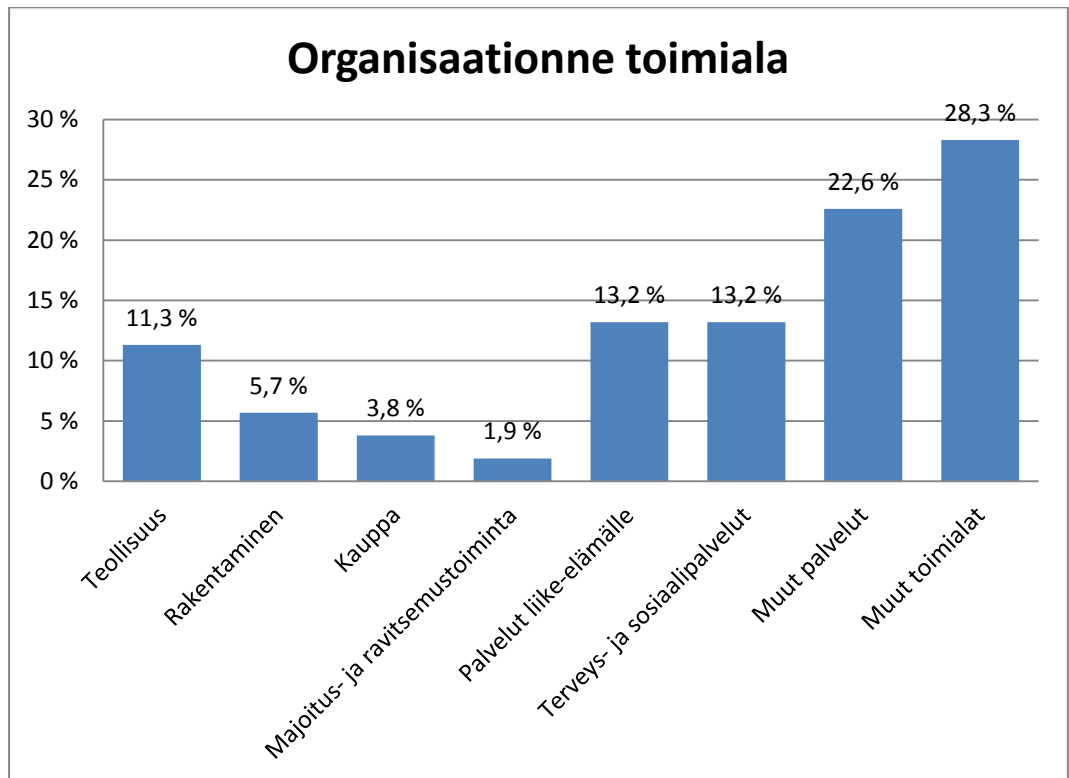
Lomaketutkimus toteutettiin sähköisenä kyselynä Zef-järjestelmällä. Tutkimus toteutettiin kokonaistutkimuksena kaikille yhteistyötä tehneille organisaatioille ajalla 2009–2010.

Kyselyn vastausprosentiksi muodostui 26 %, 54 saadun vastauksen perusteella. Mittarit eli kyselylomake toteutettiin mukailtuna aiemmin toteutetuista tutkimuksista Kymenlaakson ammattikorkeakoulun yritys yhteistyöstä, sekä tämän tutkimuksellisen kehittämishankeen viitekehyksessä nousseista yhteistyöhön liittyvistä kokonaisuuksista.

Kysely jakautui suljettuihin ja avoimiin kysymyksiin sekä taustamuuttujiin.

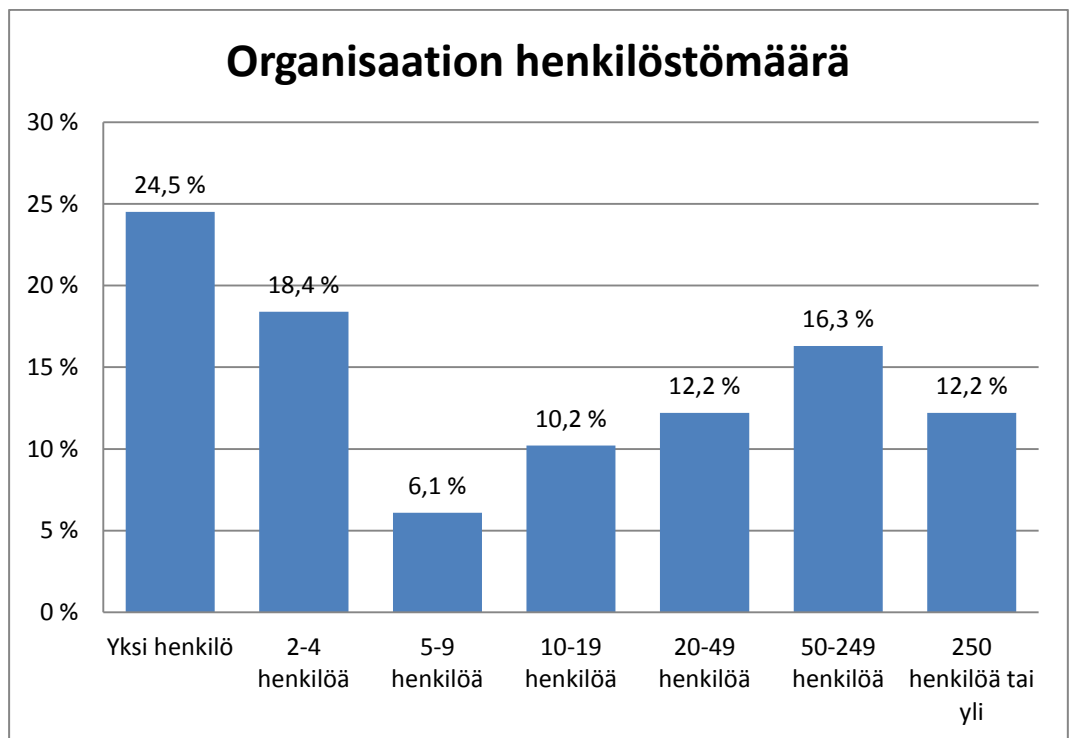
Vastaajien taustamuuttajat olivat seuraavat:

Organisaation toimiala (n = 53)

Kuvio 4. Toimialat

Organisaation henkilöstömäärä (n = 49)

Kuvio 5. Henkilöstömäärä

Organisaation kotipaikka (n=45)

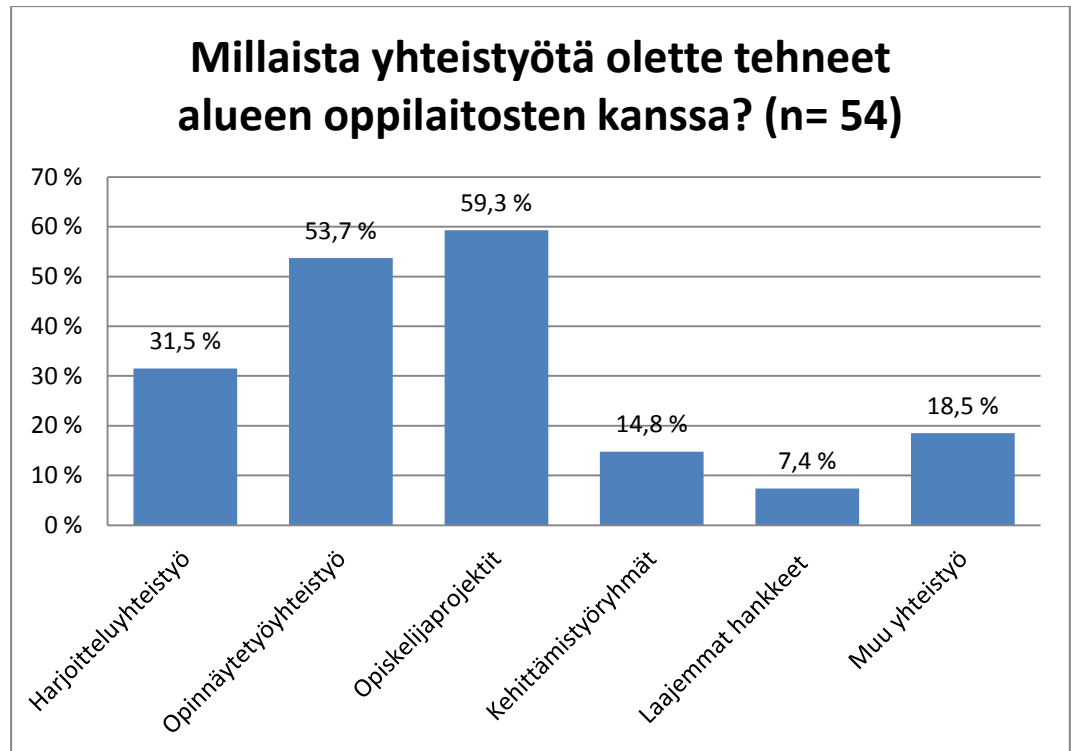
Kahdenkymmenyhden vastaajan organisaation kotipaikkakunta oli Kouvola. Muualla Kymenlaaksossa toimivia oli seitsemän organisaatiota. Kaksi vastaajaa ilmoitti organisaation toimivan globaalisti tai useassa eri maassa (20 maata). Koko Suomessa toimintaa oli yhdellä vastaajaorganisaatiolla ja koko Kaakkois-Suomessa ja Etelä-Karjalassa toimi molemmissa yksi vastaajaorganisaatio. Muut yksittäiset vastaajat olivat eripuolilta Suomea (Espoo, Hausjärvi, Heinola, Hyvinkää, Keminmaa, Lahti, Lappeenranta, Loviisa, Mäntyharju, Nurmijärvi, Raasepori ja Ruotsinpyhtää).

Vastaajan asema organisaatiossa (n=45)

Yhdentoista vastaajan asema organisaatiossa oli johtaja/toimitusjohtaja. Kymmenen vastaajista toimi organisaatiossaan esimies/päällikkö tehtävissä. Yhdeksän vastaajista toimi yrittäjinä. Kaksi vastaajaa oli asiantuntijatehtävissä. Muut vastaajat jakautuivat yksittäin seuraaviin: hallintosihteeri, johtokunnan jäsen, moottori, Product Designer, puheenjohtaja, suunnittelu-, myynti- ja markkinointitehtävät, teollinen muotoilija, työntekijä ja ylempi toimihenkilö.

Millaista yhteistyötä on tehty alueen oppilaitosten kanssa?

Lähes kuusikymmentä prosenttia vastaajista oli tehnyt yhteistyössä opiskelijaprojekteja. Yli viisikymmentä prosenttia oli tehnyt opinnäytetyöyhteistyötä. 31,5 % vastaajaorganisaatioista oli ollut harjoittelija oppilaitoksesta. Kehittämistyöryhmissä oli mukana lähes viisitoista prosenttia vastaajista. Laajemmissa hankkeissa oli ollut mukana 7,4 % vastaajista. Muunlaista yhteistyötä oli tehnyt 18,5 % vastaajista. (Kuvio 6)

Kuvio 6. Yhteistyötyypit

Muu yhteistyö (n = 15)

Vastaajista kolme oli käynyt pitämässä luentoja oppilaitoksissa ja kaksi oli mukana koulutuksessa. Muuksi yhteistyöksi mainittiin yhteistyösopimus, KSAO:n opiskelijaprojekti, opiskelijoiden työllistäminen, myyntiesittelyn järjestäminen oppilaitoksessa, messuilla mukana, sidosryhmäyhteistyö/kouluttaminen/valmentaminen/opetus, suunnittelua, yhdistyksen kehittäminen ja yhteisten projektien ideointi.

Minkä oppilaitosten kanssa olette tehneet yhteistyötä? (n =41)

Kaksikymmentäkaksi vastaajaa mainitsi ainoastaan Kymenlaakson ammattikorkeakoulun oppilaitosyhteistyöpartnerina. Kymmenen vastaajaa oli tehnyt yhteistyötä useiden ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kanssa. Kolme vastaajista oli tehnyt yhteistyötä Kouvolanseudun ammattiopiston (KSAO) ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulun (KyAMK) kanssa. Yksittäisinä vastauksina tuli esille seuraavia yhteistyöoppilaitoksia: KSAO, lukio ja KSAO, yläaste, lukio, KSAO ja

kansalaisopisto, KyAMK, lukio ja ala- ja yläkoulut, markkinointi, graafinen suunnittelu ja restaurointi.

Miten yhteistyö alkoi Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kanssa? (n =37)

Kaksitoista vastaajaa kertoi yhteistyön alkaneen omasta kontaktionnista Kymenlaakson ammattikorkeakouluun ja kartoittamalla mahdollisuuksia yhteistyöhön. Kahdeksan vastaajista kuvasi yhteistyön alkaneen henkilösuhteiden kautta, joko kontaktoimalla opetushenkilöstöön tai yritysyhteistyösuunnittelijaan.

Ammattikorkeakoulun puolelta yhteydenotosta alkanut yhteistyö tapahtui seitsemän vastaajan kohdalla.

Yhteistyö alkoi kahdella vastaajalla osaamiskeskittymien kautta: Kymidesign & Business (1 vastaaja) ja Betonilaboratorio (1 vastaaja). Kahdelle vastaajista yhteistyötä oli ehdotettu Suomen tuotekehitysyhdistyksen kautta.

Muina yksittäisinä vastuksina oli harjoittelun kautta (n=1), yhteistyö alkoi harjoitustöistä (n=1), omaan opiskeluuni liittyen (n= 1), opiskelijan yhteydenotto opinäytetyö aiheesta (n=1), opiskelijan yhteydenotto harjoittelupaikkaan liittyen (n =1) ja toimimme KyAMK:ssa ja meillä on yhteiset opiskelijat.

4.2 Haastattelut

Haastateltavien valintaan vaikutti heidän asiantuntemuksensa sekä Kymenlaakson ammattikorkeakoulusta että alueen elinkeinoelämästä. Haastatteluun valittiin henkilöitä Kouvolan ja Kotkan kehitysyhtiöistä, yrittäjäjärjestöstä sekä Kauppakamarilta. Haastateltavilta kysyttiin suostumusta sähköpostilla, joka vahvistettiin soittamalla ja sopimalla haastatteluaikaa. Haastatteluun pyydettiin kuutta henkilöä, joista viisi osallistui tutkimukseen. Haastattelut toteutettiin kesäkuussa 2011.

Haastattelumenetelmänä käytettiin temahaastattelua. Kolme haastatelluista pyysi lähettämään haastatteluteemat etukäteen nähtäväkseen. Haastattelu kesti noin reilusta tunnista kahteen tuntiin. Kaikilta haastateltavilta kysyttiin samat laajat tee-

mat, joita tarkennettiin apukysymyksillä. Yksityiskohtaisia kysymyksiä ei haastattelussa käytetty.

Teemarunko muodostuu kolmesta eri tasosta:

1. ylätaso, laajat teemat, aihepiiri
2. teemaa tarkentavat apukysymykset
3. yksityiskohtaiset kysymykset, joita käytetään vain tarvittaessa, jos vastauksia ei löydy jo ylimmiltä tasoilta

Haastattelut litteroitiin heinäkuussa sekä uudelleen elokuussa. Litteroinnin teki sekä tutkija itse että uudelleen kolme Kymenlaakson ammattikorkeakoulun opiskelijaa. Tämän jälkeen litterointi tarkastettiin, jotta molemmat litteroidut aineistot olivat sana sanalta samanlaisia. Tämän jälkeen tutkimusaineisto analysoitiin teemoittain. Analyysin ensimmäisessä vaiheessa pelkistettiin aineistoa, haettiin raa-kahavainoja. Aineiston tarkastelussa kiinnitettiin huomiota vain siihen, mikä on kysymyksen asettelu ja teoreettisen viitekehysten kanalta olennaista.

4.3 Yritysyhteistyön nykytila Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialalla, kyselytutkimuksen tulokset (liite 1. Kyselytutkimus)

Kysymykseen, miten yhteistyö on sujunut Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kanssa vastasi 38 henkilöä. Suurin osa vastaajista oli tyytyväisiä toteutuneeseen yhteistyöhön ja sen sujuvuuteen. Yhteistyön toteutuvuutta kuvasi kolme vastaajaa ”erittäin hyvin” ja kaksitoista vastaajaa vastasi yhteistyönsujuneen hyvin. Kaksi vastaajista koki yhteistyön toteutuneen hyvin ja joustavasti. Myös kaksi vastaajaa oli kokenut yhteistyön toteutuneen hyvin, mutta toivoivat sen vielä syventyvän ja laajentuvan. Suunnitelmien mukaan, vastasi kaksi vastaajaa. Yksi vastaajista koki, että yhteistyö on toteutunut ”aivan erinomaisesti”. Vastaaja mainitsi opiskelijoiden nimet ja oli halukas jatkamaan yhteistyötä toisen opiskelijan kanssa hänen valmistumiseensa saakka ja tämän jälkeen suosittelemaan häntä urallaan eteenpäin.

Muita vastauksia oli ”hyvässä hengessä”, ”hitaasti mutta varmasti”, ”hyvin monenlaista on tehty yhdessä” ja ”yhteisesti neuvotellen”. Yksi vastaajista koki, että eri osa-alueilla viimeaikoina yhteistyö vähentynyt sekä yksi vastaaja koki, että suoranaista toimialaan liittyvää yhteistyötä ei ole, vain opiskelijoiden yhteydenotot ja jokin yksittäinen luokan vierailu.

Yksi vastaajista koki, että yhteistyö on toteutunut vaihtelevalla intensiteetillä, mutta aina hyvässä hengessä ja hyvin lopputuloksin. Yksi vastaajista koki yhteistyön olevan: ”Arkista tsemppiä”. Meidän oma syymme on ollut suuri, jos ollut negaa”. Useat vastaajat mainitsivat konkreettisia asioita esimerkiksi: ”Opinnäytetyö valmistui” ja Tuotekehitysselvityksiä ym.”

Lomaketutkimuksessa kysyttiin yhteistyökupanneilta miten, he kokevat yhteistyön sujuvan Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kanssa. Vastaajista 71, 1 % prosenttia koki yhteistyön sujuvan hyvin helposti tai helposti. 24,4 % koki, että yhteistyö on melko helppoa. Melko vaikeaksi yhteistyön koki 2,4 % vastaajista.

Vastaajat perustelivat vastauksensa seuraavan taulukon mukaan (taulukko 1.):

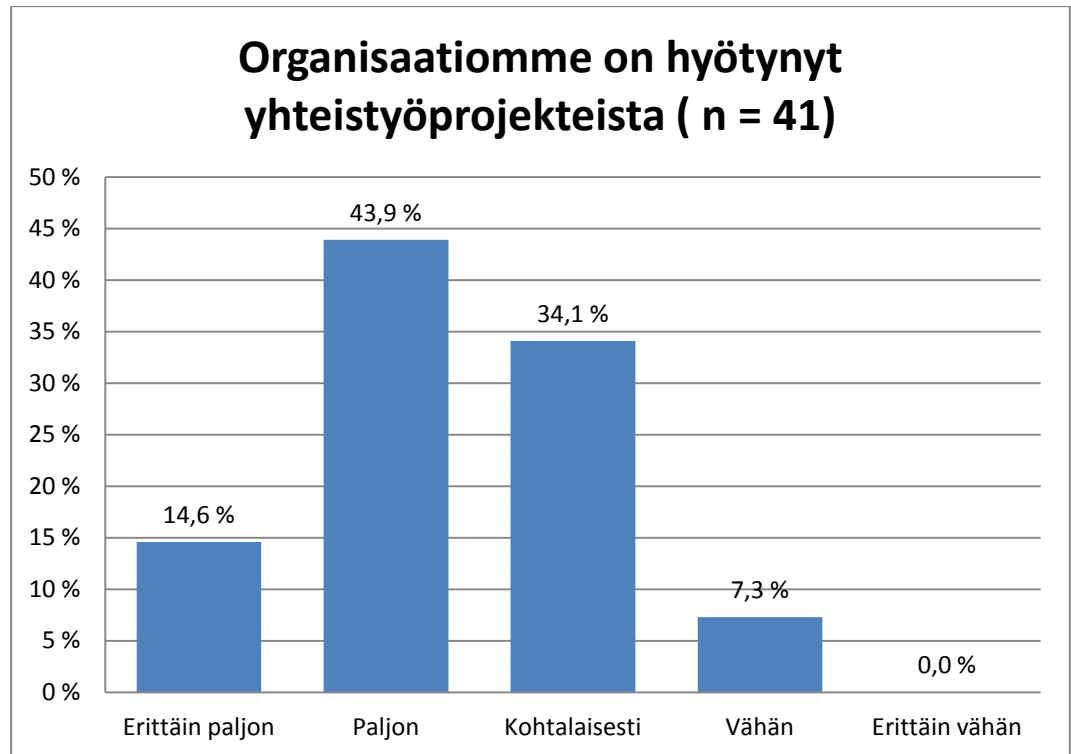
Taulukko 1. Yhteistyön sujuvuus

Hyvin helppoa	Helppoa	Melko helppoa
Vakiintuneet toimijasuhteet	Hankkeet ovat toteutuneet ja olleet laadukkaita	Aikataulujen yhteensopi- vuus tavoitettavuus ajoittain hankalaa
Tutut ihmiset	Opiskelijat ja opettajat ovat olleet erittäin in- nostavia ja osaavia	Oppilaitoksen kanssa työs- kenneltäessä tulee huomioi- da oppilaitoksen aikaa vievä päätöksentekoprosessi

Hyvin helppoa	Helppoa	Melko helppoa
Yhteinen näkemys toiminnan tavoitteista ja kohdentamisesta	Opettajat ovat helposti tavoitettavia ja vastanneet nopeasti sähköpostiin	Aina se on melko vaikeaa tehdä opiskelijaprojekteja, mutta vaikeuksien kautta voittoon
Yhteydenpito on helppoa	Oppilailla teetettävä hanke on käyty hyvin läpi ja oppilaat ovat aktiivisesti kysyneet täsmennyksiä	Opiskelijoilla ei tuntunut löytyvän yhteistä aikaa. Työn tasapuolinen jakautuminen ei toteutunut
Yksi yhteyshenkilö	Opetukseen liittyvistä tavoitteista on sovittu yhdessä ja ne ovat toteutuneet melko hyvin	Täytyy ottaa huomioon, että usein opiskelijoilla ei ole suurta kosketuspintaa työelämään ja joskus aikataulutuksen kanssa pitää olla tarkkana
Asiantuntemus hyvää	Sovittaessa esim. yhteistyöpalavereita, ovat palaverit saatu sovittua ja yhteistyö on edennyt siltä osin	Yhteistyötä voi tehdä puolin ja toisin enemmän ja tehokkaammin. Myös KyAMKin omista projekteista ja suunnitelmista olisi hyvä tietää enemmän
Seurantapalaverit ja ammattitaitoiset opettajat	Yhteydenotot ovat sujuneet, luvatut toimet ovat toteutuneet, vaikkakin koulun aikataulussa, johon tietenkin varauduinkin	
Tapaaminen ja asiat hoituu hienosti	Kuten suunniteltiin	
Sitoumukset ja sopimukset pitävät	Ohjausryhmä ja yksi koordinaattori	

Hyvin helppoa	Helppoa	Melko helppoa
	Selkeät pelisäännöt yhteyshenkilön kautta	
	Vakituiset seurantapa- laverit, uudet ideat ja toteutukset	
	Henkilöt KyAMK:ssa ovat palveluun tottuneita	
	On ollut hyvä yhteinen kieli	
	Opiskelijat selkeästi toivoivat hieman enemmän tu- kea/tietoa/palautetta projektien edetessä että loppuvaiheessa ohjaajil- taan =opettajiltaan	

Lomaketutkimuksen kysymykseen, miten paljon hyötyä yhteistyöprojekteista on ollut, 58,5 % vastaajista koki organisaation saaneen erittäin paljon tai paljon hyötyä yhteistyöstä. 34,1 % vastaajista koki hyödyn olevan kohtalaista ja 7,3 % koki saaneensa vain vähän hyötyä. (Kuvio 8.)

Kuvio 8. Hyöty yhteistyöprojekteista

Vastaajat, jotka kokivat organisaationsa hyötynneen yhteistyöstä erittäin paljon, yhtä vastaajaa lukuun ottamatta, kokivat hyödyn tuleen markkinoinnista ja/tai viestinnän projekteista. Yksi vastaajista koki saaneensa tietoa, jota voi hyödyntää. Vastaajat, jotka kokivat organisaationsa hyötynneen yhteistyöstä paljon, perustelivat vastauksensa seuraavasti:

Yhdeksän vastaajista koki saaneensa organisaatiolleen laajempaa näkemystä, tietoa ja osaamista.

”Vahvistaneet asiantuntijuutta, näkyvyyttä, lisäresurssin”

”Ajansäästöä ja laajempaa näkemystä asioista”

Viisi vastaajista mainitsi konkreettisia markkinoinnin ja/tai viestinnän projekteja, jotka ovat tuottaneet hyötyä organisaatiolle:

”Konkreettisia asioita yrityksen käyttöön, mm. esitteitä ja apua kotisivujen avaamiseen”

Kaksi vastaajista mainitsi yhteistyön kautta löytyneen uusia työntekijöitä:

”Olemme löytäneet suuren osan henkilökunnastamme KyAMK:sta”

”Olemme saaneet opiskeluaikoina yrityksessämme harjoitustöitä tai muuta yhteistyötä tehneistä opiskelijoista tuttuja ja koeteltuja työntekijöitä.

Muita vastauksia oli: *”Kehittämissuunnitelma kirjallisena, ”Kustannukset pysyneet kohtuullisina” ja ”Työntekijöiden näkyvyyttä”*

Vastaajat, jotka kokivat organisaationsa hyötynneen yhteistyöstä kohtalaisesti, perusteli vastauksensa seuraavasti:

Tutkimuksen kautta saatua uutta/täsemennettyä tietoa oli kolmen vastaaja organisaatiolle koettu hyöty.

Yhdeksän vastaajista koki saaneensa organisaatiolleen laajempaa näkemystä, tietoa ja osaamista.

Muita vastauksia olivat:

”Alkuselytysten taso on ollut hyvä”

”Huomioarvoa designin kautta”

”Markkinointiin työkaluja”

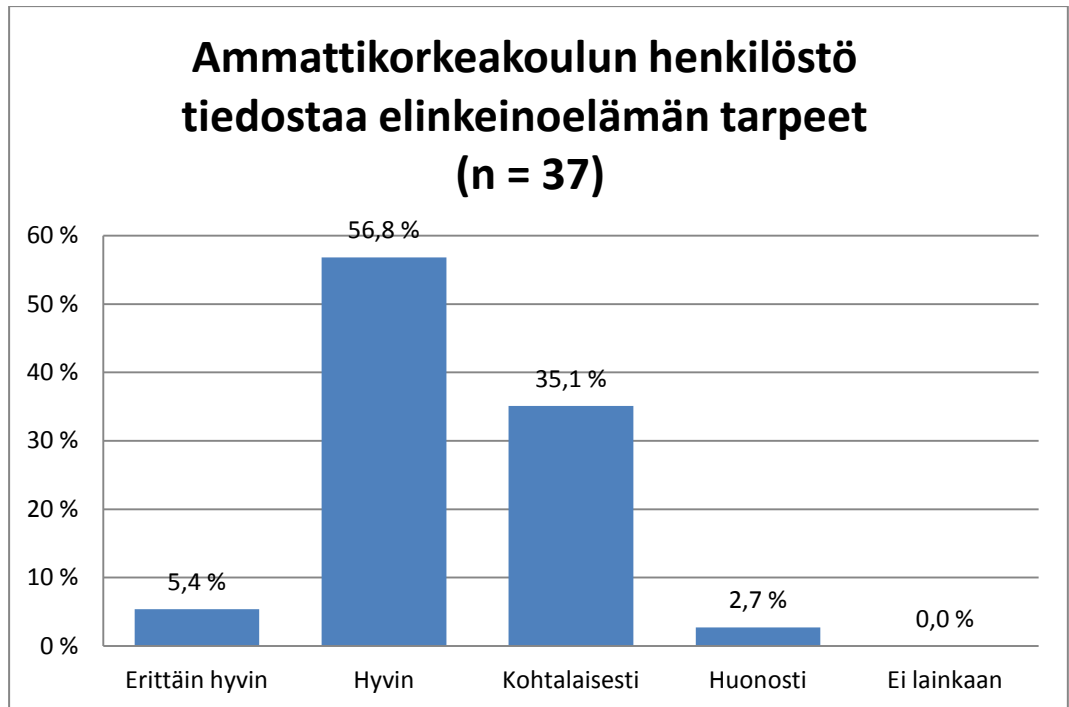
”Suunnittelun perusteita. Valmiita tuotteita (viestintä)”

Vastaajat, jotka kokivat organisaationsa hyötynneen yhteistyöstä vähän, perustelivat vastauksensa seuraavasti:

”Kontakteja mahdollisiin työntekijöihin”

”Laajentaneet tuotesegmenttiämme”

Kysymykseen: ammattikorkeakoulun henkilöstö tiedostaa elinkeinoelämän tarpeet, vastaajista 62,2 % vastasi erittäin hyvin tai hyvin. Kohtalaisesti, vastasi 35,1, % ja 2,7 % erittäin huonosti. (Kuvio 9.)

Kuvio 9. Elinkeinoelämän tarpeiden tiedostaminen

Vastaajat, jotka vastasivat ammattikorkeakoulun henkilöstön tiedostava elinkeinoelämän tarpeet erittäin hyvin, perusteli vastauksensa seuraavasti:

”Henkilöstö on minun mielestäni ollut aina tilanteen tasalla”

Vastaajat, jotka vastasivat ammattikorkeakoulun henkilöstön tiedostava elinkeinoelämän tarpeet hyvin, perusteli vastauksensa seuraavasti:

”Aito kiinnostus”

”Henkilöstö ymmärtää yritysten tarpeet, päätöksenteko on muiden käsissä”

”Henkilöstöltä tulee aina uusia ideoita”

”Jalat maassa ajattelua yritysten näkökulmasta”

”Joustoa eri teemojen käsittelyyn löytyy, mikäli ylempi normeeraus ei ole esteenä”

”Meidän tapauksessa iso rooli opettajalla”

”On tuntunut siltä”

”Opetetaan arkea, vielä voisi painottaa sitä”

”Osaavat esitellä asian ei oppilaitosmaisesti, käytännön läheisesti”

”Soveltavaa tutkimustyötä tehdään”

”Varsinkin jos ryhmän ohjaajana toimii esim. yksityisyrittäjänä itse toiminut opettaja tai meidän tapauksessamme Pk-yritysten toimintaa erittäin hyvin ymmärtävä opettaja sekä yritysyhteistyösuunnittelija”

Vastaajat, jotka vastasivat ammattikorkeakoulun henkilöstön tiedostava elinkeinoelämän tarpeet kohtalaisesti, perusteli vastauksensa seuraavasti:

Kolme vastaaja koki, että, yritystason tieto puutteellista:

”Elinkeinoelämän tarpeet ehkä tiedostetaan, mutta yritystasolla tarpeen ja toimialakohtaisen osaamisen taso on luonnollisesti ”hakusessa”

”Yrityselämän uusien tieto ei aina saatavilla, opiskelijoilla kokemus melko vähäistä”

”Varmasti hyvin isojen yritysten kohdalla, mutta pienten yritysten pienet tarpeet jäävät väkisinkin vähälle”

Opetuksen rooli nähtiin haasteelliseksi kahdessa vastauksessa:

”Opettaminen keskiössä jolloin yrityksen tulee huomioida tämä mm. aikatekijöissä ja projektin kokonaisuudessa”

”Pääosin yrityselämän tarpeet ymmärretään mutta joskus asioita katsotaan liikaa vain oppilaitoksen ja koulumaailman kapeahkosta näkökulmasta”

Muita vastauksia olivat seuraavat:

”No varmaan heillä on jonkinlainen kuva elinkeinoelämästä”

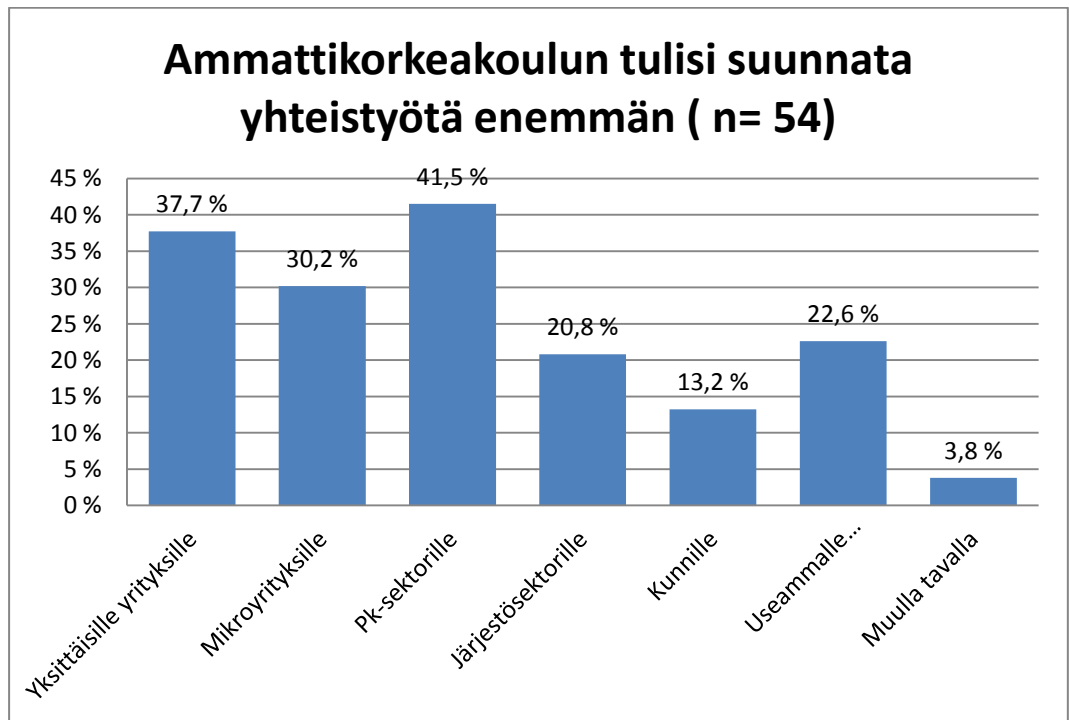
”Oman alan henkilökunta ei ole ollut millään tavalla yhteyksissä”

”Toiset ymmärtävät elinkeinoelämän hyvin, mutta toiset vain luulevat olevansa ylivertaisia tietäjiä”

Vastaajat, jotka vastasivat ammattikorkeakoulun henkilöstön tiedostava elinkeinoelämän huonosti, perusteli vastauksensa seuraavasti:

”Ajanmukaisuus näyttää puuttuvan”

Mille sektorille ammattikorkeakoulun tulisi suunnata yhteistyötä enemmän, kysymyksen vastaukset jakautuivat kuvion 10 mukaisesti

Kuvio 10. Yhteistyön suuntaaminen

Vastaajat perustelivat vastauksiaan seuraavasti:

Yksittäisille yrityksille:

Opiskelijoiden hyöty nähtiin kolmessa vastauksessa:

”Mahdollisimman moninainen yhteistyö paikallisen elinkeinoelämän kanssa antaisi myös opiskelijoille realistisen kuvan työstä ja mahdollisuuden työllistyä”

”Opiskelijoille hyväksi päästä näkemään käytäntöä miten asioita kentällä hoidetaan. Hyväksi molemmille”

”Tiivis yhteistyö on varmin keino varmistaa opiskelijoiden tulevat työpaikat ja että heidän taitonsa ja työelämäntuntemuksensa vastaavat yritysten tarpeita”

Yrityksille ennen kaikkea Pk-sektorin tarve ja hyöty nähtiin kahdessa vastauksessa:

”Oman yritykseni kannalta hyöty myös useamman alan kanssa yhteistyöstä paljon hyötyä, verkostoituminen”

”Pk-sektorin yritykset, erityisesti mikroyritykset tarvitsevat tuoreinta tietoa yrityksen toiminnan tehostamiseksi eikä yleensä yrityksellä ole taloudellisesti mahdollista palkata kalliita konsultteja ym. suunnittelijoita tekemään kyseistä työtä Suurilla yrityksillä on mahdollisuudet käyttää muitakin palveluita ja ehkä pienet yritykset vähemmän tietävät mahdollisuuksista”

Yhdessä vastauksessa koettiin, että jos ammattikorkeakoulu tarjoaa ilmaista apua yrityksille, eivät yritykset työllistä valmistuvia vaan käyttävät harjoittelijoita ja projekteja hyväkseen.

Pk-sektorille

Pk-sektorin tarve ja hyöty nähtiin neljässä vastauksessa:

”Pk-yritykset tarvitsevat apua alkutaipaleella”

”Näille olisi yhteistyöstä hyötyä”

”Uskoisin avuntarpeen olevan pk-yrityksissä ja toisaalta esim. opinnäytteet ovat mielekkäämpiä toteuttaa oikean yrityksen kanssa”

Moninainen yhteistyö useiden erilaisten elinkeinoelämätoimijoiden kanssa nähtiin seuraavasti:

”Mahdollisimman moninainen yhteistyö paikallisen elinkeinoelämän kanssa antaisi myös opiskelijoille realistisen kuvan työstä ja mahdollisuuden työllistyä”

”Vaihtoehtojen kirjo hyödyttää sekä opiskelijoita että yhteiskuntaa parhaiten”

”Tiivis yritys yhteistyö on varmin keino varmistaa opiskelijoiden tulevat työpaikat ja että heidän taitonsa ja työelämäntuntemuksensa vastaavat yritysten tarpeita”

Pk-sektori nähtiin merkittävimpana ja tärkeänä kumppanina opiskelijoille kahden vastaajan mielestä:

”Pk-sektori on vaikuttavuuden kannalta merkittävä. Yritysrhyppäät mahdollistavat riittävän laajat hankkeet”

”Valituissa ryhmissä on eniten kasvumahdollisuuksia ja toisaalta vähiten omia resursseja hoitamaan mitään ylimääräistä työtä. Tämän päivän mikro/pk-yritys voi olla huomisen suuryritys”

Yhdessä vastauksessa toivottiin tiiviinpää yhteistyötä yrittäjäjärjestöjen ja elinkeinoyhtiöiden kanssa.

Järjestösektorille

”Jos ammattikorkeakoulu tarjoaa ilmaista apua yrityksille, eivät yritykset työllistä valmistuvia vaan käyttävät harjoittelijoita ja projekteja hyväkseen”

”Järjestöissä on voimavaroja”

”Järjestöissä piilee iso potentiaali esim. erilaisten yhteistyöhankkeiden suunnittelussa ja toteuttamisessa. Kymenlaaksolaisissa järjestöissä (urheiluseurat vast) työskentelee noin 40-50 päätoimista työntekijää. Järjestöissä työskentelevät henkilöt ovat luontaisesti hyviä verkottumaan ja heillä on jo olemassa hyvät verkostot”

”Mahdollisimman moninainen yhteistyö paikallisen elinkeinoelämän kanssa antaisi myös opiskelijoille realistisen kuvan työstä ja mahdollisuuden työllistyä”

”Vaihtoehtojen kirjo hyödyttää sekä opiskelijoita että yhteiskuntaa parhaiten”

Kunnille

”Kokeilu uusien kumppaneiden kanssa on aina opettavaista ja kuntien pitää tarjota työtä opiskelijoille”

”Kuntien ja yritysten yhteistyö on aika neitseellistä”

”Näille olisi yhteistyöstä hyötyä”

”Opinnäytetöiden aihepiiri em. kohteille”

”Resurssipula”

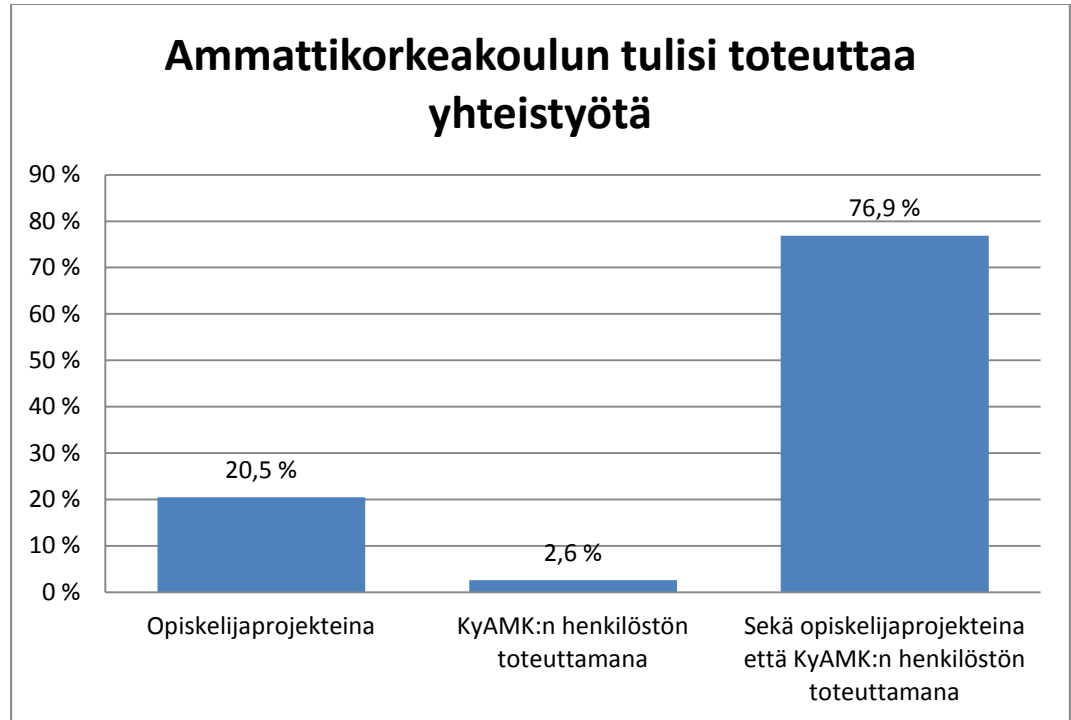
Muulla tavalla

”Tietoa yhteistyömuodoista piti etsiä kissojen ja koirien kanssa”

”Tiivistää yhteistyötä yrittäjäjyhdistysten sekä kehittämissyhtiöiden kanssa”

Kysymyksen: ammattikorkeakoulun tulisi toteuttaa yhteistyötään opiskelijaprojekteina, KyAMK:n henkilöstön toteuttamana vai sekä opiskelijaprojekteina että

KyAMK henkilöstön toteuttamana, vastaajista suurin osa 76,9 % näki, että projekteja tulisi toteuttaa sekä henkilöstön että opiskelijoiden toteuttamana. 2,6 % mielestä vain henkilöstön toteuttamana ja 20,5 % vain opiskelijaprojekteina. (Kuvio 10.)

Kuvio 10. yhteistyön toteutus

Opiskelijaprojekteina toteutettava yhteistyö perusteltiin seuraavasti:

Kaikissa projekteissa pitäisi olla oikea yritys (miehellään paikallinen) mukana ja vastuullisena, vaikkapa oikean kilpailutilanteen kautta. Tällöin vastuukysymykset ja asiakkaan oikeudet olisivat selvät, sekä oppilaat saisivat taas oikean työtilanteen ja mahdollisuuden näyttää osaamistaan

Sekä opiskelijaprojekteina että KyAMK:n henkilöstön toteuttamana perusteltiin seuraavasti:

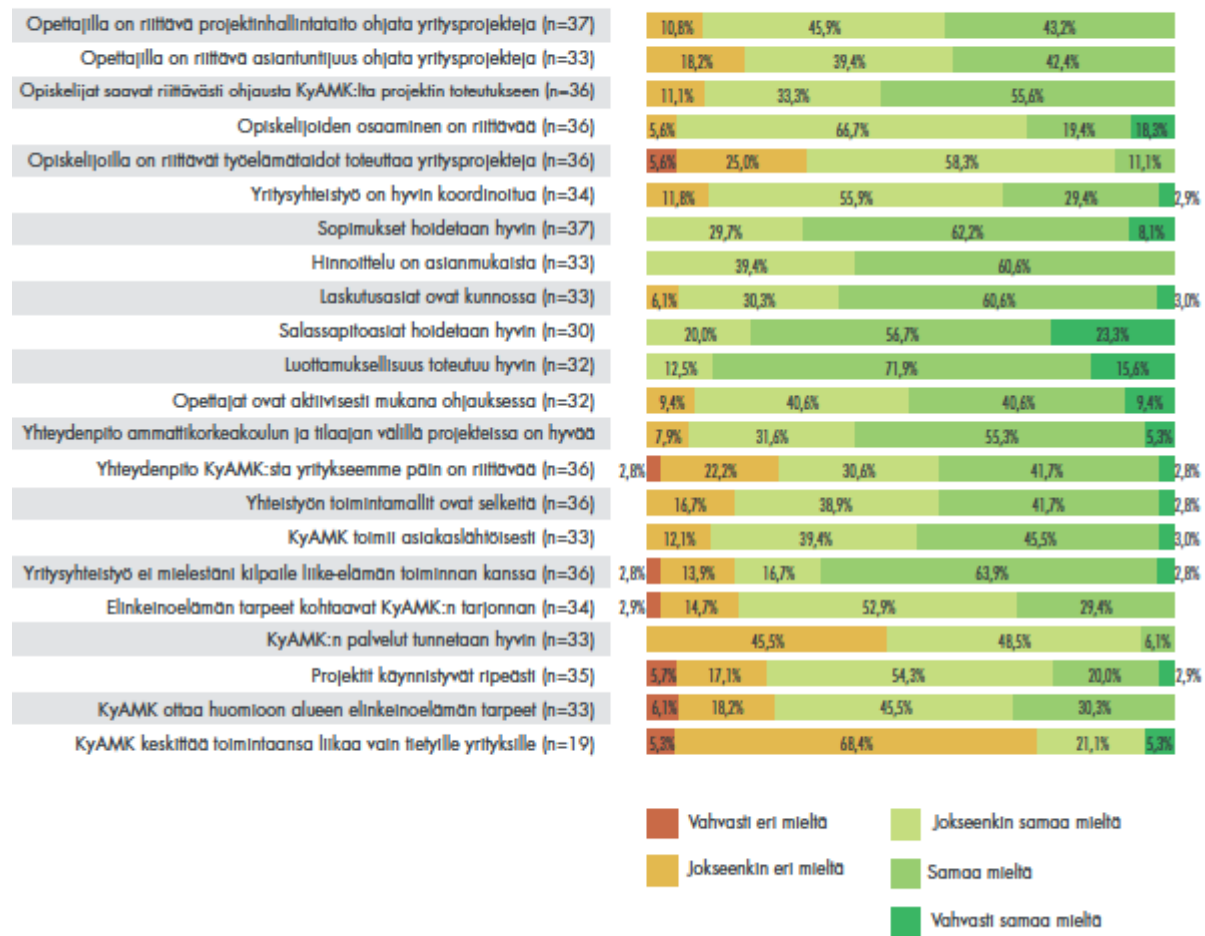
Näin toimimalla henkilökunnan tuntuma yritystoimintaan pysyy tuoreena ja ohjausmahdollisuus yrityskohtaisessa harjoittelussa/muussa yhteistyössä on syvempää ja yritystä hyödyttävämpää

On hyvä että oppilaitoksesta on joku mukana, koska muuten opiskelija jää kiireiden takia vähälle huomiolle

Opiskelijoita toivottaisiin vierailemaan yrityksiin ja kertomaan/pitämään pieniä infoja/tietoiskuja esim. 2-3 opiskelijan voimin, sopien aina yrityksen kanssa tarpeellisemmat aihealueet

Vastaajilta kysyttiin eri osa-alueittain mielipiteitä Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin elinkeinoelämäyhteistyöstä (Kuvio 11.). Parhaimman arvion onnistumisesta saivat sopimus-, hinnoittelu-, laskutus- ja salassapitoasiat. Huonoimman arvioinnin sai palvelujen tunnettavuus, jossa 45,5 % vastaajista oli jokseenkin erimieltä, myös opiskelijoiden työelämätaidot, yhteydenpito Kymenlaakson ammattikorkeakoulusta on riittävää väittämä ja elinkeinoelämän tarpeiden tuntemus väittämään oli noin 25 % vastaajista jokseenkin erimieltä tai vahvasti erimieltä.

Mielipiteenne Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin elinkeinoelämäyhteistyöstä

Kuvio 11. Mielipiteet elinkeinoelämäyhteistyöstä

Kysymyksen kohdalla, kuinka tärkeänä näette yhteistyössä seuraavia asioita, nousi tärkeimmiksi ajantasaisien tiedon saanti ja uusien ideoiden ja näkemysten saanti. Vähiten tärkeäksi nousivat taloudelliset syyt.

Kuvio 12. Asioiden tärkeys

Muina tärkeinä asioina yhteistyössä nähtiin seuraavia asioita:

”Avoimuus, selkeät toimeksiannot sekä perusteista sopiminen”

”Nuoret ja innostuneet sekä asiaansa perehtyvät opiskelijat”

”Oppilaitosten yhteistyö ja verkostoituminen on meille kaikille elintärkeää!”

”Paikallisten yritysvaikutusten arviointi projekteissa sekä paikallisen osaamisen vahvistaminen - nyt mahdollinen osaaminen valuu paikkakunnalta pois”

”Tehdään mitä luvataan”

”Yhteistyö nuorten aikuisten kanssa”

Kysymykseen, oletteko jatkossa halukkaita lisäämään yhteistyötä Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kanssa, puolet vastaajista oli halukkaita ja puolet oli mahdollisesti halukkaita

Perusteluina niiltä vastaajilta, jotka vastasivat olevansa halukkaita lisäämään yhteistyötä oli seuraavat asiat:

”Asiat hoidettu ammattitaidolla todella hyvin ”

”En tunne tarjontaa ja mahdollisuuksia riittävästi”

”Hyödyttää molempia osapuolia. Yrityksen resursseja voi täydentää projektikohtaisesti KyAMK yhteistyöllä”

”Jos toiminta säilyy samanlaisena”

”Kehittämiprojekti toimi hyvin ja lopputuote oli upea win-win-win periaatteella”

”Koska olen hyvin tyytyväinen yhteistyöhön”

”Mielestäni yhteistyömme on sujunut loistavasti, joten jatketaan samaan malliin”

”Uusia ideoita ja mahdollisuuksia”

”Verkostojen täysimääräinen hyödyntäminen, tämä asiantuntemuksen käyttöön saaminen, yhteisten tavoitteiden hakeminen ja toimenpiteiden toteuttaminen”

”Yhdessä saa parempia tuloksia aikaiseksi”

”Yhteiset projektit esim. opintokokonaisuuden 15 op räätälöinti urheiluakatemiassa opiskeleville urheilijoille. Esim. 10–20 huippu-urheilijaksi tähtäävien ”luokka”, joilla mahdollisuus saada akatemiavalmennuksesta opintopisteitä. 15 op kokonaisuus olisi osa esim. tradenomi/sosionomitutkintoa”

”Yhteistyö on aiemmin toiminut hyvin”

Perusteluina niiltä vastaajilta, jotka vastasivat olevansa mahdollisesti halukkaita lisäämään yhteistyötä, oli seuraavat asiat:

”Aikaresurssit rajalliset, joten nykyinen yhteistyötaso voi olla sopiva”

”Etenemme tarpeen mukaan”

”Hyvin sujunut yhteistyö sekä siitä saatu konkreettinen hyöty yrityksellemme”

”Jos yhteistyö on yrityslähtöistä eikä kilpaile yritystoiminnan kanssa”

”Kaikki yhteistyöprojektimme ovat hoituneet ihan mukavasti. Kiitos!”

”No mikäli kyselijä tulee pyrin olemaan innostunut ja järjestämään opiskelijoille projekteja, koska katson sen olevan tärkeää heille”

”Yksin yrittäjänä verkostoituminen tärkeää sekä ajanmukaisen tiedon jakaminen”

Taulukko 2. kuvaa, missä asioissa KyAMK:n Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimiala on onnistunut yhteistyössä työelämän kanssa ja mitä kehitettävää yhteistyössä on? (taulukko 2.)

Taulukko 2. Yhteistyön onnistuminen ja sen haasteet

Onnistumiset	Kehitettävää
<i>Ainakin omalla kohdalla on toiminut, ja yleensäkin on ainakin sellainen kuva, että toimii</i>	<i>Aktiivisempaa tarjontaa työelämään päin</i>
<i>Onnistunut hyvin, suunnitelmien jalkautus käytäntöön sekä yrittäjien ajanrajallisuus huomioitu yhteistyössä myös hyvin</i>	<i>Aloituspalaverit = tarkemmin sovitut tavoitteet ja välitavoitteet ja välitsekaukset voisivat ryhdyttää hankkeiden läpivientiä. Opiskelijat pitäisi laittaa kirjoittamaan näitä kokouspöytäkirjoja</i>
<i>Onnistunut luomaan helposti lähestyttävän imagon itselleen onnistunut luomaan organisaatiosta asiantuntija – imagon</i>	<i>Enemmän tapaamisia ja tiedottamista. Ryhmällä olisi yksi ryhmänjohtaja joka huolehtisi väliraportoinnista</i>
<i>Yhteistyöprojektit joissa yritykset ovat olleet mukana jo suunnitteluvaiheessa</i>	<i>Hieman enemmän palautetta/tietoa yrityksille projektin aikataulusta ja projektityön etenemisestä</i>
<i>Näkyvyyden saamisessa toimialalle/profiloitumisessa</i>	<i>KyAMK:n kannattaisi järjestää yritysten kanssa kahdenvälisiä tapaamisia, joissa käydään läpi yhteistyömuotoja</i>
<i>yhteistyössä ja konkreettisessa avussa</i>	<i>KyAMK:n opettajien (ehkä muidenkin toimijoiden) ja paikallisen elinkeinoelämän yhteistyö</i>

Onnistumiset	Kehitettävää
<i>Kyselytutkimus</i>	<i>Monitoimiojainen yhteistyö/verkostojen käyttö jo hankkeiden (ideointi-) ja suunnitteluvaiheessa</i>
<i>Markkinointi</i>	<i>Opiskelijoiden aikataulusymärryksen kehittäminen</i>
<i>Minusta opiskelijoiden panos PKMO:n oopperan tiimoilta on ollut erittäin ammattimaista</i>	<i>Projekti aikaa lisää opettajille</i>
<i>Opinnäytetyön toteuttaminen vuonna 2010 urheiluakatemialle ja sisustus-suunnittelu kalusteineen yhdistykseemme toimitiloihin 2010</i>	<i>Ymmärrettävää on, että kouluilla ei ole jatkuvaa päivystystä kuten yrityksissä, joissa on keskuksat. Sähköpostiin saa aina jossain vaiheessa vastauksen ja se riittää</i>

4.4 Ammattikorkeakoulujen ja yritysten välinen yhteistyöhaastattelututkimus (liite 2.)

Ammattikorkeakoulun ja yritysten välisen yhteistyön tärkeimpänä roolina nähtiin vahvasti korkeakoulun perustehtävä: laadukkaan koulutuksen järjestäminen, johon kaiken toiminnan tulisi suoraan linkittyä. Kaikki viisi haastateltua korostivat tämän tehtävän olevan ehdottomasti tärkeimmän.

Jotta pystytään tuottamaan alueelle päteviä uusia osaajia, yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa pidetään erittäin tärkeänä. Kaikissa haastatteluisa (viisi haastateltua) korostuivat myös opetushenkilöstön yhteydet elinkeinoelämään ja sieltä ajantasaisen, käytännön työelämä tietouden tuominen heidän opetukseensa.

”Jos puhutaan ensisijaisesti Kymenlaaksosta ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulusta, sama varmaan pätee muuallekin. Korkeakoulujen ensisijainen tehtävä on kouluttaa elinkeinoelämälle ammattilaisia asiantuntijoita. Ihmisiä joilla on pätevyyttä sekä hoitaa erilaisia tehtäviä elinkeinoelämässä mutta myös jonkin

verran tehdä tutkimus ja kehittämis- ja analyysitehtäviä sekä pienille yrityksille, laajemmille yritysryhmille taikka yrityskonserneille. Se on ensisijainen tehtävä.”

”Korostamme, että ammattikorkeakoulun ydintehtävänä on laadukkaan koulutuksen järjestäminen ja elinkeinoelämän osaamistarpeita vastaavan työvoiman tuottaminen.”

”No kyllähän se selvä semmoinen yleistavoite on ilman muuta se, että saadaan entistä parempaa työvoimaa, ja toisaalta myös sitten yrittäjiä sieltä, koulusta. Elikkä tota, että koulu kouluttaa oikein, ja oikeille aloille ja oikealla tavalla ihmisistä. Eihän yritysmaailmasta oikein muuta tavoitetta voi olla.”

Esille tuli, että korkeakoulu on lähivuosina kehittynyt siihen suuntaan, että se on ottanut vahvemman osan myös yritysten kehittämiseen, joka on ollut toivottua ja odotettua. Tämän kuitenkin tulisi aina nojautua koulun perustehtävään.

Haastatteluissa tuli esille, että ammattikorkeakoulun tulee vastata sille annettuun rooliin kouluttaa käytännönläheisiä osaajia. Tämän toteutumiseen tarvitaan elinkeinoelämän edustajia yhteistyöhön mukaan jo silloin, kun suunnitellaan erilaisia koulutusohjelmia ja päätetään suuntautumisvaihtoehdoista. Oppilaitoksen tulee olla jatkuvassa tiiviissä yhteistyössä alueen elinkeinoelämän kanssa.

Elinkeinoelämän tulee tuoda se näkemys ammattikorkeakouluun, millaisia osaajia tarvitaan Kymenlaakson alueella tänään ja tulevaisuudessa. Myös sen näkemyksen elinkeinoelämä pystyy antamaan, millaista osaamista tulee valmistuvalta opiskelijalta odottaa ja mitä elinkeinoelämä tarvitsee.

”Silloin kun ammattikorkeakoulut luotiin, niin niitten ylivoimaisuustekijä tiedekorkeakouluihin nähden piti olla, ja sen pitää olla se, että sieltä saadaan käytännönläheisempää koulutusta.”

”Tässä kohtaa en malta olla korostamatta, että ammattikorkeakoulujen tulee muistaa se, se on vähän hämärtynytkin, ja jotkut ammattikorkeakoulut ovat siinä myös lähteneet vähän jopa sivuraiteille.”

Toisena tehtävänä nähtiin projektit ja soveltava tutkimus, jota ammattikorkeakoulu tekevät yhteistyössä yritysten kanssa. Niiden pitää ohjata/palvella sekä opiskelijaa että yritystä. Sekä opintojen aikana että opintojen tuloksena tehtävän eritasoisen toteutettavan tutkimuksen tulisi palvella alueen laajempaa kehitystä, että synnyisi aineistoa, asiaa, tuotoksia, jotka ohjaavat sen alueen elinkeinoelämän sekä samalla hyvinvoinnin kehitystä niihin suuntiin, mihin alueella on valmiuksia ja edellytyksiä.

”Ja aina jos niin kuin sitten jotain tällöisiä erillisiä palveluja suunnitellaan, niin se pitäisi tarkastaa sen kautta, että palveleeko se opetusta. Ja silloin varmaan koulun on mahdollista – oppilaitoksen – pysyä siinä roolissa, mikä sille on niin kuin tarkoitettu.”

Yhteistyön yrityspinnassa pitäisi tuottaa opetukseen selkeää lisäarvoa, sekä kun niihin kytketään mukaan myös paikallisia yrityksiä, tulee tunnistaa mitä lisäarvoa yhteistyö yritykselle tuottaa. Tämä tulisi tapahtua, ja se tulisi määritellä, etukäteen, ja olla jo lähtökohtaisesti tiedostettua.

Käytännönläheisen osaamisen yksi edellytys on se, että opettajat ovat myös erittäin hyvin käytännön yritys-elämistä tietoisia ja osaavia. Heillä tulee olla mahdollisimman tuoretta käytännön yritys-elämäkokemusta. Opettajakunnan tulisi päivittää käytännöntaitoja yritys-elämässä. Hyvänä esimerkkinä yksi haastateltavista mainitsi Kymenlaakson ammattikorkeakoulun opettajat, jotka ovat menneet vuodeksi päivittämään tietojaan yritys-elämän palvelukseen.

Nähtiin myös, että kaikkien oppilaiden opinnäytetöiden, laajempien harjoittelujaksojen ja projektitöiden lähtökohta pitäisi olla, että ne pystytään tekemään alueen elinkeinoelämälle. Elinkeinoelämällä on tarvetta ja halua yhteistyöhön, jos saadaan kohtainto-ongelmaa helpotettua ja jos heillä on tieto erilaisista yhteistymahdollisuuksista.

”Ammatillinen pätevyys on äärimmäisen tärkeä ja arvostettava asia. Sen takia meillä on erilaisia oppilaitoksia joista ihmisten pitäisi saada valmiudet erilaisiin tehtäviin toimimaan joko yrityksissä tai muuten yhteiskunnassa. Mielestäni am-

mattikorkeakoulussa erityisesti näkisin, että soveltavatutkimus se mitä tehdään. Tieteellinen perustutkimus kuuluu jonnekin muualle, AMK lisäarvo on se että se vastaa ammatillisenosaamisen täydentymiseen ja tuo sen näkökulman alueen muuhun kehittämiseen.”

”Nimenomaan ammattikorkeakoulullehan on, jo laissa sanotaan, tai annetaan tällänen aluekehitystehtävä. Ja ajatellaan meidän jotain Kymenlaaksoa, niin se vielä erityisesti korostuu, koska meiltä puuttuu tiedekorkeakoulu. Niin ilman muuta on erittäin hyvä, ja siinä on monta porrasta, ovat nämä opinnäytetyöt, on harjoitteluaika, jossa ollaan niinku, helposti voidaan saada sieltä uutta tietoo tai ajantasatietoo, oppilaitoksesta näihin yrityksiin”

”Sitten on tietenkin nää varsinaiset kehityshankkeet siellä T&K-puolella, tai mitä ne nyt onkaan, missä siellä... jotka sitten on, ihan niin kuin edellyttää jo sitä, että on tällänen yritys-yhteistyökumppani.”

4.4.1 Yhteistyön onnistumisen edellytykset

Yritysten kannalta tärkeimpänä tekijänä on, että yhteistyö on mahdollisemman avointa, kilpailuneutraalia sekä selkeätä.

Tärkeänä nähtiin myös se, että yhteistyössä yritykset saavat sen kehityksen mitä on mahdollista tarjota. Palvelun tulee olla hyvälaatuista ja sopia yrityksen sen hetkiseen tarpeeseen.

Yhteistyön tulee perustua opetuksen tarvitsemiin asioihin. Haastateltujen mielestä toivottavaa olisi, että opetusta peilattaisiin yrityskentän toimintaan, toimintamalleihin, kulttuuriin ja kehityssuunnitelmiin, koska opiskelijoilla tulee olla näitä valmiuksia, kun he lähtevät valmistuttuaan työelämään.

”Ensisijainen tarkoitus mielestäni oppilaitoksella on hakea eväät siihen oppimiseen ja valmiuksien kehittämiseen, niin, että kun se opiskelija lähtee työelämään, taikka kehittämistehtäviin täältä muualle, niin hänellä on kuva siitä, mitä se oikea elämä niin sanotusti on, taikka sitten hänellä on valmiudet lähteä tekemään niitä tai edes aloittamaan sitä tekemistä.”

Yhteistyön haasteet

Nähtiin, että on väärä suunta, jos korkeakoulu tai oppilaitos lähtee vain katsomaan markkinatilannetta. Suurena vaaran on, että toiminta kilpailee alueen elinkeinoelämän palvelujen kanssa. Jos toiminnan taas katsotaan olevan tasapainossa sekä korkeakoulun tarpeiden että yrityksille tarjottavien palvelujen kanssa, pysytään kilpailuneutraalilla alueella.

” No, ensinnäkin mie haluan ottaa kantaa siihen, että yleisesti ottaen tällainen julkisesti rahoitetun palvelun tuominen sinne yrityksille, niin siinä pitäisi aina selvittää sitä markkinapuiteperiaatetta. Eliikkä että, onks siellä... onks se niin, että sieltä puuttuu sitten sellanen palvelu, mitä nää yritykset ei voi saada sieltä yksityisiltä markkinoilta – tai mikä se ero siihen tulee olemaan?”

”Silloin jo, otetaan nyt tällainen esimerkki, jos tarjotaan jotain opiskelijaprojektia sillä periaatteella, että me voidaan tehdä tämä teidän yritykselle ja se maksaa kasitonnia ja on puolet siitä mitä naapurikunnassa toimiva yritys pystyy sen tekemään. Tämähän on sellainen tilanne, jota ei toivoisi missään syntyvän. Silloinhan se on ihan väärällä pohjalla koko homma, että tarjotaan jollekin halvemmalla jotain mitä yritys tekee ja käytetään sitä siinä kriteerissä.”

Yrittäjäjärjestölle on tullut yhteydenottoja siitä, että ammattikorkeakoulu toiminnallaan kilpailee alueen yritysten kanssa. Konkreettisenä esimerkkinä yksi haastatteluista mainitsi seuraavaa:

”Jos on esimerkiksi markkinointi-viestintäalan tai mainosalanyritys joka tekee työkseen markkinointiselvityksiä, mainoskampanjoita ja messuosastoja ja sitten jos tulee tieto että ihan prikulleen samoja asioita samalla tavalla tekee niille hä-

nen kohderyhmälleen joku opiskelijaryhmä, joka sitten tavallaan vie häneltä sitä työkenttää. Siinnähän on kilpailutilanne.”

Toisaalta kilpailuun liittyvä keskustelu koettiin hyvin ristiriitaiseksi, kun kuitenkin odotetaan ja toivotaan, että korkeakoulusta valmistuu osaavia ihmisiä, joilla jo koulutukseen sisältyy käytännön työelämäosaaminen ja ammattitaito. Näitä taitoja ei voi oppia kuin työelämän kaltaisissa olosuhteissa ja työelämän kanssa yhteistyössä. Nähtiin, että projekteja pitää tulla ammattikorkeakouluun, jotta voidaan kouluttaa opiskelijoita työelämäläheisesti, mutta toimintatapa pitää olla erilainen kuin yritysten keskinäinen kilpailutilanne. Kuitenkin toisaalta nähtiin, että esimerkiksi markkinointi viestinnän puolella markkinat ovat niin ”ohuita”, että helposti yritykset ja ammattikorkeakoulu kilpailevat samoista projekteista.

Jos ja kun ammattikorkeakoulu toimii elinkeinoyhteistyössä opetuksen tarpeiden ja lähtökohtien mukaan, tämänlaista kilpailuasetelmaa ei synny. Mutta, jos lähde-tään kilpailemaan esimerkiksi hinnalla, asia nousee vahvasti esille.

”ammattikorkeakoulu toimii nimenomaan opetuksellisista aikatauluista ja lähtökohdista – ja vain silloin. Se ei niin kuin muuta niitä sen takia, että nyt markkinoilta tulee joku, joka halua halvalla designerin, vaan sen pitää liittyä siihen opetustoimintaan. Ja, kyllä muun mielestä silloin, meidän pitää myös olla, selkeästi sillä kannalla, että se opetus menee, niin kuin menee.”

Koettiin, että tässä tieto on ratkaisevassa asemassa, että ammattikorkeakoulu selkeämmin kertoo mitä nämä projektit ovat ja millä perusteilla niitä tehdään. Ja niitä niitä tehtäessä ei kilpailla samoilla kriteereillä ja samoilla asioilla, millä yritykset keskenään kilpailevat yrityskentällä.

”Mä luulen, että tämä on sellainen asia mikä nousee aika ajoin, sykleittäinkin esiin. Että innostutaan yhtä aikaa kaikki samoista asioista ja kun niitä kohderyhmiä ja toimeksiantajia on kuitenkin rajallinen määrä, niin niillä samoilla asioilla sitten lähestytään.”

Yksi haastatelluista mainitsi, että yrityksissä saattaa kilpailunäkökulma korostua, jos ammattikorkeakoulu ottaa maksua opetukseen liittyvistä projekteista. Haastateltava näki, että jos yrityksille toiminta on maksullista muunkin kuin materiaalin osalta, toimintaa mielletään vielä enemmän kilpailevaksi toiminnaksi.

”Koska yrityksellä on x-hinta ja ammattikorkeakoulun opiskelijaprojektilla on y-hinta, niin x ja y kilpailee heti. Enemmänkin se on helpommin ymmärrettävissä, että se liittyy opintoihin, jos sillä ei ole hintaa. Nyt siis se on eriasia mikä tulee siis jostain ihan materiaaleista, jos siinä on ihan selkeitä kuluja.”

Opettajien panostukseen tuli selkeästi olla haastateltavan mielestä opiskelijoiden ohjaamisessa ja opiskelijan palkkana projekteista tulee olla opintopisteet sekä työelämätaito ja se osaaminen mitä näiden yrityshankkeiden kautta opiskelija saa.

”Silloin jos opettajat tekevät jotain, niin se on sitä toista aluetta, sitä sellaista tutkimus-kehitys asiantuntijatoimintaa, joka pitääkin sitten profiloida ja määritellä ihan toisenlaiseksi ammattikorkeakoulun toiminnaksi. Mutta silloin tavallaan yrityskentän näkökulmassa on se, että ei tämä olekaan niihin opintoihin liittyvää opiskelijoiden valmentamista meidän kaikkien paremmiksi työntekijöiksi, kupaneiksi tai asiantuntijoiksi tulevaisuuden, vaan nyt tässä tarjotaan jotain sellaista kilpailevaa osaamista mikä on jo niillä valmiilla ihmisillä. Yhtään väheksymättä sitä mitä mahdollisuuksia, joillain opettajaryhmillä olisi antaa asiantuntemusta myös elinkeinoelämän kehittämiseen. Mutta se on toinen tuote.”

”Se että miten sitten hinnoitellaan se tietotaito tai se osaaminen mitä siitä tulee, niin se on sitten sellainen herkempi asia. Ja se on varmaan siitä kiinni mitä sovi-taan ja miten yritys kokee sen. Kyllä mä näen silloin, jos ne ovat opintoihin liittyviä projekteja, hankkeita, niin ne on opiskelua ja pitäisi katsoa että se on myös semmoista toimintaa että opiskelijan on mahdollisuus saada opintotukea. Sitten jos tehdään joku sopimus työstä toimeksiannosta, niin siinä on sitten omat kuvionsa.”

Erittäin tärkeäksi nähtiin, että projektit ovat riittävän huolellisesti valmisteltuja. Kaikki osapuolet niin yritys, opettaja kun opiskelija, tietävät miksi tehdään, missä

aikataulussa ja mihin tarpeeseen. Ongelmat nousevat silloin, kun osapuolilla ei ole selkeää käsitystä ja yhteisymmärrystä projektien läpiviemisestä: tavoitteista, sisällöstä ja aikatauluista.

”Silloin kun on tehty ja sovittu jokin asia, on se sitten opinnäytetyö taikka projekti, niin kyllä ne ovat varmasti sitten toimineet. Ja sitten taas jos niitä ei ole sovittu tarpeeksi selkeästi, niin avoimesti, aikataulutettu molemmin puolin joustavasti, niin sitten se aiheuttaa niitä ongelmia.”

”Yrityshän erityisesti pienyritys haluaa asiat tässä ja nyt heti ja justiinsa tähän tiettyyn tarpeeseen. Ja se on sitä miten yritysmaailmassa yhä enemmän joudutaan toimimaan. Niin kuin puhuin, tarvitaan nopeita muutoksia, miten yritys voi sitoutua erilaisiin asioihin. Ja sitten opiskelijaryhmä ensisijaisesti vaikka varmasti nuorina työelämään ja kehityshakuisina ihmisinä hakevat myös sitä tietoutta sieltä yrityselämästä ja niitä kontakteja, mutta ensisijainen tarkoitus ja pitää olla, että se palvelee niitä opintoja. Ja totta kai siinä on kaksi ihan erilaista näkemystä; toinen haluaa että se palvelee yritystä ja toinen että se palvelee opintoja. Mutta silloin kun se selkeästi yhdessä sovitaan miten se palvelee molempia, niin minusta sen on selkeästi, niin kuin yhdessä vaiheessa sanoin muutenkin sellainen sopimus, suunnittelu ja järjestely kysymys.”

Koettiin, että yritysten resursseilla ei saa harjoitella ja näin ollen projektit pitää muotoilla sellaiseksi, että niillä osaamisvalmiuksilla, joita kulloinkin opiskelijalla on, projektit on mahdollista toteuttaa. Täytyy myös ottaa huomioon, että kokonaisuudesta tulee kullekin osapuolelle kiinnostava ja kehittävä. Yrityksen tulee aina olla tietoinen, mitä se ”ostaa”, epämääräisyyksiin ei ole mahdollisuutta.

Hyvin haitallisena nähtiin, että vain jonkin opiskelijan valmistumisen turvaamiseksi opiskelija ”heitetään” yritykseen tekemään opinnäytetyötä sen enemmän valmiuksia kuin tarpeita selvittämättä.

Suurena haasteena nähtiin myös opettajien osallistuminen ohjaukseen:

”Ja esimerkiksi tätä opinnäytetyön ohjaajaa ei oo näkyny kenties yhtään kertaa, tai yhden kerran koko tän työn aikana sitten, niin tota... jolloin on sitten päästy niinku myös se yritys ja yrittäjä sondeeraamaan sitä, että missä mennään.”

”Eikä jäädä sinne, ikään kuin sen oppilaan kautta kulkevan viestin taakse, vaan reilusti vaan lähtee sinne. Ei ois pahaks, vaikka se opettajakin olis päivän siellä. Jos on kysymys vaikka tämmöisestä teollisuuslaitoksesta, niin se olis siellä tsii-gaamassa ja vaikka tekemässä jotain.”

”Kun opinnäytetyöstä on, ja siellä selvästi on ohjaaja, jonka tehtävänä se on siellä.. Niin sen pitäis olla myös, sen ohjaajan olla aktiivinen.”

Yrittäjäjärjestön puolelta nähtiin, että halukkuutta, tarvetta ja kiinnostusta yhteistyöhön on, mutta pk-yrityksillä yritysکوhtainen tilanne on se, joka monesti ratkaisee mahdollisuuden. Usein pk-yrityksissä toimitaan hyvin pienillä henkilöstöresursseilla ja haasteena nähtiin, että niitä ei voida aina sitoa yhteistyöhön. Asioiden muuttuminen nopealla syklillä nähtiin myös haasteeksi yhteistyössä. Ei voida hyödyntää yhteistyön tuloksia tai olla sillä tasolla antavana osapuolena ammattikorkeakoululle, kuten ehkä ajatuksena oli.

Esille nousi myös, että kynnys yhteistyölle olisi mahdollisesti pienempi, jos ammattikorkeakoululla olisi mahdollisuus tiiviimpään ohjaukseen opiskelijaprojekteissa.

”Niin sitä tulee mieleen, että mitä kaikkea sille opiskelijalle on valmis antamaan ja ohjaamaan, niin tässä tullaan taas siihen resursseihin. Jos ne resurssit ovat pienet, on vähän porukkaa ja yrittäjä itse joutuu hyvin paljon sitoutumaan siihen omaan yritystoimintaansa, niin onko aikaa, onko mahdollisuuksia. Koetaanko niin kuin sanoit se lopputulos niin paljon palkitsevaksi, että sitä ajatellaan että se on sen arvoista. Mä uskon, että jos siihen opiskelija saisi vielä enemmän tukea oppilaitoksen puolelta tai sitten yritykselle erityisesti pienelle yritykselle olisi joku selkeä malli miten.”

”Jos mä rupean ohjaamaan jotain opinnäytetyötä tai mä rupean nyt ottamaan tähän harjoittelijan, niin se sitoo yhden ihmisen joka ohjaa sitä opinnäytetyötä ja ohjaa sitä harjoittelijaa. On poissa siitä tuotantoprosessista ja sen lisäksi on joku joka ei osaa mitään ja saattaa aiheuttaa ongelmia. Pahimmassa tapauksessa saatetaan nähdä, että ei saada yhtä ihmistä lisää eikä puolikastakaan vaan menetetään vähintään kaksi. Tässä on varmaan se missä nähdään, että sitoutuu.”

Koettiin (kaksi haastateltua), että helposti mennään resurssikysymyksien ja työehtosopimusten taakse ja tähän turvautuen ei olla halukkaita aktiiviseen kanssakäymiseen yritysten kanssa. Nähtiin, että yhteistyö on kuitenkin enemmän mielenkiito- ja oivalluskysymys kun ajankäyttö- tai resurssikysymys.

Kaikki haastateltavat totesivat, että Kymenlaakson ammattikorkeakoulusta löytyy myös opettajakunnasta henkilöitä, jotka ovat aidosti halukkaita ja motivoituneita tapaamaan, ja kehittämään yhteistyössä yritysten kanssa.

Aikataulujen pitävyys nousi myös esille varsinkin opinnäytetöiden kohdalla. Tästäkin korostettiin yhteisen näkemyksen ja käsityksen vahvistamista sopimusvaiheessa.

”Ongelmahan siitä tulee vasta silloin, jos asiakas ei ymmärrä sitä, jos ei yrityksessä oo käsitys siitä. Ja jos tää on niin kuin etukäteen pystytty kertomaan ja pysytään myös siinä, mitä on kerrottu, teot vastaavat niitä sanoja, niin silloinhan ei pettymyksiä tuu. Ja silloin varmaan myöskin sen opiskelijatyövoiman käyttäjä valitsee semmoisia asioita, missä sitä harjoittelua ja työtä tehdään, niin mikä sopii siihen aikatauluun.”

”Sitten me puhuttiin näistä aikataulukysymyksistä, että erityisesti opinnäytetöissä pitäisi kiinnittää huomiota, että on yhteinen käsitys, yhteinen näkemys siitä aikataulusta, koska nää nyt tuppaa välillä venymään, nää opinnäytetyöt.”

Jos sisällöstä ja aikataulusta ei sovita, tulee usein ongelmia: paitsi, että yritys ei saa tarvittavaa toetutusta ajoissa, myös opiskelijoiden opinnot saattavat kärsiä.

Mahdollisesti ei ole riittävää tieto-taitoa ja projektin lisäksi pitäisi pystyä tekemään myös muita opintoja.

”Näen enemmänkin sen, että se pitää vaan sopia ja tiedottaa riittävän selkeästi mistä on kyse ja minkälaisesta hanke ja projektitoiminnasta. Jo siitä syntyy tosiaan sellainen oletamus yritykselle, että nyt mä saan tehtyä tämän oppilaitoksen kanssa ja näiden opiskelijatiimien kanssa jonkun jutun jossain tietyssä aikataulussa, niin silloin totta kai siitä tulee ongelma, jos opiskelijat eivät tee sitä niin nopeasti.”

Tiedottaminen ja sopiminen nousivat myös aikatauluasioissa keskiöön. Myös nähtiin, että tarvitaan joustoa ammattikorkeakoulun puolelta tietyissä tapauksissa, jolloin tehtävä tai toimeksianto edellyttää tiukkoja aikatauluja.

”Mutta, sitten, jos on sellaisia haluja/tarpeita, niin kuin on ollutkin amkssa, että tehdään aika tiukalla aikataululla, johonkin asiaan. Ja sovitaan yrityksen, yrityseriön tai jonkun yhteisön kanssa, että siihen päivään mennessä tehdään joku asia valmiiksi, on se sitten suunnitelma tai jokin markkinointikampanja taikka joku tapahtuma, niin silloin minusta täytyisi taas oppilaitoksen puolella oppia joustamaan. Jos halutaan tehdä tälleistä yhteistyötä ja sillä lailla kartuttaa sitä opiskelijaryhmän tietotaitoa, niin silloin täytyisi myös löytää se mekanismi, että jotkut jutut eivät olekaan sidottuna johonkin tiettyyn opintojaksoon tai kurssiin vaan siihen tulisi joustavuutta.”

”Ja ehkä, myös siinä täytyisi löytää joustoa opintoja ohjaavalle opetushenkilökunnalle, että kaikki ei suju sitten, ehkä sen lukujärjestyksen mukaan, vaan siellä täytyy tehdä asioita. Ja se pitäisi myös olla niille opiskelijoille hyvin selvää, että ok jos lähdetään tekemään jonkun tietyn tyyppistä projektia tietyllä aikataululla mitä se tarkoittaa.”

Neljässä haastattelussa tuli esille, että ammattikorkeakouluopiskelijoilla ei ole riittäviä työelämätaitoja.

”niin sillä menee ensimmäinen viikko, kun sille opetetaan, mikä on kello. Että silloin tullaan ja silloin ollaan täällä, ja silloin alkaa ruokatunti ja silloin on kahvitunti ja näin pois päin. Siis ihan tää tämmöinen, työelämän pelisäännöt, joita pitäisi niin kuin entistä... En mä sitä sano, että meillä täällä sata-nolla on, mutta siis joka tapauksessa se... oon nähny tän monta kertaa puuttuvan. Että semmoista yleistäkin työelämäyhteistyötä, se on hyödyllistä.”

Nähtiin, että alue tarvitsee henkilöitä, joilla on asiantuntijavalmiuksia ja kehittämisvalmiuksia, mutta yhtenä tärkeänä osaamisen alueena nähtiin työelämävalmiudet, jotka todettiin kehitettäväksi asiaksi.

”Sitä luulen, että yritykset odottavat ja tarvitsevat, sen lisäksi että saavat sen osaavan ihmisen niin myös sellaisen oikealla asenteella olevan ihmisen, joka ymmärtää miten työtä tehdään, miten työelämässä ollaan ja miten ihan puhtaasti käyttäytyään, toimitaan ja miten tullaan töihin.”

”Mä en tiedä mikä kansalaistaito se olisi se oppiaineen nimi, mutta monta kertaa huomaa, että oppilaitoksissa ajatellaan, että se on itsestään selvyys. Että se ei ole meidän tehtävä.”

Nähtiin, että työelämätaitoja opitaan näiden työelämäprojektien ja harjoittelun kautta, mutta kuitenkin nähtiin tarpeelliseksi järjestää myös opetusta työelämätaidoista.

”joku semmoinen peruskurssi työelämässä toimimisesta, eri kokoisissa yrityksissä toimimisesta olisi ihan paikallaan ja se helpottaisi myös näiden uusien osaajien sopeutumista sinne työelämään myös harjoittelukauden aikana, niin myöskin antamaan sitä omaa osaamista ja asiantuntemusta.”

Vuorovaikutuksen yhtenä haasteena nähtiin erilaiset toimintakulttuurit. Oppilaitoksessa ollaan koko ajan tiedon kanssa tekemisissä ja on totuttu käsittelemään

tietoa, jäsentämään ja pilkkomaan sitä. Kun taas yrittäjä, joka tekee yritystoimintaa, keskittyy ihan toisenlaiseen asiaan. Tärkeänä nähtiin, että puhutaan oikeilla termeillä ja asiakkaan kontekstissa.

Vuorovaikutuksen haasteena nähtiin myös ammattikorkeakoulun erilaiset lyhenneet ja teoreettiset käsitteet, joiden aukaiseminen ulospäin on jäänyt vähäiseksi. Mainittiin esimerkiksi LCCE, joka ei välttämättä toimintana aukea yritysmaailmalle. Tämä tulisi avata sidosryhmille oikeilla käsitteillä.

”Hienot kirjaimet, mut että ne ei aukase ihmisille, kadun miehelle mitään.”

Koettiin myös, että tulisi järjestää enemmän tapaamisia ja tapahtumia, joihin pitäisi saada yrittäjiä mukaan.

”Kyl minusta sitä kannattaa tehostaa ja lisää etsiä keinoja, etsiä tapoja... erilaisia tapahtumia, just millä, niin kuin sanoin, sinne saadaan näitä yrittäjiä enemmän mukaan.”

4.5 Toimintamallit

Yhteistyö elinkeinoyhtiöiden kanssa

Yhteistyö kehitysyhtiöiden kanssa nähtiin hyväksi mahdollisuudeksi kehittää toimintaa asiakkaan näkökulmasta. Nähtiin, että asiaa voidaan katsoa palvelun muotoilun näkökulmasta, joka toisi paremmin esille sen mitä tarjotaan, missä tarjotaan ja kenelle tarjotaan.

Kuitenkin korostettiin, että elinkeinoelämän näkemyksestä ammattikorkeakoulun ydintehtävä on laadukkaan koulutuksen järjestäminen, elinkeinoelämän osaamistarpeita vastaavan työvoiman tuottaminen. Jos ydintehtävä pystytään paremmin hoitamaan partnershipillä elinkeinoyhtiöiden kanssa, niin se nähtiin hyvinkin kannatettavaksi ajatukseksi. Elinkeino-yhtiöt omassa roolissaan ovat näköalapaikalla ja niiden tulee olla koko ajan etsimässä erilaisia kehittymismahdollisuuksia seutu-

kunnan elinkeinoelämälle. Ja tässä työssä nähtiin, että yhteistyöllä voidaan rakentaa uusia yrityksiä, työpaikkoja ja kasvuyrityksiä Kymenlaaksoon ja erityisesti Pk-sektorille.

Toisaalta elinkeinoyhtiön haastattelussa (toinen haastateltava elinkeinoyhtiön edustaja) koki, että yhteistyö on helpompaa hankkeissa kuin yksittäisissä yritysprojekteissa.

Pk sektorin mukaan tulo vahvemmin amk:n kehitystyöhön

Pk-sektorin vahvempi rooli nähtiin erittäin tärkeäksi. PK-sektorin yritykset ovat kuitenkin merkittävimpiä Suomessa:

Vuonna 2009 alle 50 työntekijän yrityksiä oli 99,1 % ja alle 250 työntekijän yrityksiä 99,8 % kaikista Tilastokeskuksen yritysrekisterin yrityksistä. Pk-yritysten palveluksessa oli vastaavia rajoja käyttäen 48 % tai 64 % kaikkien yritysten henkilöstöstä (2009). Liikevaihtoa kertyi alle 50 työntekijän yrityksissä 35 % ja alle 250 työntekijän yrityksissä 51 % kaikkien yritysten liikevaihdosta. Palkoista alle 250 työntekijän yrityksissä maksetaan yli puolet, 57 % (2009).

(Elinkeinoelämänkeskusliitto 2011.)

Nähtiin, että olisi suuri menetys, jos tämän joukko jäisi vähemmälle yhteistyössä korkeakoulujen kanssa. Juuri Pk-sektorin koettiin tarvitsevan päteviä kumppaneita, työntekijöitä ja osaamista. Koettiin myös, että välttämättä tämän joukon viesti ei välity riittävästi korkeakouluihin.

”Jos ammattikorkeakoulu erilaisissa kehittämissä tai neuvotteluryhmissä on vaan, suur-yritysten edustajia, niin se vaikuttaa, sekä niiden opintojen sisältöjen kehittämiseen että sitten näiden hanketoiminnan ohjautumiseen, että sitten myös siihen aluekehitystehtävään.”

Hyvänä nähtäisiin, että ennen lukuvuoden alkua yritykset saisivat listan mahdollisista kehittämishankkeista opetukseen liittyen, sekä opinnäytetyö- että harjoittelijamahdollisuuksista.

Jos toimintamallit olisivat vielä selkeämmät kaikilta osin, niin pienetkin yritykset helpommin lähtisivät mukaan toimimaan ammattikorkeakoulun kumppanina. Toimintamallien selkeyden lisäksi toivottiin suurempaa roolia oppilaitoksilta ohjauksen suhteen, oli kyseessä opinnäytetyö, projekti tai harjoittelu.

Nähtiin, että Kymenlaakson ammattikorkeakoulu on kokoajan kehittämässä toimintaansa kohti yhtenäisiä toimintamalleja. Haastattelussa tuli esille, että haasteena ovat vielä erilaiset toimintamallit ja se kuinka tätä yhtenäistämistä on otettu vastaan eri toimialoilla, osastoilla ja ryhmissä. Vaikka tiedostettiin, että eri toimialoilla pitää ottaa huomioon erilaisia asioita, silti yhtenäiset pelisäännöt koettiin erittäin tärkeiksi.

”Ainakin kun tehdään yritysten kanssa, niin olisivat yhteiset rungot, oli se sitten projekti tai opinnäytetyö tai harjoitteluprosessi, silloin kun puhutaan siis yrityksissä tehtävästä harjoittelusta.”

Vaikka kehitystyötä on jo tehty, luotu, rakennettu ja kehitetty yhteisiä työvälineitä ja toimintamalleja, niin niiden näkyvyys vielä ulospäin koettiin hajanaiseksi.

Nähtiin myös, että yhdenluukun periaate on se mitä yritykset hakevat, että joku tietty ”luukku/henkilö” voisi yritysten kanssa tehtävän yhteistyön ohjata niin, että se koulun sisällä kanavoituisi niille alueille ja niille koulutusaloille taikka toimialoille, missä varsinainen opetus tapahtuu ja missä yhteistyö voidaan parhaiten toteuttaa.

”Yhden luukun periaate on se mitä yritykset hakee, että joku yksiluukku voisi yritysten kanssa tehtävän yhteistyön ohjata mihin sen täytyy sen projektitoiminnan liittyä. Siinä mä näkisin, että on se yritysten tarpeiden mukaan toiminnan kehittäminen ja sen toiminnan koordinoinnin kehittäminen”

”Ja niin kuin olen jo varmaan monta kertaa tämän keskustelun aikana jossain yhteydessä maininnutkin, nämä selkeät jonkinlaiset ohjeistukset siihen miten näitä yhteisiä asioita, on sitten kyse harjoittelusta, opinnäytteistä, miten niitä voidaan

sitten yrityksessä toteuttaa. Ja tosiaan, tällainen kliseinen, mutta siitä huolimatta kaivattu, yhden luukun periaate, siihen suoraan yrityspintaan.”

Yhdenluukun periaatetta peräänkuulutettiin, myös siitä syystä, että yrityksen on vaikka hahmottaa ammattikorkeakoulun organisaatiota ja sitä kuka mistäkin sisälöstä vastaa. Mutta myös siitä näkökulmasta, että vaikka yritys etsisikin jonkin tietyn spesifin koulutusalan tai yhteistyökumppanuuden kautta ratkaisua, niin helposti jää huomaamatta se yhteistyömahdollisuus, mikä monialaisena ammattikorkeakouluna on mahdollisuus tarjota.

”Jos meillä on monialainen ammattikorkeakoulu, niin kyllä se pitää ammattikorkeakoulun puolella olla se tuntu, miten voidaan paras tuotos toimittaa, niin että siellä voidaan myös monialaisesti toteuttaa näitä yritysten kanssa tehtäviä asioita. Mutta ainahan sen toiminnan jos se tehdään opetukseen liittyen siellä pitää olla se kosketus sinne kyseiselle opiskelualalle, toimialalle. Mutta se on vähän kuin suppilo, mutta yhteiset pelisäännöt ja ne mallit.”

”Tavallaan jos yritys hakee harjoittelijaa, niin yritys ei välttämättä tiedä mikä on justinsa se koulutusala taikka toimiala mistä se löytyy se hänen tarvitsemansa. Mutta tietää mistä tahansa se tulee, niin se on se sama ohjeistettu selkeä malli miten sen harjoittelijan kanssa edetään ja mitä se harjoittelija voi tehdä, mitä yritykseltä vaaditaan. Taikka jos tehdään opinnäytetyö, niin se runko on suunnitteen sama. Tällaiset pelisäännöt ovat varmasti tärkeitä. Ja mä toivon, että se työ mitä ammattikorkeakoululla on näiden asioiden kanssa tehty, niin edelleen jatkuu ja laajenee ja syvenee, niin että ne toimintamallit selkeytyisivät yhteisinä toimintamalleina”

Yksi haastelluista toi esille, että yritysten kanssa tehtävä yhteistyö voisi olla enimmäisissä määrin yrityksissä tehtävää ja tehtäisiin enemmän harjoittelutyyppeistä yritysten omille asiakkaille eikä niinkään rinta rinnan, kuten tänä päivänä. Vahvuutena tässä mallissa nähtiin se, että silloin tällaista kilpailuasetelmaa ei niin helposti syntyisi, koska ei kilpailla projekteista.

”jos olisi mahdollista, niin ihanteellisin tapa olisi saada jokaiseen pieneen seitsemään kahdeksaan tuhanteen yritykseen opiskelijat sinne yrityksen sisälle tekemään ja tuomaan samalla lisäarvoa sille yritystoiminnalle ja toimialalle ja saamaan itse sitten.”

Esille tuli, että edelleen monet yritykset eivät tiedä, mitä Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa opetetaan ja minkä alan opiskelijoita oppilaitoksessa on.

”Ja mä uskon, että vieläkin on monelle yritykselle vähän vierasta se mitä täällä oikeastaan opetetaan tai minkä alan opiskelijoita. Tai mitä joku tradenomi, datanomi tai medianomi, sosionomi sitten loppujen lopuksi pystyy yrityksessä tekemään. Niiden avaaminen ja osittain myös tämän yritysysteistyön liittyvä asia. Jokaisen koulutustoimialan pitää tietää mikä se on, mutta tavallaan se yrityspinnaassa tapahtuva toiminta pitäisi olla se, jo tulkkaisi sen.”

Yhteistyön kehittämisessä nähtiin hyvänä asiana sosiaalisenmedian tai sähköisen viestinnän välineiden kehittämisen. Tämä nähtiin hyvänä aikaan tai paikkaan sitoutumattomana viestinnäntapana/välineenä. Jos näitä kanavia kehitettäisiin edelleen, niin niiden avulla voitaisiin saada pientenkin yritysten viestiä ja tarpeita paremmin näkyviksi ammattikorkeakoulussa.

Esiin tuli myös, että yhteisten tiedotuskanavien kehittäminen maakunnan eri toimijoiden kesken olisi hyvin kannatettavaa. Näitä voitaisiin toteuttaa yhteistyössä niin korkeakoulun, yrittäjäjärjestöjen, elinkeinoyhtiöiden kun kauppakamarinkin kanssa. Tavoitteina kaikilla on maakunnan elinvoimaisuus, yhteistyö ja hyvinvointi.

Sähköiset tiedotuskanavat nähtiin yhtenä välineenä unohtamatta tärkeitä tiedotustilaisuuksia ja seminaareja. Haastateltavat (neljä) kokivat, että yritykset saadaan liikkeelle, jos asia ja sisältö ovat heille tärkeitä ja heitä koskettavia.

Ammattikorkeakoulu on onnistunut tehtävässään:

Ammattikorkeakoulun koettiin onnistuvan tehtävässään, kun opetus ja siihen liittyvä muu toiminta ovat käytännönläheistä työelämää peilaavaa toimintaa. Käytännönläheisen opetuksen tulee toteutua tiiviissä yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa. Näillä toimintatavoilla haastateltujen mielestä pystytään tarjoamaan elinkeinoelämälle korkeakoulutettuja käytännön työelämäosaajia, joita elinkeinoelämän nähtiin ensisijaisesti ammattikorkeakoululta odottavan.

”Kun ammattikorkeakoulu pystyy ihan oikeasti, todistettavasti osoittamaan, että nyt on tehty semmosii asioita eri toiminnoissa, että ollaan todella... todella käytännön läheinen korkeakoulu, käytännönläheistä opetusta, koulutusta tarjoava, ja nimenomaan se käytännönläheisyys on tullu tälle niin kuin asiakaslähtöisesti toimien, eli siinä on kuultu elinkeinoelämän tarpeita, ja tuota, hyvässä yhteistyössä räätälöity koulutusohjelmia, osaamisaloja et cetera. Ja sitä kautta sitte todella on hyvät edellytykset tämän ydintehtävän, elinkeinoelämän osaamistarpeita vastaavan työvoiman, tuota, tuottamiskyky on, on paras mahdollinen niin, niin.. En, en mä silloin niinku nää, että... Et jos mä tunnistaisin nyt, että nyt tällänen ja tällänen toiminta on jääny kokonaan tekemättä, että... Aktiivista yhteydenpitoa sillä win-win-periaatteella.”

Yhteistyöhön opiskelijaprojekteissa oltiin tyytyväisiä, kun ne ovat toteutuneet sovitusti, oikeaan aikaan ja myös yritysten tarpeista katsottuna sovitusti, mitä toteutetaan ja missä ajassa. Ohjauksen ja ohjekirjojen merkitystä korostettiin onnistuneiden yhteistyöprojektien mahdollistajina.

”Joo, meillähän on hyvin paljon sellasia yrityksiä täällä, jotka ovat todella tyytyväisiä niihin yhteistöihin. Silloin, kun ne ovat niin kuin osunu oikeeseen kohtaan, niin on tyytyväisiä. Ja sitten on paljon sellasia, niinkun mä voinkin selvittää, vaikka mullekin vähän, niin ne ovat semmosii, että se on sit minust kiinni, paljonko niistä hyödytään. Että mä tiedän, että okei, tohon suuntaan toi olis hyvä mennä. Ettei oo niinkun yhtään, en mä oo huonoja töitä saanu, ”

”silloin kun se oikein tehdään, niin se on hyödyllistä molemmille osapuolille.”

”Kyllä mulla on oikein hyviä kokemuksia, ja mie uskon, että niistä on varmasti hyötyä. Ihan niinkun kenen tahansa, tämmösiin palveluihin liittyy se, että niissä pitää olla niinku koko ajan tarkkana. Että ikäänkuin, jos on kymmenen vuotta sit onnistuttu, niin, se ei varmista sitä, että, tänä vuonna onnistutaan.

– Ja sen takia sinne aina jos tulee uutta henkilökuntaa mukaan niitten opiskelijoitten kaa tekemään, pitäis aina kerrata vielä niinku uudestaan, että millä tavalla se onnistuu hyvin sitten, se siellä... Ja onks siitä sitten niinkun teillä jotain ohjeita tehty ihan kirjallisestikin, siitä prosessista?”

5 TOIMINTAMALLEIHIN LIITTYVÄT KEHITETTÄVÄT ASIAT JA TOIMENPITEET

Tässä kappaleessa kuvataan kyselytutkimuksesta ja haastattelututkimuksesta nousseita kehitettäviä asioita ja suositeltavia toimenpiteitä, joilla yhteistyötä voidaan parantaa Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa. Toimenpiteet ja kehityshaasteet on jaoteltu tutkimusten perusteella kahteen osaan. Ensimmäiseksi kuvataan Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialan kehittämishaasteita ja toimenpiteitä niihin. Nämä kehittämishaasteet perustuvat lomaketutkimuksen tuloksiin, jossa kohderyhmänä olivat toimialan yhteistyöyritykset.

Tämän jälkeen kuvataan haastattelussa nousseita kehittämishaasteiden ja toimenpiteiden parantamista, jotka koskevat koko Kymenlaakson ammattikorkeakoulua.

5.1 Kehittämistoimenpiteet Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialalla

Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialan yhteistyökumppaneiden vastausten perusteella kehitettävänä asioina nousi esiin seuraavia:

Vuorovaikutukseen liittyviä kehitettävänä asioita

- *Yhteistyön tiivistäminen*
- *Yhteydenpito KyAMK:sta yritykseemme päin on riittävää (2,8 % vahvasti eri mieltä ja 22,2 % jokseenkin eri mieltä)*
- *KyAMK palvelut tunnetaan hyvin (45,5 % jokseenkin eri mieltä)*
- *”KyAMK:n kannattaisi järjestää yritysten kanssa kahdenvälisiä tapaamisia, joissa käydään läpi yhteistyömuotoja”*
- *”Aktiivisempaa tarjontaa työelämään päin”*

Opiskelijoiden työelämätaidot

- *Opiskelijoiden vähäinen kosketuspinta työelämään*
- *Opiskelijoilla on riittävät työelämätaidot toteuttaa yritysprojekteja (vahvasti eri mieltä 5,6 % ja jokseenkin eri mieltä 25 %)*
- *Opiskelijoiden aikataulutussymmärryksen kehittäminen”*

Prosessit

- *Ohjaajien suurempi tuki projektien toteutuksessa*
- *Palautekeskustelut projektien toteutusvaiheessa ja niiden loputtua*
- *Aikatauluongelmat*
- *Töiden tasapainoinen jakautuminen opiskelijoiden kesken*
- *”Aloituspalaverit = tarkemmin sovitut tavoitteet ja välitavoitteet ja välit-sekkaukset voisivat ryhdittää hankkeiden läpivientä. Opiskelijat pitäisi laittaa kirjoittamaan näitä kokouspöytäkirjoja”*
- *”Enemmän tapaamisia ja tiedottamista. Ryhmällä olisi yksi ryhmänjohtaja joka huolehtisi väliraportoinnista”*
- *”Hieman enemmän palautetta/tietoa yrityksille projektin aikataulusta ja projektityön etenemisestä.”*
- *”Projekti aikaa lisää opettajille”*

Henkilöstön elinkeinoelämäntuntemus

- *Yrityskohtaisesti toimiala osaaminen vähäistä*
- *Ajanmukaisuus elinkeinoelämästä puutteellista*
- *”KyAMK:n opettajien (ehkä muidenkin toimijoiden) ja paikallisen elinkeinoelämän yhteistyö”*

Muina asioina nousi seuraavia:

- *Jos, tehdään ilmaisia projekteja yrityksille, yritykset eivät työllistä valmistuvia, vaan käyttää ilmaisia harjoittelijoita*

- *Yritys mukana vastuullisena toimijana*
- *KyAMK ottaa huomioon alueen elinkeinoelämän tarpeet (6,1 % vahvasti eri mieltä ja 18,2 % jokseenkin erimieltä)*
- *KyAMK keskittää toimintansa liikaa vain tietyille yrityksille (5,3 % vahvasti samaa mieltä ja 21,1 % samaa mieltä)*
- *”Monitoimijainen yhteistyö/verkostojen käyttö jo hankkeiden (ideointi-) ja suunnitteluvaiheessa”*

Viestinnän ja tiedottamisen haasteet nousivat vahvasti esille. Vaikka kansainvälinen liiketoiminta ja kulttuurin toimiala tekee määrällisesti paljon yhteistyötä alueen elinkeinoelämän kanssa, silti yhteistyössä koettiin tarvetta tiivinpään yhteydenpitoon ja viestittämiseen elinkeinoelämälle.

Haasteena nousivat sekä henkilöstön elinkeinoelämäntietous että opiskelijoiden työelämätaidot, joita voidaan parantaa tiiviimmällä yhteistyöllä. Myös toimintamallien selkeyttämiselle nähtiin tarvetta.

Yhteydenpidon kehittäminen

Yhtenä kehitettävänä asianoina nousivat ohjauskysymykset ja yhteydenpidon kehittäminen. Nykyisessä toimintamallissa yhteydenpito koordinaatioyksiköstä tapahtuu, kun yritys ottaa yhteyttä ja tarjoaa kehittämishanketta tai kun oppilaitoksen puolelta haetaan opetukseen liittyviä projekteja. Aloituspalaveri pidetään joko yritys yhteistyösuunnittelijan kanssa tai yritys yhteistyösuunnittelijan ja opettajien kanssa tai vaihtoehtoisesti myös opiskelijat ovat mukana. Yhteydenpito yksittäiseen yritykseen jää yleensä tämän jälkeen opettajan ja opiskelijoiden vastuulle. Muiden kuin puitesopimuskumppaneiden kanssa ei koordinoitusti ja säännöllisesti pidetä yhteyttä.

Kehiteltävänä toimintamallina voisi olla mahdollista jakaa henkilöitä vastaamaan tietyistä kumppaneista. Tässä isossa roolissa voivat olla opetuspuolen henkilöstö, jonka edustajille voitaisiin nimetä omat ”kummiyritykset”. Toimintamallin vahvuutena olisi myös tiiviimpi työelämäkumppanuus ja tämän kautta työelämätie-

touden lisääntyminen. Toisaalta tässä tulisi ottaa huomioon opetushenkilöstön resurssit ja tahtotila. Toimintamalliehdotus viedään Kymidesign & Business kehittämiskokoukseen lokakuussa 2011.

Toisena viestintään liittyvänä kehitettävänä asiana nousi yhteistyömahdollisuuksien aktiivisempi tarjonta työelämään päin. Haastattelututkimuksessa sama asia tuli esiin ehdotuksella, että ennen lukuvuoden alkua yrityksille viestitetään yhteistyöprojekteista ja mahdollisuuksista lukuvuoden aikana. Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimiala toteutti sähköpostiviestillä tiedottamisen mahdollisista yhteistyöhankkeista elokuussa 2011. Opetushenkilöstöltä haettiin tietoa, millaisia projekteja tarvitaan opetukseen seuraavana lukuvuotena. Näiden tietojen perusteella tehtiin esite, joka lähetettiin yli tuhannelle alueen yritykselle ja muulle organisaatiolle. Vastaanotto oli hyvä. Tiedotteen avulla löytyi useita uusia kumppaneita ja kehittämisaihoita opetukseen. Alla esitteen sisältö:

”Kymidesign & Business - Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialan palvelukonsepti, joka tarjoaa muotoilu-, viestintä- ja liike-elämän palveluja maakunnan elinkeinoelämälle. Mahdollisuus yhteistyöhön opintoihin liittyvissä opiskelijaprojekteissa seuraavilla osa-alueilla:

Tuoteviestintä-projekti

- Muotoilujohtamisen palveluja, joita mahdollisuus jatkaa multimedia- ja verkkoviestintäprojekteilla esim. sähköisen viestinnänkehittämishankkeina muun muassa yrityksen tuotteiden, pakkausten, markkinointimateriaalin, viestinnän sekä henkilöstön ja toiminnan kokonaisvaltainen suunnittelu

Konseptimuotoilu

- Palvelut jakautuvat tutkimusosaan sekä tulevaisuuden innovatiiviseen suunnitteluun ja mallinnukseen: fotorealistisia esityskuvia jatkokehitystä varten. Mahdollisuus hyödyntää CNC konetta.

Palvelualueina:

- Sisustusarkkitehtuuri ja kalustesuunnittelu
- Imagon- ja brändinkehittäminen
- Mallinvalmistus ja 3D-mallinnus

Yritysgrafiikka

- Yrityksen logon suunnittelu ja graafinen ohjeisto, jossa määritellään yrityksen viestintää koskevat elementit.

Sähköisen viestinnän kehittäminen

- Yrityksen sähköisen viestinnän kokonaisvaltainen kehittäminen. Tutkimus- ja tuotekehityspalveluja verkkosivuista sosiaaliseen mediaan, esim.: monnikamerataltioinnit ja lyhytdokumentit

Kustannuslaskenta

- Yrityksen kustannuslaskentaan liittyvät selvitykset ja kehitysehdotukset: Taloushallinnon tutkimus ja kehittämishankkeet

Kansainvälinen kauppa

- Venäjän kauppaan ja kulttuuriin sekä kansainväliseen kauppaan ja markkinointiin liittyvät tutkimus- ja kehittämishankkeet

Markkinointi

- Palvelujen markkinointisuunnitelmat ja – materiaalit sekä markkinoinnin strateginen ja operatiivinen suunnittelu:
- Yritys- ja yhteisöviestintään liittyvät hankkeet
- Tutkimuspalvelut: asiakas-, kulutus-, käyttäjä- ja markkinatutkimukset

45 % vastaajista koki, että Kymenlaakson ammattikorkeakoulun palveluja ei tunneta hyvin. Palvelujen tunnettavuus lisääntyy ylämainitulla toimintatavalla, mutta viitekehysessä mainittuun toimivien kotisivujen ja yhteisten foorumien merkitys nousee myös palvelujen tunnettavuudessa kehitettäväksi asiaksi.

Kotisivujen kehittämisprojekti on meneillään Kymidesign & Business-yksikössä. Yhteisiä foorumeita tullaan suunnittelemaan yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa.

Yhteistyön tiivistämistä toivottiin useassa vastauksessa. Yhteisten foorumeiden, tilaisuuksien ja yhteistyöryhmien kautta voidaan pyrkiä tiivistämään verkostoyhteistyötä niin yrityksiin kuin muihin sidosryhmiin.

Opiskelijoiden työelämätaidot

Kyselytutkimuksessa ja haastattelututkimuksessa nousivat esille opiskelijoiden puutteelliset työelämätaidot. Haastattelututkimuksessa esille nousi, että työelämäprojektien lisäksi opiskelijoille pitäisi oppilaitoksessa opettaa työelämätaitoja, jopa työaikoihin liittyviä asioita.

Työelämätaitojen opettaminen olisi suositeltavaa ottaa esille ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmissa ja mahdollisesti suunnitteella koulutusta yhdessä elinkeinoelämän kanssa.

Prosessien parantaminen

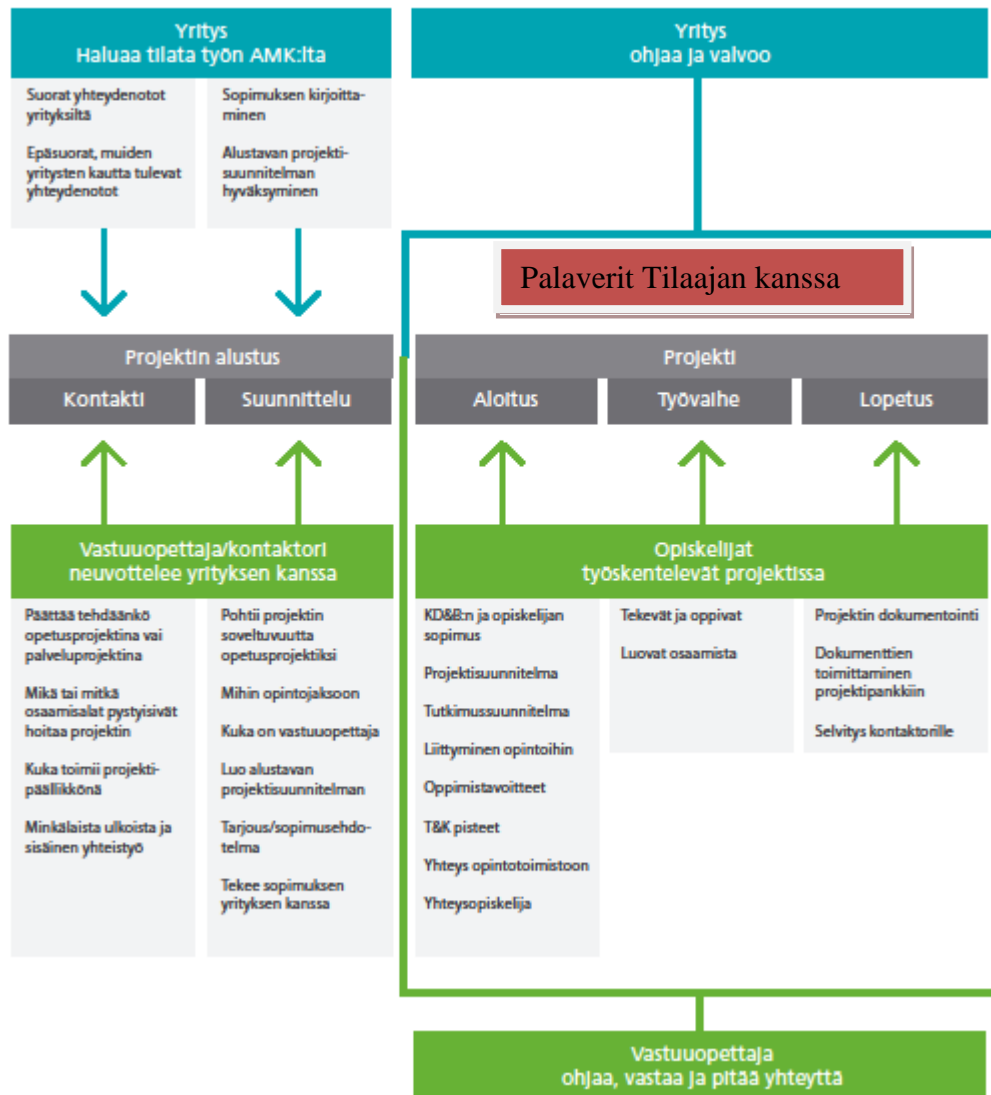
Projektien toteutusvaiheen puutteina nähtiin liian vähäinen tiedottaminen ja projektipalaverit. Useampi vastaaja koki, että ei ole riittävästi väliraportointia ja tapaamisia. Myös loppupalautteen ja keskustelun riittämättömyyttä otettiin esille.

Muina prosessin läpiviemisen heikkouksina nähtiin aikataulujen pitävyys ja ohjaajien liian vähäinen tuki opiskelijoille projekteissa. Samaan asiaan liittyen toivottiin opettajille lisää aikaa projekteille.

Välitapaamiset, ohjauksen vähäisyys ja aikatauluongelmia ei ratkaista pelkästään prosesseja selkeyttämällä, mutta ne ovat hyvänä apuna, jolloin solmukohtiin voidaan kiinnittää huomiota ja tehdä tarvittavia toimenpiteitä.

Yritysyhteistyöprosessien kuvaaminen ja selkeyttäminen on yhtenä kehitettävänä asiana lukuvuotena 2011 Kymidesign & Business-yksikössä ja myös muilla toimialoilla. (Kuvio 13) Prosessimallista puutuivat palautekeskustelut sekä projektin edetessä että sen loputtua. Prosessimallia tulisi täydentää näiltä osin ja korostaa näiden merkitystä.

LCCE-Prosessikuvaus - opetusprojektin yhteydet ja tekijät

Kuvio 13. Prosessimalli (9/2011 Kymidesign & Business)

Henkilöstön elinkeinoelämäntuntemus

Projekteja pidetään tärkeänä vaiheena ammattilaiseksi kasvamisessa ja niiden kautta myös opettajat voivat päivittää työelämäntuntemustaan. (Huttula & Katajamäki, 2002)

Projektien kautta myös henkilöstön työelämäntuntemus ja -osaaminen kasvaa. Kuitenkin on huomioitava, että tällöin myös henkilöstön tulee olla tiiviissä yhteistyössä projektien toimeksiantajien kanssa. Haastattelussa tuli esiin, että ei

riitä että tieto tuodaan opiskelijoiden kautta, vaan opettajien tulisi myös olla mukana yrityksissä tapaamisissa ja ottamassa tietoutta suoraan työelämästä. Esiin tulivat myös resurssikysymykset, joiden nähtiin joskus olevan enemmän tahtotilasta kuin ajanpuuteesta johtuvia. Työelämä tietouden tärkeys tulee huomioida ja nostaa esille. Aktiivinen ote tuo hyviä tuloksia.

5.2 Kehittämistoimet Kymenlaakson ammattikorkeakoulun elinkeinoelämäyhteistyössä

Asiantuntijahaastattelujen perusteella Kymenlaakson ammattikorkeakoulun elinkeinoyhteistyössä kehitettävänä asioina nousi esiin seuraavia:

- Kilpailutilanne yritysmaailman kanssa
- Projektien suunnittelu
- Prosessien selkeyttäminen
- Ohjaus korkeakoulun puolelta
- Aikataulut
- Opiskelijoiden työelämätaidot
- Vuorovaikutus

Kilpailuneutraali toiminta

Kun projektitarve perustuu opetuksen tarvitsemiin projekteihin ja tämä viestitetään ja tuodaan esille myös elinkeinoelämälle, projektien tarpeellisuus ja yhteistyötoiminta nähdään mahdollisesti positiivisempänä. Niillä toimialoilla, joilla markkinat ovat kapeita ja kilpailtuja, voidaan lähteä rakentamaan mallia, jossa projekteja toteutetaan enemmän yrityksissä ja heidän toimeksiantoinaan. Tämä malli lisäisi työelämäosaamista sekä opetuksenhenkilöstölle että myös opiskelijoille.

Mallin haasteina ovat ohjausresurssit molemmin puolin sekä korkeakoulun puolelta että yrityksen puolelta. Pystyykö esimerkiksi muutaman hengen yritys siirtämään resurssejaan opiskelijan ohjaukseen? Korkeakoulun puolelta ohjausresurss-

ja tarvitaan lisää, jos ohjaus tapahtuu muualla kuin oppilaitoksessa ja hyvinkin yksilöidysti.

Projektien suunnittelu ja prosessien selkeyttäminen

Projektien suunnittelussa tulisi kiinnittää huomiota, että jo aloitusvaiheessa kaikki osapuolet ovat tietoisia siitä, mitä tehdään, missä aikataulussa ja mitkä on odotetut projektin tuotokset. Aloituspalaverien ja suunnittelun tärkeys korostuu tässä. Aloituspalaverien lisäksi koko projektin seurantaan tulee kiinnittää huomiota ja viestittää ja sopia tapaamisia toimeksiantajan ja toteuttajien kesken riittävästi.

Mallien selkeyttäminen ja niiden yhtenäistäminen kaikilla Kymenlaakson ammattikorkeakoulun toimialoilla on toteutuksessa. Tämä nähtiin erittäin tärkeäksi. Jos mallit ovat selkeitä, niin yhteistyöhön mukaan tuleminen tulee helpommaksi myös Pk-yrityksille. Aikataulukysymykset liittyvät myös prosessien selkeyttämiseen ja parempaan suunnitteluun.

Projektien ohjaus korkeakoulun puolelta

Sekä haastattelututkimuksessa että lomaketutkimuksessa toivottiin vahvempaa otetta opiskelijaprojektien ohjaukseen korkeakoulun puolelta. Nähtiin, että se on jossain tapauksissa liian vähäistä ja iso osa ohjausvastuusta jää toimeksiantajalle. Ohjaajien työaikasiunnittelussa tulisi ottaa huomioon ohjaamiseen menevä aika sekä aktivoida henkilökuntaa aktiivisempaan otteeseen työelämäprojekteissa. Tämän osa-alueen kehittäminen kuuluu osaamisalapäälliköille, jotka tekevät työaikasiunnitelmat sekä ammattikorkeakoulun johdolle työaikasiunnitelma raamien antajina.

Muut esille tulleet kehittämisasiat mainittiin Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin edellisen kappaleen kehittämisaihioissa.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO

Tutkimuksella haettiin vastausta elinkeinoelämän odotuksiin ammattikorkeakoulu yhteistyötä kohtaan. Kaksiosaisessa tutkimusaineiston keruussa oli omat hyvät puolet. Kyselytutkimuksella saatiin yksittäisen yrityksen mielipide Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialan yritysyhteistyön nykytilasta ja yritysten odotuksista yhteistyölle. Lomaketutkimuksen vastausprosentti jäi noin 25 %, joka olisi voinut olla suurempi, jos tutkimuksen ajoitus ei olisi osunut kesäaikaan. Haastattelujen kohdalla ajoituksella ei ollut niin paljon merkitystä. Haastattelut onnistuivat erinomaisesti ja tutkija sai paljon aineistoa. Aineiston litterointi ja analyysi vei ennakoitua enemmän aikaa. Haastatteluaineisto poikkesi myös siltä osin lomaketutkimusaineistosta, että siinä tutkittiin yhteistyötä koko Kymenlaakson ammattikorkeakoulun osalta. Haastateltavien valinta onnistui tutkijan mielestä hyvin ja aineisto oli kattavaa. Tutkimusongelmaan saatiin vastaus ja myös konkreettisia kehittämissuhteita parannettuun toimintamalliin, mikä on tutkijan mielestä erinomainen asia sekä ammattikorkeakoululle että tutkimuksen kannalta.

Yksittäinen yritys hakee korkeakoulu yhteistyöstä uutta osaamista, konkreettista apua yritystoimintaan ja verkostoja mahdollisiin tuleviin työntekijöihin sekä oppilaitokseen. Alueen kehittäjät, tämän tutkimuksen haastattelut, näkevät elinkeinoelämän ja oppilaitosyhteistyön tärkeimpänä roolina käytännön työelämän tuntevan ja osaavan työvoiman kouluttamisessa alueella. Jotta näitä työelämän jountevia korkeasti koulutettuja käytännön osaajia on mahdollista tuottaa, oppilaitoksessa tarvitaan tiivistä yhteistoimintaa alueen muiden toimijoiden kanssa. Yritykset ovat tässä keskiössä, mutta myös elinkeinoyhtiöiden ja seudun muiden kehittäjien rooli on suuri. Tahtotila yhteistyölle nähtiin hyvinkin vahvana ja uusia mahdollisuuksia luovana.

Kymenlaakson ammattikorkeakoulun tulee olla koko ajan tiiviissä yhteistyössä elinkeinoelämän toimijoiden kanssa. Yhteistyö tulee ulottua opetuksen suunnittelusta yksittäisiin työelämästä tulleisiin kehittämissuhteisiin. Mitä enemmän ammattikorkeakoulu pystyy peilaamaan elinkeinoelämästä tulleita signaaleja: kehittämistä, toimintaa ja tulevaisuutta, sitä varmemmin ammattikorkeakoulun rooli

käytännönläheisten osaajien kouluttajana vahvistuu alueella. Tämä rooli soveltavantutkimuksen korkeakouluna tulisi muistaa ja vahvistaa sitä, niin että tuloksena on työelämäläheinen, käytännön työelämän hyvin tunteva koulutusorganisaatio.

Jotta ammattikorkeakoulu pystyy tavoittamaan kaikki toimijaryhmät, isoista yrityksistä pk-sektoriin, ammattikorkeakoulun tulisi luoda erilaisia foorumeita, joissa tiedon ja osaamisen vaihto olisi luontevaa ja helppoa. Ennen kaikkea pienille yrityksille tulisi luoda foorumi, jossa tiedon ja osaamisenvaihto on ajasta ja paikasta riippumatonta. Pk-yritysten on haastavaa osallistua aikaa ja resureja vievään kokouspainotteiseen kehittämistyöhön. Kuitenkin yrityksistä Kymenlaaksossa ja muualla Suomessa yli 90 % on pieniä yrityksiä. Niillä tulee olla myös mahdollisuus olla vaikuttamassa ja kehittämässä korkeakoulua. Tällaisen foorumin luominen ja kehittäminen nähtiin yhteisenä hankkeena muiden alueen kehitysorganisaatioiden kanssa.

Toimintamallien selkeyttäminen ja niiden yhtenäistäminen eri Kymenlaakson ammattikorkeakoulun yksiköiden sisällä koettiin erittäin tärkeäksi tehtäväksi. Yhteistyön elinkeinoelämään päin tulisi näkyä yhtenäisenä ottaen huomioon kuitenkin toimialojen erilaisuudet ja erilaiset vaatimukset. Yhteisten toimintamallien lisäksi esille tuli selkeämpi yhteistyön koordinointi ammattikorkeakoulun sisällä. Yhdenluukun periaate nousi esiin kahdesta eri lähtökohdasta: ulkopuolinen taho ei voi tietää mikä ja kuka yksikkö/henkilö on oikea juuri hänen tarvitsemalleen asialle. Ja toisena lähtökohtana yhdenluukun periaatteelle oli, että ammattikorkeakoulun oman asiantuntemuksen kautta saataisiin hyvän koordinoinnin ja oikeiden osaajien löytämiseksi mahdollisemman monipuolinen ja monialainen mahdollisuus kehittämistyölle.

Haasteena koettiin opiskelijoiden työelämätaidot sekä henkilöstön työelämä tietous. Näihin vastauksena nähtiin tiiviimpi yhteistyö elinkeinoelämän kanssa. Projekteista ja yhteistyöstä oppii, mutta tarvetta nähtiin myös opiskelijoiden kouluttamiseen työelämätaitoihin liittyen sekä opetushenkilön työelämäjaksot ja tiiviimpi osallistuminen yhteistyöprojekteihin.

Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialan yhteistyökumppanit arvioivat korkeakoulun onnistuneen yhteistyössä hyvin. Puolet vastanneista haluaa lisätä yhteistyötä ja puolet mahdollisesti resurssiensa ja tarpeensa mukaan. Toimialalla kehitettäväksi nousi aktiivisempi viestintä yrityksiin. Projektien yhteydessä tulisi ammattikorkeakoulun puolelta toteuttaa aktiivisempi tiedottaminen projektien kulusta sekä tiedottaminen uusista opiskelijaprojekteista.

Haastattelututkimuksessa tuli esille Kymenlaakson ammattikorkeakoulun yritysyhteistyötoimintamallien erilaisuus. Ammattikorkeakoulu on menossa kohti yhtenäistä toimintamallia, mutta se ei vielä näy ulospäin. Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimiala on pisimmällä yritysten kehittämishankkeiden integroinnissa opetukseen. Haastattelussa tämä tuli esille siinä, että niillä haastateltavilla, jotka ovat pääosin tehneet yhteistyötä muiden toimialojen kanssa, ei ollut kokemusta laajasta projektitoiminnassa opetuksessa.

Tutkimuksen tulokset vastasivat tutkijan odotuksia suurelta osalta. Kuitenkin paitsi haastatteluissa korkeakoulun ydintehtävän, käytännön läheisten osaajien koulutuksen, näinkin vahva esille tuleminen oli yllätys. Tästä näkökulmasta olisi hyvin mielenkiintoista tutkia aihetta: Ovatko ammattikorkeakoulut pysyneet ”roolissaan” käytännön läheisten osaajien kouluttajana vai tavoitellaanko liikaa teoreettista tiedekorkeakoulumaailmaa?

Muina jatkotutkimusehdotuksina ja mielenkiintoa herättävinä kysymyksinä tutkijalle tuli esille seuraavia tutkimusaiheita: Miten opetushenkilöstö näkee yritysten ja ammattikorkeakoulun yhteistyön keskeisen tehtävän? Tai miten se näkyy opiskelijalle? Sekä tutkia niitä yrityksiä, jotka eivät tee yhteistyötä korkeakoulujen kanssa. Mitkä ovat ne syyt, että yhteistyötä ei tehdä?

Tämä tutkimuksellinen kehittämishanke antoi Kymenlaakson ammattikorkeakoululle paljon kehittämisajatuksia ja toteuttavia ideoita. Tutkijalle itselleen tutkimus toi uusia työkaluja ja parannettuja malleja yhteistyön koordinointiin, sekä selkeytti käsitystä elinkeinoelämäyhteistyön tärkeydestä ja sen mahdollisuuksista. Tutkimus herätti myös mielenkiinto lähteä tutkimaan aihetta edelleen.

LÄHTEET

Aaltola J. & Valli R. 2010. Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Juva: WS Bookwell Oy

Alasuutari P. 2007. Laadullinen tutkimus. Valkeakoski: Gummerus Kirjapaino Oy

Anttila P. 2005. Ilmaisuu, teos, tekeminen ja tutkiva toiminta. Hamina: Akatiimi Oy

Anttila P. 2007. Realistinen evaluaatio ja tuloksellinen kehittämistyö. Hamina: Akatiimi Oy.

Anttila P. 1996. Tutkimisen taito ja tiedon hankinta. Helsinki: Akatiimi Oy.

Ammattikorkeakoululaki (351/2003).

Avantis S., Kubli U. & Woerter M. 2006. University-industry knowledge and technology transfer in Switzerland: What university scientist think about co-operation with private enterprises. KOF Institute Cycle Research. Zurich. Viitattu 30.5.2011. [http:// www.elsevier.com/locate/respol](http://www.elsevier.com/locate/respol)

Elinkeinoelämän keskusliitto. PK-yritysten merkitys kansantaloudessa ja EU:ssa. Viitattu 15.8.2011.

http://www.hpl.fi/www/fi/yritytajyys_ja_pk/pk_yritykset/Merkitys_kansantaloudessa_ja_eussa.php

Eriksson P & Kovalainen A 2008. Qualitative Methods in Business Research. Lontoo: SAGE Publications Ltd.

Gögl H-J & Shedler C 2009. Knowledge Loves Company Successful Models of Cooperation between Universities and Companies in Europe. Great Britan. CPI Antony Rowe, Chippenham and Eastbound.

Haapamäki J., Kumpulainen J., Piironen K-M. & Halonen T (Toim.) 2011. Korkeakoulut 2011 – yliopistot ja ammattikorkeakoulut. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2011:10.

Viitattu 8.9.2011. <http://www.minedu.fi/OKM/Julkaisut>

Hakala A. 2009. Korkeakoulujen aluekehitysvaikutus syntyy sosiaalisesti kyvyssä verkostoissa. Teoksessa Kallberg K. & Pekkanen P-R.(toim.), Maakuntakorkeakoulun monet muodot, 25. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun julkaisuja C: Raportteja, 37.

Hirsijärvi S. & Hurme H. 2001. Tutkimushaastattelu Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Huttula T. 2002. Ammattikorkeakoulut sidosryhmiensä silmin teoksessa H. Katajamäki & T. Huttula (toim.), Ammattikorkeakoulut alueidensa kehittäjänä, Näkökulmia ammattikorkeakoulujen aluekehityksen toteutukseen. Helsinki: Pikseri Julkaisupalvelut.

Huttu K. 2002. Ammattikorkeakouluopintojen aluekehitystyöhön antamat valmiudet teoksessa H. Katajamäki & T. Huttula (toim.), Ammattikorkeakoulut alueidensa kehittäjänä, Näkökulmia ammattikorkeakoulujen aluekehityksen toteutukseen. Helsinki: Pikseri Julkaisupalvelut.

Konkola R., 2003. Yhdessä kehittäen. – Koulutuksen ja työelämän yhteistyön haasteita - A-sarja: Tutkimukset ja raportit 2. Helsinki: Yliopistopaino.

Korhonen, M. 2000. Työ ja oppiminen yhteistyössä. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Lisensiaatintyö.

Korkeakoulutuksen laadunvarmistus. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2004:6. Viitattu 30.5.2011.

<http://www.minedu.fi/julkaisut/koulutus/2004/tr06/tr06.pdf>

Koski A. 2011. Vuorovaikutuksen keinojen kehittäminen edistää korkeakoulujen ja yritysten välistä yhteistyötä, 1. Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus. Viitattu 25.5.2011. <http://ksk.utu.fi/tuotettua/Artikkeli.pdf>.

KyAMK. 2010a. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kokonaisstrategia 2010–2015 (osa 1) Viitattu 3.6.2011. <http://www.kyamk.fi/KyAMK/Strategia>

Lecklin O. 2006. Laatu yrityksen menestystekijänä. Hämeenlinna. Karesto Oy.

Lundqvist R. 2009. Oppimisen ja osaamisen ekosysteemi koko Kymenlaakson ammattikorkeakoulun toimintakonseptiksi teoksessa Ruohonen M. & Mäkelä-Marttinen L.(toim.); Kohti Oppimisen ja Osaamisen Ekosysteemiä Learning and Competence Creating Ecosystem – LCCE, 7. Jyväskylä:Kopijyvä Oy.

Lyytinen, H.K. (2002). Ammattikorkeakoulut oppivien alueiden kehittäjänä. Teoksessa Katajamäki, H. & Huttula (toim.): Ammattikorkeakoulut alueidensa kehittäjinä. Näkökulmia ammattikorkeakoulujen aluekehitystehtävän toteutukseen. Korkeakoulujen arviointineuvoston julkaisuja 11:2002, Edita, Helsinki.

Marttila L. & Kauttonen M. & Niemonen H. & von Bell K. 2004. Yritysten ja ammattikorkeakoulujen T&K -yhteistyö, Ammattikorkeakoulut alueellisessa innovaatiojärjestelmässä: koulutuksen ja työelämän verkottumisen mallit, osaprojekti III. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy.

Metsämuuronen J.2006. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Metsämuuronen J. 2000. Metodologian perusteet ihmistieteissä. Viro: Jaabes OU.

Opetusministeriö, Koulutus ja tutkimus kehittämissuunnitelma. 2007 – 2012, 2007 OPM.

Opetusministeriö, Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2010:8. Ammattikorkeakoulujen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta innovaatiojärjestelmässä.

Pelli R. 2009. Oppimisen ja osaamisen ekosysteemi koko Kymenlaakson ammattikorkeakoulun toimintakonseptiksi teoksessa Ruohonen M. & Mäkelä- Marttinen L.(toim.); Kohti Oppimisen ja Osaamisen Ekosysteemiä Learning and Competence Creating Ecosystem – LCCE, 7. Jyväskylä:Kopijyvä Oy.

Peltokangas J. & Palomäki V. 2009. Järvisseudun maakuntakorkeakoulu – joustava tapa järjestää alueen tarpeista lähtevää koulutusta ja kehittämistoimintaa teoksessa Kallberg K. & Pekkanen P-R.(toim.), Maakuntakorkeakoulun monet muodot, 30 – 38. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun julkaisuja C: Raportteja, 37.

Pesonen H. 2007. Laatua! Asiantuntijaorganisaation laatuopas. Juva: WS Bookwell Oy.

Poikela E. 1999. Kontekstuaalinen oppiminen Oppimisen organisoituminen ja vaikuttava koulutus. Tampere: Acta Univesitatis Taperensis 675.

Ruohonen S. & Mäkelä- Marttinen L. 2009. Kohti Oppimisen ja Osaamisen Ekosysteemiä Learning and Competence Creating Ecosystem – LCCE. Jyväskylä: Kopijyvä Oy.

Saapunki J. & Leskinen J. 2004. Ammattikorkeakoulujen organisatoriset valmiudet yhteistyöhön. PKT-säätiö selvitys 28.9.2004.

[http://julkaisurekisteri.ktm.fi/ktm_jur/ktmjur.nsf/All/8E68ABAC253BBBAFFC2256F26003A9831/\\$file/2004-09-01%20AMK-raportti%20_final_.pdf](http://julkaisurekisteri.ktm.fi/ktm_jur/ktmjur.nsf/All/8E68ABAC253BBBAFFC2256F26003A9831/$file/2004-09-01%20AMK-raportti%20_final_.pdf)

Salmela S. & Luukkonen T. 2009. Sosiaalinen media osana korkeakoulujen ja yritysten välistä yhteistyötä. Oulun yliopiston tutkimus. Viitattu 6.9.2011.

<http://sites.google.com/site/sosastu/>

Salminen H. & Ylä-Anttila P. 2010. Ammattikorkeakoulujen taloudellisen ja hallinnollisen aseman uudistamine. Opetus ja kulttuuri ministeriön julkaisuja 2010:23.

Salonen P. 2010. Työelämä yhteistyö Framille! Näkökulmia ammattikorkeakoulujen ja työelämän välisen yhteistyön rakentamiseen ja toiminnan arviointiin. Vaasa: Oy Fram Ab.

Toikka M. 2009. BSC ja Laadunvarmistustyö Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa teoksessa Ruohonen M. & Mäkelä- Marttinen L.(toim.); Kohti Oppimisen ja Osaamisen Ekosysteemiä Learning and Competence Creating Ecosystem – LCCE, 40 - 43. Jyväskylä:Kopijyvä Oy.

Tutkimus- ja innovaationeuvosto. 2010. Tutkimus ja innovaatiopoliittinen linjaus vuosille 2011 – 2015.

<http://www.tem.fi/files/28659/linjaus2011-2015.pdf>.

Tulkki P. & Utriainen A. & Vilén H. 2007. Kymidesign & Business - kohtaamispaikka ammattikorkeakoulun opiskelijoille ja yrityksille teoksessa Ala-Uotila H., Frilander-Paavilainen E., Lindeman A & Tulkki P. (toim.), Oppimisympäristöistä innovaatioiden ekosysteemiin, 20 -24. Anjalankoski: Solver palvelut Oy.

Tuomi J & Sarajärvi A 2009. Laadullinen tutkimus ja sisältöanalyysi. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Tynjälä P. & Välimaa J. & Bouton- Lewis G. 2006. Higher Education and Working Life Collaborations, Confrontations and Challenges. Amsterdam: Elsevier Ltd.

Valtiontalouden tarkastusviraston tuloksellisuustarkastuskertomus 188/2009. Ammattikorkeakoulutuksen työelämälähtöisyyden kehittäminen. Helsinki: Edita Prima Oy.

Vesterinen P. 2001. Projektioiskelu ja oppiminen ammattikorkeakoulussa. Jyväskylä. Jyväskylä University Printing House.

Välimaa, J. 2004. Kolmas tehtävä korkeakoulutuksessa: Tavoitteena joustavuus ja yhteistyö. teoksessa Kankaala, K. & Kaukonen E. & Kutinlahti P. & Lemola T. & Nieminen M. & Välimaa J. 2004: Yliopistojen kolmas tehtävä? 43–68. Sitran julkaisusarja, Helsinki.

LIITTEET

Liite 1. Lomaketutkimus

Liite 2. Teemahaastattelunrunko

Liite 3. Luettelo haastatteluista henkilöistä

Saate:

Liite 1

Arvoisa yhteistyökumppanimme,

Tämän tutkimuksen tavoitteena on kehittää yhteistyötoimintaamme vastaamaan paremmin elinkeinoelämän tarpeita. Tutkimus on osa elinkeinoelämäyhteistyöhön liittyvää kehittämishanketta. Pyytäisin Teiltä tietoanne ja mielipidettänne Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialan ja elinkeinoelämän välisen yhteistyön nykytilasta, haasteista ja mahdollisuuksista.

Kaikki vastaukset käsitellään nimettöminä ja luottamuksellisesti. Pyydän vastaustanne 18.6.2011 mennessä.

Lisätietoja tutkimuksesta: yritysyhteistyösuunnittelija Heta Vilén, heta.vilen@kyamk.fi,
puh. 044 702 8973

Kiitos osallistumisestanne! Kaikille halukkaille lähetetään tutkimustulokset lokakuussa 2011.

Yhteistyöterveisin,

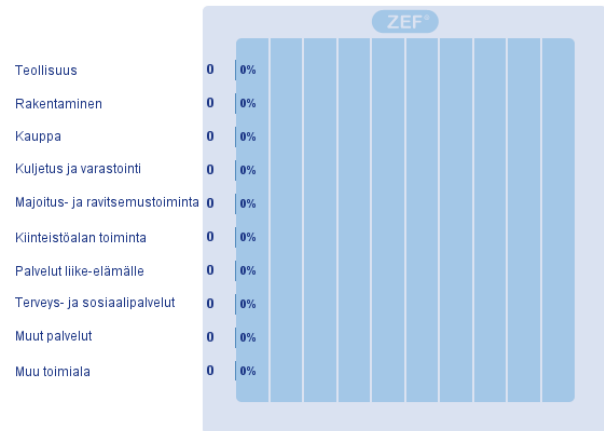
Heta Vilén

yritisyhteistyösuunnittelija

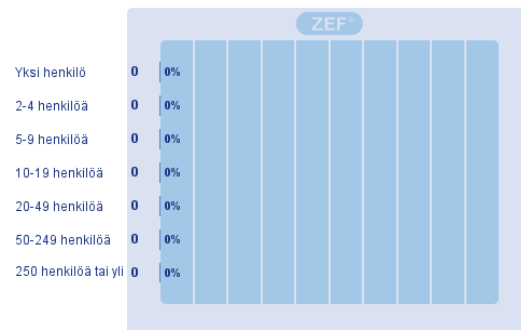
Kymenlaakson ammattikorkeakoulu

A. Taustatiedot

1. Organisaationne toimiala

2. Organisaationne henkilöstömäärä

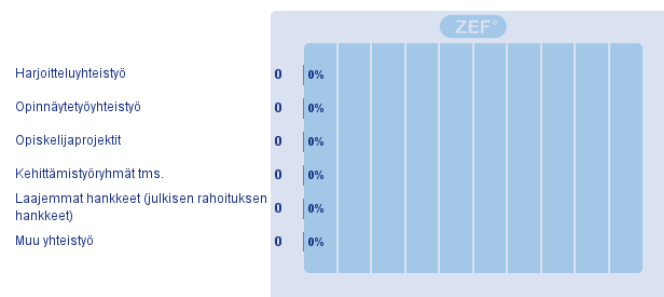

3. Organisaationne sijainti

4. Vastaajan asema organisaatiossa

B. Oppilaitosyhteistyö

1. Millaista yhteistyötä olette tehneet alueen oppilaitosten kanssa?

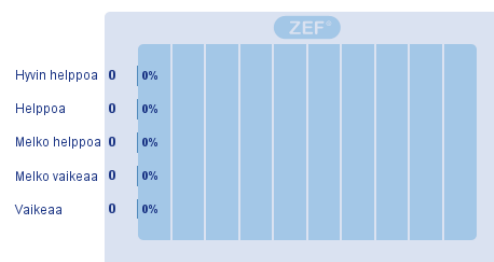

2. Muunlaista yhteistyötä, mitä?

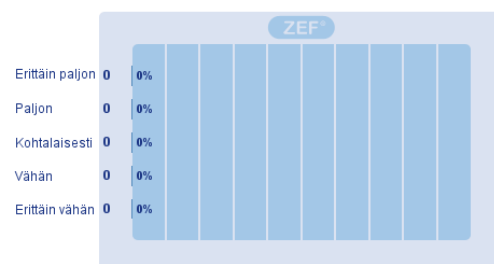
3. Minkä oppilaitosten kanssa olette tehneet yhteistyötä?

C. Yhteistyö Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialan kanssa

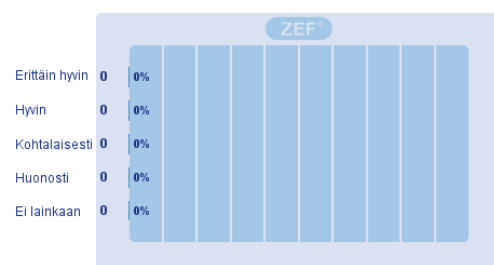
3. Yhteistyön sujuvuus KyAMK:n kanssa

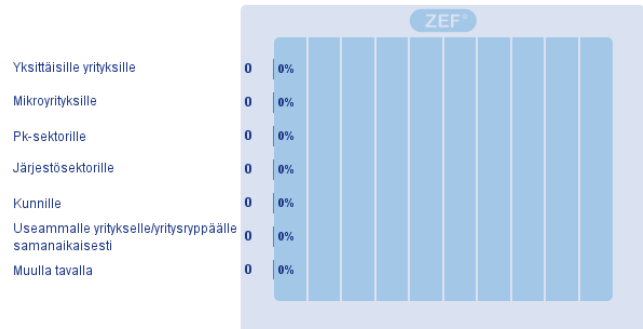
5. Organisaatiomme on hyötynyt yhteistyöprojekteista

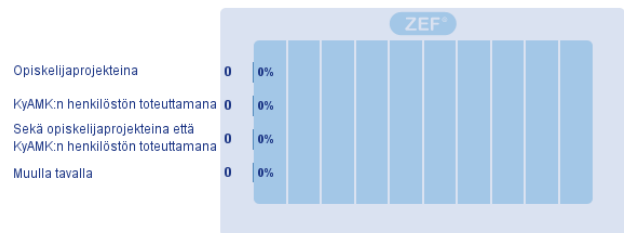
7. Ammattikorkeakoulun henkilöstö tiedostaa elinkeinoelämän tarpeet

9. Ammattikorkeakoulun tulisi suunnata yhteistyötä enemmän

11. Ammattikorkeakoulun tulisi toteuttaa yhteistyötä

1. Miten yhteistyönne KyAMK:n kanssa alkoi?

2. Miten yhteistyö on toteutunut?

4. Perustelunne:

6. Mitä hyötyä yhteistyöprojektit ovat tuoneet organisaatiolenne?

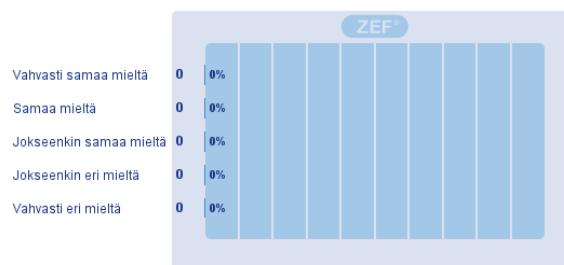
8. Perustelunne:

10. Perustelunne:

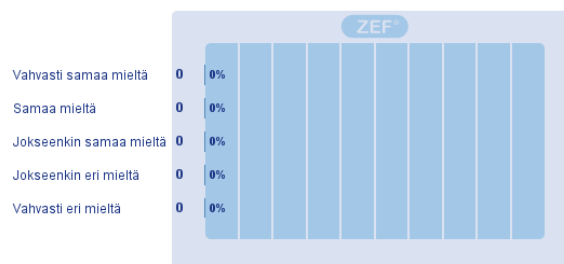
12. Muulla tavalla, miten?

D. Mielipiteenne Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin elinkeinoelämäyhteistyöstä

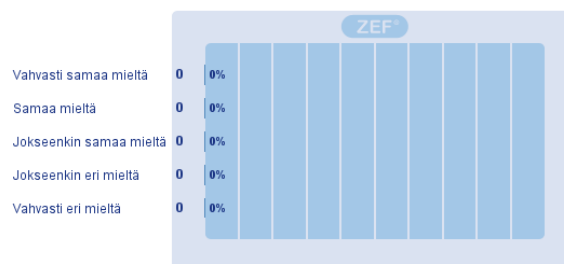
1. Opettajilla on riittävä projektinhallintataito ohjata yritysprojekteja

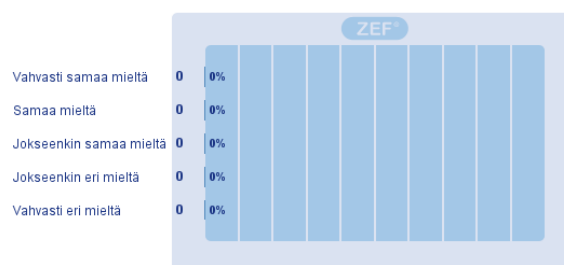
2. Opettajilla on riittävä asiantuntijuus ohjata yritysprojekteja

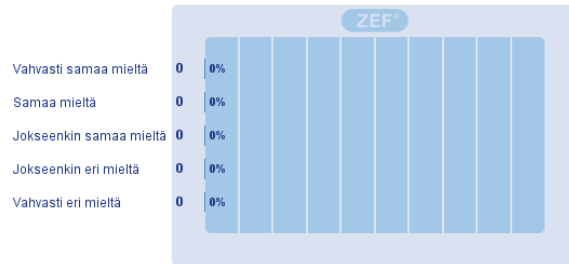
3. Opiskelijat saavat riittävästi ohjausta Ky-AMK:lta projektin toteutukseen

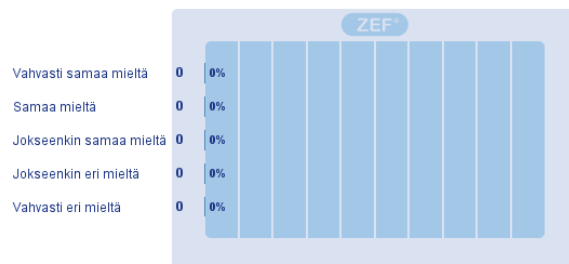
4. Opiskelijoiden osaaminen on riittävä

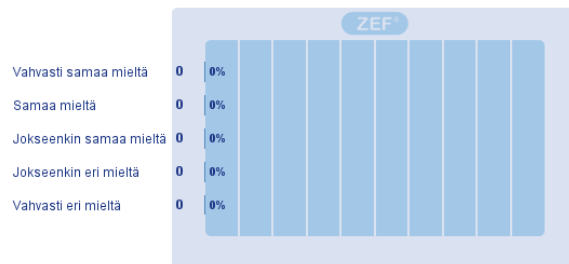
5. Opiskelijoilla on riittävät työelämätaidot toteuttaa yritysprojekteja

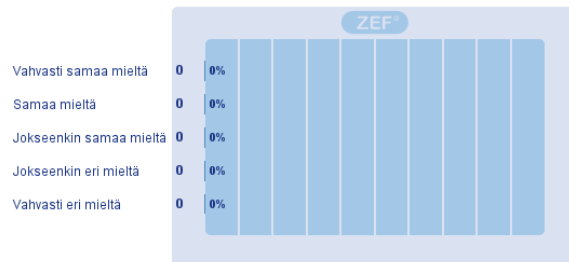
6. Yritysyhteistyö on hyvin koordinoitua

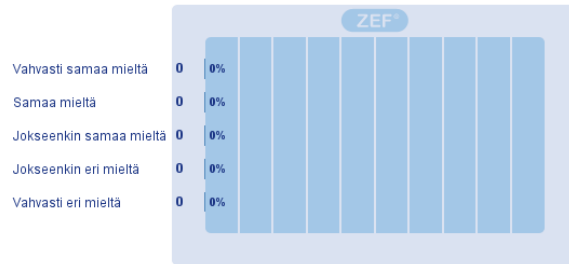
7. Sopimukset hoidetaan hyvin

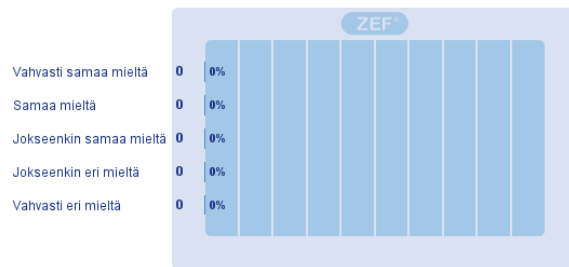
8. Hinnoittelu on asianmukaista

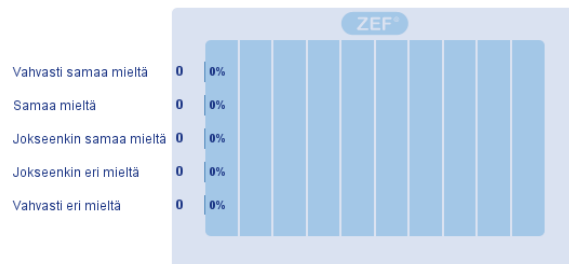
13. Yhteydenpito ammattikorkeakoulun ja tilaajan välillä projekteissa on hyvää

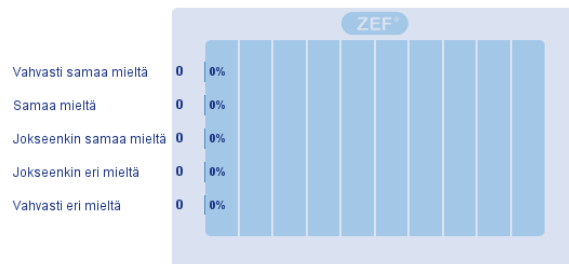
14. Yhteydenpito KyAMK:sta yrityksemme päin on riittävää

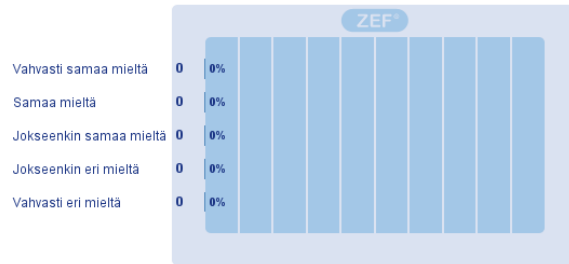
15. Yhteistyön toimintamallit ovat selkeitä

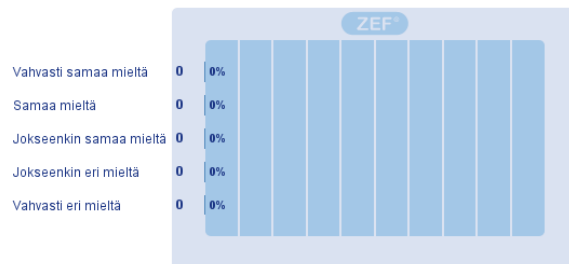
16. KyAMK toimii asiakaslähtöisesti

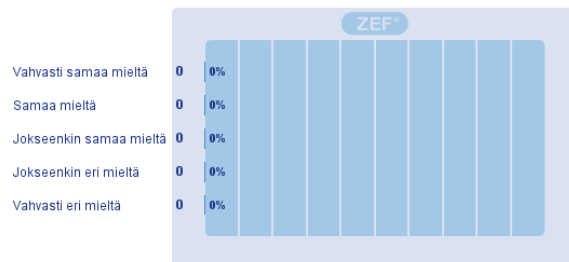
17. Yritysyhteistyö ei mielestäni kilpaile liike-elämän toiminnan kanssa

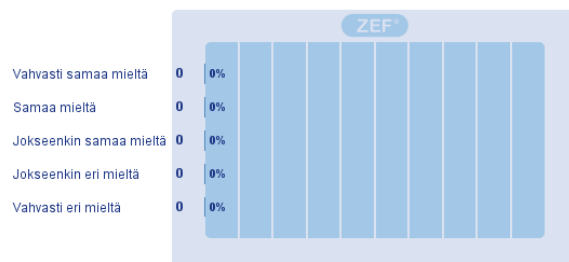
18. Elinkeinoelämän tarpeet kohtaavat Ky-AMK:n tarjonnan

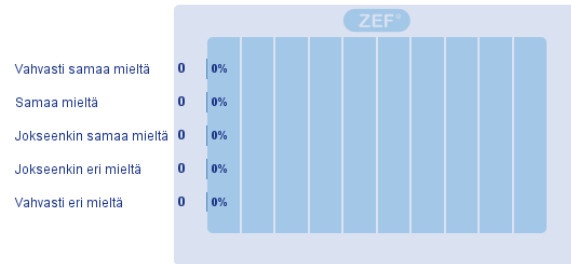
19. KyAMK:n palvelut tunnetaan hyvin

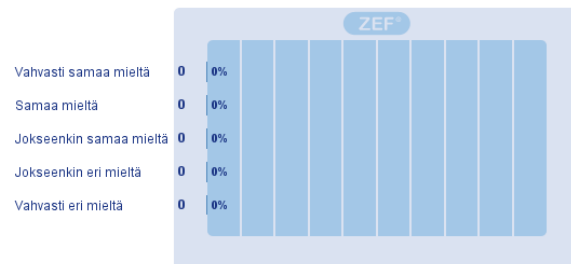
20. Projektit käynnistyvät ripeästi

21. KyAMK ottaa huomioon alueen elinkeinoelämän tarpeet

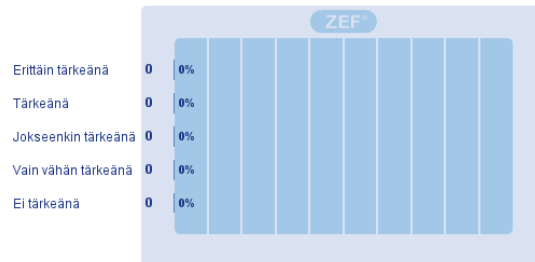

22. KyAMK keskittää toimintaansa liikaa vain tietyille yrityksille

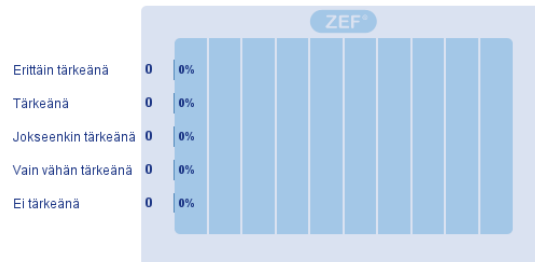

E. Miten tärkeänä näette yhteistyössä seuraavat asiat?

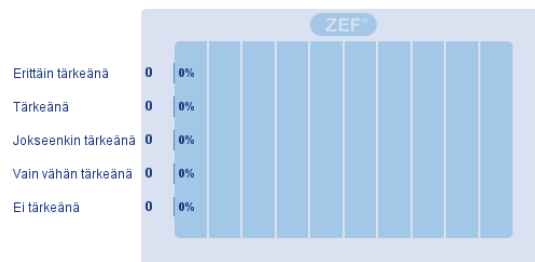
1. Tulevaisuuden työntekijöiden mahdollinen rekrytointi

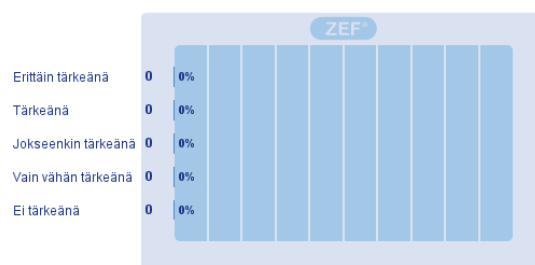
2. Uusien ideoiden/näkemysten saaminen opiskelijoilta

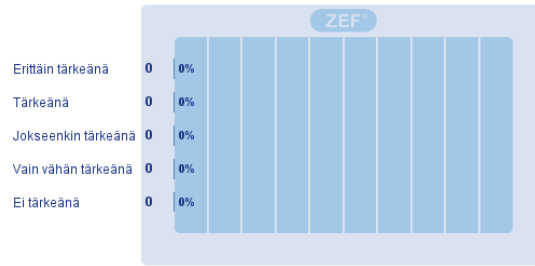
3. Ajantasaisen tiedon saaminen

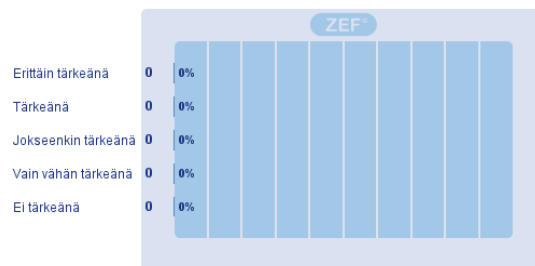
4. Yritystoiminnan tuloksen vahvistaminen kehittämishankkeilla

5. Yhteistyön positiivinen vaikutus yrityksen imagoon

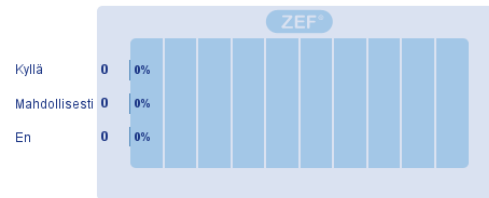
6. Taloudelliset syyt

7. Muu tärkeä asia yhteistyössä

F. Yhteistyö tulevaisuudessa

1. Oletteko jatkossa halukas lisäämään yhteistyötä KyAMK:n kanssa?

2. Perustelunne:

3. Millaisesta yhteistyöstä olette kiinnostuneita?

G. Palautetta yhteistyöstä

1. Missä asioissa KyAMK:n Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimiala on onnistunut yhteistyössä työelämän kanssa?

2. Mitä kehitettävää yhteistyössä on?

3. Palautetta KyAMK:lle

H. Haluan, että minuun otetaan yhteyttä KyAMK:lta

1. Sähköposti

2. Puhelinnumero

3. Tutkimuksen valmistuttua pyydän lähettämään tutkimusraportin seuraavaan sähköpostiosoitteeseen:

Teemahaastattelurunko

Liite 2.

Tutkimuksen tavoitteena on kehittää Kymenlaakson ammattikoreakoulun ja yritysten yhteistyötä vastaamaan paremmin elinkeinoelämän tarpeita. Tutkimus toteutetaan kaksiosaisena 1. teemahaastattelu alueen asiantuntijoille
2.lomaketutkimus ammattikorkeakoulun yrityskumppaneille.

Tutkimuskysymyksinä on:

Millainen on elinkeinoelämän näkemys hyvästä yhteistyöstä yritysten ja korkeakoulun välillä?

Mitkä ovat toiminnan haasteita?

Millä tavoin toimintaa tulisi kehittää?

Millainen on yritysyhteistyön nykytila Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialalla?

Teemahaastattelurunko:

- Korkeakoulujen ja yritysten välinen yhteistyö ja sen tavoitteet:
- Yhteistyön onnistumisen edellytykset:
- Yhteistyön haasteet:
- Arvoperustaiset haasteet:
- Käytännön haasteet:
- Haasteisiin vastaaminen
- Yhteistyöstä viestittäminen

AJATUKSIA IHANTEELLISESTA TOIMINTAMALLISTA
YHTEISTYÖLLE?
MITEN KEHITTÄISIT?

Haastattelut

Liite 3.

Tiina Moberg, toimitusjohtaja
Kymen Yrittäjät
haastattelu: 9.6.2011

Teppo Sainio, Kymenlaakson ammattikorkeakoulun hallituksen jäsen,
Kymen yrittäjien puheenjohtaja
haastattelu: 13.6.2011

Leena Gardemaister, yrityspalvelupäällikkö
Kouvola Innovation
haastattelu: 16.6.2011

Markku Merovuo, yrityspalvelujohtaja
Cursor Oy
haastattelu: 20.6.2011

Jouko Lehtoranta, toimitusjohtaja
Kymenlaakson kauppakamari
haastattelu: 28.6.2011